

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Łódź, 10 października 2025 r.

RŁO.611.3.2024.AB

WERSJA JAWNA

DECYZJA NR RŁO 4/2025

I. Na podstawie art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

- Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

uznaje postanowienia wzorców umów stosowane przez Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie), o treści:

1. „Jeżeli w trakcie wykonywania Umowy wystąpią jakiegokolwiek okoliczności niezależne od Wykonawcy, ze względu na które termin wykonania montażu Instalacji nie może być dotrzymany, Wykonawca powiadomi o nich Inwestora. W takim wypadku Inwestor i Wykonawca ustalą nowy termin wykonania Instalacji.”

(§ 2 ust. 4 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 17 stycznia 2022 r.)

„Jeżeli w trakcie wykonywania Umowy wystąpią jakiegokolwiek okoliczności niezależne od Wykonawcy, ze względu na które termin wykonania montażu Instalacji PV nie może być dotrzymany, Wykonawca powiadomi o nich Inwestora. W takim wypadku Inwestor i Wykonawca ustalą nowy termin wykonania Instalacji PV.”

(§ 2 ust. 4 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

2. „Wszelkie prezentowane obliczenia i informacje dostarczone Inwestorowi, dotyczące prognozowanego zużycia energii elektrycznej przez pompę ciepła są poglądowe i mogą odbiegać od stanu rzeczywistego, co nie będzie stanowić podstaw do roszczeń Inwestora wobec Wykonawcy.”

(§6 ust. 3 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 17 stycznia 2022 r.)

3. „Wykonawca może odstąpić od Umowy w przypadku:

a. stwierdzenia, iż brak jest możliwości technicznych wykonania montażu Instalacji w terminie. Wykonawca ma prawo do odstąpienia od Umowy w terminie 90 dni od dnia jej zawarcia. (...)”

(§8 ust. 6 pkt a wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 17 stycznia 2022 r.)

(§ 8 ust. 6 pkt a wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

4. „(...) Termin montażu Instalacji może zostać również wydłużony w przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych (...).”

(§2 ust. 3 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 17 stycznia 2022 r.)

„(...) Termin montażu Instalacji PV może zostać również wydłużony w przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych (...).”

(§ 2 ust. 3 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

5. „Strony dopuszczają możliwość zainstalowania poszczególnych modułów lub całej Instalacji PV o mocy większej niż wskazana moc nominalna modułów lub całej /instalacji PV w Umowie sprzedaży, co nie będzie uważane za wadę ani zmianę Umowy. Strony dopuszczają możliwość zainstalowania modułów lub całej Instalacji PV o mocy do 4% mniejszej niż wskazana moc nominalna modułów lub całej Instalacji PV w Umowie sprzedaży, co nie będzie uważane za wadę ani zmianę Umowy.”

(§ 2 ust. 13 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 20 lutego 2023 r.)

„Strony dopuszczają możliwość zainstalowania poszczególnych modułów lub całej Instalacji PV o mocy większej niż wskazana moc nominalna modułów lub całej Instalacji PV w Umowie sprzedaży, co nie będzie uważane za wadę ani zmianę Umowy. Strony dopuszczają możliwość zainstalowania modułów lub całej Instalacji PV o mocy do 2% mniejszej niż wskazana moc nominalna modułów lub całej Instalacji PV w Umowie sprzedaży, co nie będzie uważane za wadę ani zmianę Umowy.”

(§ 2 ust. 13 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

6. „Wykonawca nie gwarantuje ilości energii elektrycznej produkowanej przez Instalację ani korzyści finansowych w związku z eksploatacją Instalacji PV.”

(§ 6 ust. 3 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

7. „W przypadku gdyby powstała wątpliwość co do wytrzymałości dachu, Inwestor zobowiązuje się do wykonania, na swój koszt ekspertyzy jego wytrzymałości lub zlecenia wykonania tej ekspertyzy Wykonawcy za dodatkowym wynagrodzeniem. W takim przypadku, przed przystąpieniem do wykonania montażu Instalacji PV, Wykonawca wezwie Inwestora do wykonania ekspertyzy. Jeżeli pomimo wezwania taka ekspertyza nie zostanie wykonana, Wykonawca może odstąpić od Umowy.”

(§ 2 ust. 5 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

8. „Ekspertyzy lub prace wymienione w ust. 5, 6 i 8, bądź inne zamówione przez Inwestora (Roboty Dodatkowe) zostaną wykonane po ukończeniu Instalacji PV. Na czas ich wykonania zawieszony zostaje bieg terminów, do których dotrzymania zobowiązał się Wykonawca.”

(§ 2 ust. 10 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

9. „Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności wobec Inwestora lub osób trzecich, jeżeli niewykonanie lub nienależyte wykonanie Umowy (w tym opóźnienie) nastąpiło z powodu siły wyższej (katastrof naturalnych i klęsk żywiołowych, takich jak pożar, powódź, zamieć śnieżna, huragan, burza lub akty terroryzmu, wojny, zamieszki, strajki, epidemie).”

(§ 6 ust. 2 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

10. „Celem uniknięcia wszelkich wątpliwości, Strony precyzują, że wynik wstępnego audytu technicznego dokonywanego w trakcie zawierania Umowy, nie stanowi integralnej części Umowy, zawarte w nim dane są szacunkowe i mogą być one modyfikowane jednostronnie przez Wykonawcę, jeżeli zaistnieje taka konieczność.”

(§3 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 17 stycznia 2022 r.)

„Celem uniknięcia wszelkich wątpliwości, Strony precyzują, że Arkusz Audytu Technicznego (AAT) nie stanowi integralnej części Umowy, zawarte w nim dane są szacunkowe i może być on modyfikowany jednostronnie przez Wykonawcę, jeżeli zaistnieje taka konieczność.”

(§3 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

11. „W przypadku złego stanu technicznego dachu lub utrudnień montażowych kwota może ulec zmianie.”

(pkt IV.6.2 wzorca umowy Arkusz Audytu Technicznego dla Instalacji Fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

12. „Rzeczywista wartość dodatkowo płatnych usług zostanie zweryfikowana podczas realizacji montażu instalacji fotowoltaicznej w zależności od rzeczywistego zakresu prac na obiekcie.”

(pkt IV.7 wzorca umowy Arkusz Audytu Technicznego dla Instalacji Fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.),

za niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071), co z kolei stanowi naruszenie art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji konsumentów (Dz. U. z 2024 r., poz. 1616 ze zm.) i zakazuje ich wykorzystywania.

II. Na podstawie art. 23b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

- Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

nakłada na Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) **środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z**

konsumentami niedozwolonych postanowień umownych określonych w punkcie I niniejszej decyzji, w postaci obowiązku skierowania wiadomości e-mail lub listu zwykłego - w terminie 3 (trzech) miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji - do konsumentów, którzy zawarli umowy z Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie (obecnie: Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie) w oparciu o wzorce umów, zawierające postanowienia, o których mowa w punkcie I niniejszej decyzji, sformułowanej w sposób czytelny i zrozumiały pisemnej informacji o uznaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone postanowień wzorców umów, o których mowa w punkcie I niniejszej decyzji o treści:

„Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał w dniu 10 października 2025 r. decyzję nr RŁO 4/2025, w której uznał za niedozwolone, postanowienia wzorców umów stosowane przez Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie) w obrocie z konsumentami i zakazał ich wykorzystywania. Są to postanowienia o treści (...) [należy przytoczyć treść postanowień uznanych za niedozwolone].

Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji. W związku z powyższym, postanowienia te nie wiążą Pani/Pana, czyli są bezskuteczne. Bezskuteczność ta powstaje z mocy prawa i nie jest konieczne stwierdzenie jej na drodze sądowej. Klauzulę uznaną za niedozwoloną należy traktować tak, jakby w ogóle nie była zawarta w umowie. Niemniej jednak niedozwolony charakter postanowień nie uniemożliwia powoływanie się na zakwestionowane przez Prezesa UOKiK klauzule umowne przez Pana/Panią w toku wykonania umowy, jeżeli będzie to leżało w Pana/Pani interesie.

Decyzja Prezesa UOKiK nr RŁO 4/2025 dostępna jest pod adresem internetowym www.uokik.gov.pl. Decyzja jest prawomocna”

Pisemna informacja zostanie przekazana z uwzględnieniem następujących zasad:

- a) wysłanie wiadomości e-mail nastąpi na ostatni znany Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) adres poczty elektronicznej do doręczeń konsumenta,
- b) wiadomość e-mail zostanie wysłana do konsumentów dwukrotnie, w odstępie 14 dni,
- c) tytuł wiadomości e-mail będzie brzmiał: „Ważna informacja w związku z decyzją Prezesa UOKiK nr RŁO 4/2025”,
- d) nadanie listu zwykłego nastąpi na ostatni znany Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą

w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) adres do doręczeń konsumenta,

- e) list zwykły zostanie wysłany do konsumentów, którzy nie podali Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) adresu poczty elektronicznej do korespondencji lub do konsumentów, co do których Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) nie posiada potwierdzenia odbioru korespondencji elektronicznej,
- f) pisemna informacja w warstwie wizualnej sporządzona zostanie czcionką Times New Roman w rozmiarze co najmniej 11, w kolorze czarnym, na białym tle.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616 ze zm.), z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, z zakresie wskazanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji,

- Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

nakłada na Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie):

1. **karę pieniężną w wysokości 541 810 zł (słownie: pięćset czterdzieści jeden tysięcy osiemset dziesięć złotych)**, płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.1 niniejszej decyzji;
2. **karę pieniężną w wysokości 632 111 zł (słownie: sześćset trzydzieści dwa tysiące sto jedenaście złotych)**, płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.2 niniejszej decyzji;
3. **karę pieniężną w wysokości 767 564 zł (słownie: siedemset sześćdziesiąt siedem tysięcy pięćset sześćdziesiąt cztery złote)**, płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.3 niniejszej decyzji;
4. **karę pieniężną w wysokości 474 083 zł (słownie: czterysta siedemdziesiąt cztery tysiące osiemdziesiąt trzy złote)**, płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.4 niniejszej decyzji;
5. **karę pieniężną w wysokości 592 604 zł (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt dwa tysiące sześćset cztery złote)**, płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.5 niniejszej decyzji;

6. karę pieniężną w wysokości 632 111 zł (słownie: sześćset trzydzieści dwa tysiące sto jednaście złotych), płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.6 niniejszej decyzji;

7. karę pieniężną w wysokości 474 083 zł (słownie: czterysta siedemdziesiąt cztery tysiące osiemdziesiąt trzy złote), płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.7 niniejszej decyzji;

8. karę pieniężną w wysokości 395 070 zł (słownie: trzysta dziewięćdziesiąt pięć tysięcy siedemdziesiąt złotych), płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.8 niniejszej decyzji;

9. karę pieniężną w wysokości 395 070 zł (słownie: trzysta dziewięćdziesiąt pięć tysięcy siedemdziesiąt złotych), płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.9 niniejszej decyzji;

10. karę pieniężną w wysokości 592 604 zł (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt dwa tysiące sześćset cztery złote), płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.10 niniejszej decyzji;

11. karę pieniężną w wysokości 632 111 zł (słownie: sześćset trzydzieści dwa tysiące sto jednaście złotych), płatną do budżetu państwa w związku z stosowaniem postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.11 i I.12 niniejszej decyzji;

IV. Na podstawie art. 106b ust. 1 i 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone,

- Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

1. w związku z umyślnym dopuszczeniem do naruszenia przez Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) zakazu określonego w art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616 ze zm.), w zakresie określonym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, **nakłada na Jadwigę Kurkiewicz kary pieniężne, płatne do budżetu państwa, w wysokości:**

1. **12 000 zł (słownie: dwanaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w pkt I.1 niniejszej decyzji,
2. **14 000 zł (słownie: czternaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.2 niniejszej decyzji,
3. **16 000 zł (słownie: szesnaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.3 niniejszej decyzji,

4. **11 000 zł (słownie: jedenaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w pkt I.4 niniejszej decyzji,
5. **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w pkt I.5 niniejszej decyzji,
6. **14 000 zł (słownie: czternaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.6 niniejszej decyzji,
7. **11 000 zł (słownie: jedenaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.7 niniejszej decyzji,
8. **10 000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.8 niniejszej decyzji,
9. **10 000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.9 niniejszej decyzji,
10. **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w pkt I.10 niniejszej decyzji,
11. **14 000 zł (słownie: czternaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w pkt I.11 i I.12 niniejszej decyzji.

2. w związku z umyślnym dopuszczeniem do naruszenia przez Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) zakazu określonego w art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616 ze zm.), w zakresie określonym w punkcie I.1 - I.3 oraz I.5 i I.6 sentencji niniejszej decyzji, **nakłada na Kacpra Kruka, kary pieniężne, płatne do budżetu państwa, w wysokości:**

1. **12 000 zł (słownie: dwanaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w pkt I.1 niniejszej decyzji,
2. **14 000 zł (słownie: czternaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.2 niniejszej decyzji,
3. **16 000 zł (słownie: szesnaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.3 niniejszej decyzji,

4. **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w pkt I.5 niniejszej decyzji,
5. **14 000 zł (słownie: czternaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.6 niniejszej decyzji,

3. w związku z umyślnym dopuszczeniem do naruszenia przez Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) zakazu określonego w art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616 ze zm.), w zakresie określonym w punktach I.1-I.6. oraz I.10 sentencji niniejszej decyzji, **nakłada na Marcina Janosza kary pieniężne, płatne do budżetu państwa, w wysokości:**

1. **12 000 zł (słownie: dwanaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w pkt I.1 niniejszej decyzji,
2. **14 000 zł (słownie: czternaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.2 niniejszej decyzji,
3. **16 000 zł (słownie: szesnaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.3 niniejszej decyzji,
4. **5 000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.4 niniejszej decyzji we wzorcach umów dotyczących pomp ciepła,
5. **13 000 zł (słownie: trzynaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w pkt I.5 niniejszej decyzji,
6. **14 000 zł (słownie: czternaście tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.6 niniejszej decyzji,
7. **6 000 zł (słownie: sześć tysięcy złotych)**, za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia wzorców umów określonego w pkt I.10 niniejszej decyzji we wzorcach umów dotyczących pomp ciepła.

V. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r., poz. 1616 ze zm.) oraz na podstawie art. 263 § 1, art. 263 § 2 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 ze zm.) w związku z art. 83 wyżej wymienionej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

obciąża Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie) kosztami opisanego w punkcie I niniejszej decyzji postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone **w kwocie 47,20 zł (słownie czterdzieści siedem złotych dwadzieścia groszy)** i zobowiązuje do zwrotu tych kosztów Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 (czternastu) dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie¹

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej również: „**Prezes Urzędu**”, „**Prezes UOKiK**”) postanowieniem z dnia 11 lipca 2023 r. na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 2 pkt 1a oraz pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616 ze zm., dalej również: „**ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów**” lub „**uokik**”) wszczął postępowanie wyjaśniające w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów lub w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w związku z działalnością prowadzoną przez Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, przekształconej obecnie w spółkę Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa na podstawie uchwały nr 1 z dnia 21 lipca 2025 r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie² (dalej: „**Spółka**”, „**Przedsiębiorca**” lub „**EDP**”) lub działalnością przedsiębiorców powiązanych z tym przedsiębiorcą lub z nim współpracujących (sygn.: RŁO.405.9.2023.AB).

W toku postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu przeanalizował wzorce umowne stosowane przez Spółkę w obrocie z udziałem konsumentów.

W dniu 26 sierpnia 2024 r. Prezes Urzędu, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, postanowieniem nr 1/611.3.24 (dowód: *karty 3 - 25 akt adm.*; dalej: „**Postanowienie**”) wszczął postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w związku ze stosowaniem przez Energia dla przyszłości sp. z o.o. we wzorcach umów postanowień umownych wskazanych w sentencji niniejszej decyzji.

Postanowieniem nr 2/611.3.2024 z dnia 26 sierpnia 2024 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów we wszczętym wobec Przedsiębiorcy postępowaniu w sprawie o uznanie postanowień wzorców umów za niedozwolone o sygnaturze RŁO.611.3.2024.AB pisma i dokumenty uzyskane w toku postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego pod sygn. RŁO.405.9.2023 (dowód: *karty 35 - 37 akt adm.*).

Pismem z dnia 26 sierpnia 2024 r. Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę, [informacja chroniona] o wszczęciu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za

¹ Część informacji, na których Prezes Urzędu opiera niniejszą decyzję podlega ochronie prawnej i nie może być podana do wiadomości publicznej. Wobec powyższego informacje tego rodzaju zostaną zastąpione mnawiasami kwadratowymi wraz z oznaczeniem „[informacja chroniona]” i pozostaną niewidoczne w publicznie dostępnej treści decyzji.

² Szerzej o przekształceniu na str. 16 i 44 niniejszej decyzji

niedozwolone oraz o zaliczeniu w poczet materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu wyżej wskazanych dokumentów (dowód: karty 427 - 431 akt adm.).

Pismem z dnia 23 września 2024 r. [informacja chroniona] przedstawił swoje stanowisko w sprawie, wniósł o umorzenie postępowania wobec jego osoby z uwagi na brak spełniania przesłanek z art. 106b ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów wskazanych w piśmie (dowód: karty 437 - 503 akt adm.).

Postanowieniem nr 3/611.3.2024 z dnia 3 października 2024 r. Prezes UOKiK ograniczył Spółce prawo wglądu do wskazanego w postanowieniu materiału dowodowego (dowód: karty 378 - 382 akt adm.). Postanowieniem nr 4/611.3.2024 z dnia 3 października 2024 r. Prezes UOKiK ograniczył [informacja chroniona] prawo wglądu do wskazanego w postanowieniu materiału dowodowego (dowód: karty 383 - 388 akt adm.). Postanowieniem nr 5/611.3.2024 z dnia 3 października 2024 r. Prezes UOKiK ograniczył [informacja chroniona] prawo wglądu do wskazanego w postanowieniu materiału dowodowego (dowód: karty 389 - 393 akt adm.). Postanowieniem nr 6/611.3.2024 z dnia 3 października 2024 r. Prezes UOKiK ograniczył [informacja chroniona] prawo wglądu do wskazanego w postanowieniu materiału dowodowego (dowód: karty 432 - 436 akt adm.).

Pismami z dnia 3 października 2024 r. Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę, [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] o wydaniu postanowień odpowiednio: nr 3/611.3.2024, nr 4/611.3.2024, nr 5/611.3.2024, nr 6/611.3.2024 w przedmiocie ograniczenia prawa wglądu (dowód: karty 752 - 763 akt adm.).

Pismem z dnia 14 października 2024 r. pełnomocnik [informacja chroniona] przedstawił stanowisko w sprawie, wniósł o umorzenie postępowania wobec [informacja chroniona] oraz wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów i przesłuchań świadków wskazanych w piśmie (dowód: karty 764 - 809 akt adm.).

Pismem z dnia 14 października 2024 r. pełnomocnik [informacja chroniona] przedstawił stanowisko w sprawie, wniósł o umorzenie postępowania wobec [informacja chroniona] oraz wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów i przesłuchań świadków wskazanych w piśmie (dowód: karty 948 - 970 akt adm.).

Pismem z dnia 21 października 2024 r. (dowód: karty 1040 - 1464 akt adm.) Spółka Energia dla przyszłości przedstawiła swoje stanowisko, wniosła o umorzenie postępowania ewentualnie o wydanie decyzji w trybie art. 23c ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz wniosła o przeprowadzenie dowodu z dokumentów wskazanych w piśmie.

Pismem z dnia 30 października 2024 r. Spółka przekazała uzupełnienie wniosku o wydanie decyzji w trybie art. 23c ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dowód: karty 2678 - 2689 akt adm.).

Pismami z dnia 28 stycznia 2025 r. Prezes Urzędu zawiadomił strony postępowania o przedłużeniu terminu jego zakończenia w związku z koniecznością dalszego zbierania materiału dowodowego (dowód: karty 2726 - 2729, 2735 - 2739, 2744 - 2749, 2754 - 2758 akt adm.).

W dniu 28 stycznia 2025 r. Prezes Urzędu wezwał Spółkę do przekazania informacji o obrocie osiągniętym przez Spółkę w roku 2022, 2023 oraz 2024 oraz innych informacji i dokumentów koniecznych w prowadzonym postępowaniu (dowód: karty 2730 - 2734).

[illegible]

Pismem z dnia 4 marca 2025 r. pełnomocnik [informacja chroniona] wniósł o przedłużenie terminu na udzielenie odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu z dnia 28 stycznia 2025 r. do przekazania informacji o uzyskanych dochodach, argumentując wniosek oczekiwaniem na informacje zwrotną od księgowości Spółki Energia dla Przyszłości oraz od biur rachunkowych, którym [informacja chroniona] zlecała rozliczenia swoich dochodów (dowód: *karty 2779 - 2781 akt adm.*).

W piśmie z dnia 18 marca 2025 r. pełnomocnik [informacja chroniona] przekazał informację o jej dochodach. W odniesieniu do pozostałych pytań wezwania Prezesa UOKiK z 28 stycznia 2025 r. pełnomocnik [informacja chroniona] wniósł o dalsze przedłużenie terminu na udzielenie odpowiedzi (dowód: *karty 2811 - 2829 akt adm.*).

Postanowieniem Nr 7/611.3.2024 z dnia 27 marca 2025 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów w prowadzonym wobec Przedsiębiorcy postępowaniu w sprawie o uznanie postanowień wzorców umów za niedozwolone o sygnaturze RŁO.611.3.2024.AB - dokumenty

Postanowieniem Nr 8/611.3.2024 z dnia 27 marca 2025 r. Prezes Urzędu ograniczył Spółce prawo wglądu do wskazanego w postanowieniu materiału dowodowego (*dowód: karty 3013 - 3018 akt adm.*). Postanowieniem nr 9/611.3.2024 z dnia 27 marca 2025 r. Prezes UOKiK ograniczył [informacja chroniona] prawo wglądu do wskazanego w postanowieniu materiału dowodowego (*dowód: karty 3019 - 3023 akt adm.*). Postanowieniem nr 10/611.3.2024 z dnia 27 marca 2025 r. Prezes UOKiK ograniczył [informacja chroniona] prawo wglądu do wskazanego w postanowieniu materiału dowodowego (*dowód: karty 3024 - 3029 akt adm.*). Postanowieniem nr 11/611.3.2024 z dnia 27 marca 2025 r. Prezes UOKiK ograniczył [informacja chroniona] prawo wglądu do wskazanego w postanowieniu materiału dowodowego (*dowód: karty 3030 - 3035 akt adm.*).

Pismami z dnia 27 marca 2025 r. Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę, [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] o zakończeniu postępowania dowodowego, wyznaczając termin na zapoznanie się z aktami niniejszej sprawy i wypowiedzenie się co do zebranych dowodów oraz materiałów (dowód: *karty 3044 - 3063 akt adm.*). Spółka, [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXX] skorzystali z wyżej wymienionego uprawnienia i w dniu 2 kwietnia 2025 r. ich pełnomocnik zapoznał się z aktami sprawy (dowód: *karty 3064, 3066, 3068, 3070 akt adm.*).

[illegible][illegible][illegible]

W piśmie z dnia 5 września 2025 r. pełnomocnik [informacja chroniona], podobnie jak [informacja chroniona] oraz pełnomocnicy Spółki i [informacja chroniona] podtrzymał wszelkie twierdzenia, argumentację oraz stanowisko wskazane w dotychczas skierowanych pismach. Odnosząc się do dokumentów zaliczonych w poczet dowodów ww. Postanowieniem Nr 16/611.3.2024 również wskazał, że nie mają one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a dokumentacja dotyczy standardowych procedur z zakresu obsługi klienta. Ponadto

[illegible]

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

kontynuatorem praw i obowiązków spółki Energia dla przyszłości sp. z o.o.

2022 r.

lokałem przedsiębiorstwa, w oparciu o wzorce umowy.

stronie Spółka oferuje dobór oferty do potrzeb klienta. Przedstawia się również jako firma

z wieloletnim doświadczeniem zapewniająca kompleksową obsługę, w której zakres wchodzi między innymi profesjonalne doradztwo oraz dobór najlepszego źródła ciepła.

Spółka promuje również swoją ofertę za pośrednictwem treści publikowanych na jej profilu na platformie społecznościowej Facebook zamieszczając następujące treści:

1.

2. Skontaktuj się z nami a my dobierzemy ofertę do Twoich potrzeb, zainstalujemy urządzenia a także zapewnimy serwis i okresowe przeglądy (...) **W ENERGII DLA PRZYSZŁOŚCI ZNAJDZIESZ OFERTĘ IDEALNĄ.**⁴
3. Nie musisz się o nic martwić! Wystarczy, że się z nami skontaktujesz a my resztę zrobimy za Ciebie (...) **KOMPLEKSOWE ROZWIĄZANIA ENERGETYCZNE Z ENERGIĄ DLA PRZYSZŁOŚCI**⁵
4. Nie jesteś pewien, czy fotowoltaika jest warta swej ceny? Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej i idących za tym kosztów może Cię przekonać, że jest inaczej. Z naszą firmą możesz być pewien jakości i wydajności swojego systemu fotowoltaicznego.⁶

³ <https://www.facebook.com/edpennergialdaprzyszlosci/> - dostęp 06.07.2024 r.

⁴ <https://www.facebook.com/edpennergialdaprzyszlosci/> - dostęp 06.07.2024 r.

⁵ <https://www.facebook.com/edpennergialdaprzyszlosci/> - dostęp 06.07.2024 r.

⁶ <https://www.facebook.com/edpennergialdaprzyszlosci/> - dostęp 06.07.2024 r.

[illegible][illegible][illegible][illegible]

zamieszczona również w systemie teleinformatycznym MSPRS w sprawie prowadzonej pod sygn. [informacja chroniona] jako dokument nr [XXX]).

[informacja chroniona] była jedynym współnikiem pełniącym jednocześnie funkcję prezesa zarządu w chwili rozpoczęcie zawierania umów z konsumentami.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych, który jest dostępny na stronie crbr.podatki.gov.pl (dalej: „CRBR”) [informacja chroniona] od listopada 2021 r. do czasu wykreślenia z KRS spółki Energia dla przyszłości sp. z o.o. w związku z jej przekształceniem niezmiennie była również jej jedynym beneficjentem rzeczywistym.

Wpisem w Krajowym Rejestrze Sądowym Rejestrze Przedsiębiorców z dnia 7 lutego 2022 r. został podwyższony kapitał zakładowy Spółki z 50 000 zł do 250 000 zł (Postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dostępne jest w systemie teleinformatycznym MSPRS w sprawie prowadzonej pod sygn. [informacja chroniona XXX] jako dokument nr [XXX]). Analiza informacji z historii transakcji na kontach bankowych przekazanych na wezwanie Prezesa Urzędu przez [informacja chroniona] z siedzibą w Warszawie pismem z dnia 19 sierpnia 2024 r. wskazuje, że ww. podwyższenie kapitału zakładowego sfinansowane było przez spółkę [informacja chroniona XXXXX]. (dowód: płyta CD *karta 3010 akt adm.*- załącznik nr 2.6 do pisma [informacja chroniona] z siedzibą w Warszawie z dnia 19 sierpnia 2024 r.)

[informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] z siedzibą w Krakowie prowadziła działalność gospodarczą na rynku sprzedaży i montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej. Spółka ta z dniem 4 lutego 2022 r. została przejęta przez spółkę [informacja chroniona] z siedzibą w Krakowie, która następnie została przekształcona w [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] z siedzibą w Krakowie. Prezes Urzędu po przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym wszczął w dniu 24 lutego 2022 r. wobec następcy prawnego [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] z siedzibą w Krakowie postępowanie pod sygn. [informacja chroniona] w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, a w dniu 26 maja 2022 r. pod sygn. [informacja chroniona] postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. W dniu 20 grudnia 2022 r. Prezes Urzędu wydał decyzję nr [informacja chroniona] stwierdzającą stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Decyzja Prezesa Urzędu w tym zakresie została podtrzymana zarówno przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 29 maja 2024 r. (sygn. akt [informacja chroniona]), jak i przez Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 4 kwietnia 2025 r. (sygn. akt [informacja chroniona]). W dniu 31 maja 2023 r. Prezes Urzędu wydał decyzję nr [informacja chroniona] o uznaniu postanowień wzorców umowy za niedozwolone, która w całości została podtrzymana przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 3 czerwca 2025 r. (sygn. akt [informacja chroniona]).

W piśmie z dnia 18 marca 2025 r. Spółka wyjaśniła, że [informacja chroniona XXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX]. W latach 2021- 2023 [informacja chroniona XX XX] (dowód: *karta 2812 akt adm.*). Prezes Urzędu ustalił, za pośrednictwem ogólnodostępnej strony internetowej Federalnej Służby Podatkowej Rosji, że [informacja chroniona] jest jedynym udziałowcem [informacja chroniona] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Moskwie - NIP [XXXXXX], nr rejestrowy [XXXXXX]. Przedmiotem głównym

24

13 kwietnia 2023 r. na wystąpienie Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej (dowód: karta 356 akt adm.);

- „(...) Przedstawiciel handlowy Spółki poinformował Konsumenta o możliwości pozyskania dofinansowania, nie gwarantując przy tym rezultatu polegającego na przyznaniu dofinansowania oraz nie określił terminu, w którym udzielenie dofinansowania powinno nastąpić. (...) Na marginesie wskazać również należy, iż zgodnie z §1 ust. 3 lit g Ogólnych Warunków Współpracy stanowiących załącznik do Umowy, Spółka udziela Konsumentowi wyłącznie wsparcia w pozyskiwaniu dofinansowania, a nie zobowiązuje się do osiągnięcia rezultatu. (...)” - odpowiedź z dnia 17 sierpnia 2023 r. na wystąpienie Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Zakopanem (dowód: karta 359 akt adm.);

- „(...) EDP nie znajduje podstaw, aby uznać roszczenia reklamacyjne dotyczące sprzedanej na rzecz Pana (...) pompy ciepła oraz podtrzymuje dotychczasowe stanowisko w sprawie. (...) Konsument zapoznał się z treścią AAT, w którym na podstawie przekazanych przez Konsumenta informacji zostały wskazane kluczowe parametry dotyczące inwestycji oraz zaakceptował jego treść poprzez złożenie podpisu. Ponadto, zaznaczam, iż podczas spotkania z przedstawicielem handlowy Spółki, Konsument w żaden sposób nie zasygnalizował braku pewności, co do przekazywanych danych, a zwłaszcza danych dotyczących powierzchni budynku oraz innych istotnych parametrów, które miały znaczący wpływ na dobór mocy urządzenia, a także żadnych wątpliwości co do treści zawartych we ww. dokumencie. Na uwadze należy mieć, że w przypadku wyrażenia przez Konsumenta wątpliwości w tym zakresie oraz zasygnalizowania przez niego, iż potrzebuje wsparcia, przedstawiciele Spółki z pewnością dołożyliby starań, aby dobrać urządzenie optymalne dla Konsumenta, pomimo iż usługi w tym zakresie nie stanowią przedmiotu Umowy. (...)” - odpowiedź z dnia 18 sierpnia 2023 r. na wystąpienie Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Kościerzynie (dowód: karta 361 akt adm.);

- „(...) W dniu 6 lutego 2023 r. Spółka otrzymała od Konsumentki wiadomość, w której zgłosiła ona wadę zamontowanego falownika. Wskazała, iż nie posiada on funkcji AFCL, a ponadto jest to inny model niż ten, który był przedmiotem Umowy. W tym miejscu zaznaczam, iż konkretny model falownika nie jest w żaden sposób wskazany w treści umowy sprzedaży, wobec czego Spółka nie jest zobligowana do montażu konkretnego urządzenia. **Marka oraz model falownika wskazane są natomiast w wizualizacji, która nie jest integralną częścią umowy, a jedynie poglądowym rysunkiem, mającym zobrazować Klientowi, w jaki sposób wyglądać będzie zakupiona przez niego instalacja po zrealizowaniu montażu.** [pogrubienie tekstu w oryginale] (...)” - odpowiedź z dnia 23 maja 2023 r. na propozycję ugodową pełnomocnika konsumenta (dowód: karta 3820 akt adm.)

Stanowisko Spółki

W toku postępowania w piśmie z dnia 21 października 2024 r. Spółka wniosła w pierwszej kolejności o umorzenie postępowania w odniesieniu do postanowień wzorców umów wskazanych w pkt. I.1-2 oraz I.5-6 Postanowienia Prezesa UOKiK z dnia 26 sierpnia 2024 r. nr 1/611.3.2024 w przedmiocie wszczęcia postępowania w sprawie uznania postanowień wzorców umów stosowanych przez Energia Dla Przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie za niedozwolone.

Pismami z dnia 21 października 2024 r. (dowód: karty 1040 - 1464 akt adm.) oraz 30 października 2024 r. (dowód: karty 2678 - 2689 akt adm.) zwróciła się do Prezesa Urzędu z

a) stwierdzenia, iż brak jest możliwości technicznych wykonania montażu instalacji w terminie. Wykonawca ma prawo do odstąpienia od Umowy w terminie 90 dni od dnia jej zawarcia. Z tych samych przyczyn prawo do odstąpienia od Umowy przysługuje Inwestorowi – w terminie 14 dni od dnia poinformowania go przez Wykonawcę o okoliczności braku możliwości technicznych wykonywania montażu w terminie.”

Spółka oświadczyła, że nigdy nie stosowała kwestionowanego postanowienia w celu zaszkodzenia konsumentowi.

Odnosząc się do postanowienia z pkt I.4 Postanowienia Spółka zadeklarowała, że usunie wskazane postanowienie ze wzorców umów i nie będzie umieszczać zbliżonych postanowień w jej wzorcach umownych. Przedsiębiorca wskazał, że w jego aktualnym wzorcu nie obowiązuje postanowienie o tej treści, bowiem postanowienie to zmodyfikowano poprzez wyeliminowanie zamieci śnieżnych oraz burz z pojęcia siły wyższej.

Przedsiębiorca wskazał, że postanowienie to zostało zmodyfikowane we wzorcach umów dotyczących fotowoltaiki od 6 października 2022 r., zaś w we wzorcach umów dotyczący pomp ciepła od 22 maja 2023 r. W ocenie Spółki, zmiany te nastąpiły w celu zapewnienia, konsumentowi prawa do odstąpienia i ma następujące brzmienie:

„Termin montażu Instalacji może zostać również wydłużony (maksymalnie o czas trwania przeszkody + 5 dni roboczych) w przypadku wystąpienia siły wyższej (katastrofy naturalne i klęski żywiołowe, takie jak: pożary, powodzie, huragany oraz akty terroryzmu, wojny, zamieszki, strajki, epidemie). W przypadku, w którym – z winy Wykonawcy – nie dojdzie do rozpoczęcia montażu Instalacji w terminie ustalonym na opisanych wyżej zasadach, Inwestor będzie mógł bezkosztowo odstąpić od Umowy.”

W odniesieniu do postanowienia z pkt I.5 Postanowienia Spółka zadeklarowała, że usunie wskazane postanowienie ze wzorców umów i nie będzie umieszczać zbliżonych postanowień w jej wzorcach umownych. Spółka wskazała jednocześnie, że jej intencją we wprowadzeniu ww. postanowienia było uprzedzenie konsumenta, iż nie ma ona wpływu na sposób użytkowania przez konsumenta instalacji, co może wpływać na parametry jej wydajności. Spółka oświadczyła, że nigdy nie stosowała kwestionowanego postanowienia w celu zaszkodzenia konsumentowi.

Odnosząc się do postanowienia z pkt I.6 Postanowienia Spółka zadeklarowała, że usunie wskazane postanowienie ze wzorców umów i nie będzie umieszczać zbliżonych postanowień w jej wzorcach umownych. Spółka wskazała jednocześnie, że jej intencją we wprowadzeniu ww. postanowienia było uprzedzenie konsumenta, iż nie ma ona wpływu na sposób użytkowania przez konsumenta instalacji. Spółka oświadczyła, że nigdy nie stosowała kwestionowanego postanowienia w celu zaszkodzenia konsumentowi.

W odniesieniu do postanowienia z pkt I.7 Postanowienia Spółka wskazała, że w jej aktualnym wzorcu nie obowiązuje postanowienie o tej lub zbliżonej treści oraz zadeklarowała, iż nie będzie umieszczać zbliżonych postanowień w jej wzorcach umownych. Przedsiębiorca wskazał, że opracowuje wzorce pod kątem zagwarantowania konsumentom możliwości bezkosztowego odstąpienia od umowy w sytuacji, w której – po zawarciu umowy – wystąpi konieczność poniesienia kosztów nieprzewidzianych w umowie.

[illegible][illegible][illegible][illegible]

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Delegatura w Łodzi
ul. Gen. Romualda Traugutta 25 < 90-113 Łódź

XX]. Przedsiębiorca podniósł, iż dla zastosowania odpowiedzialności z art. 106b uokik konieczne jest, by osoba zarządzająca w ramach swoich funkcji była odpowiedzialna za respektowanie przez danego przedsiębiorcę zakazów określonych w art. 23a lub art. 24 uokik. Zdaniem Spółki [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] nie spełniają powyższych przesłanek, co więcej [informacja chroniona] w ocenie Spółki nie jest osobą zarządzającą. Spółka podkreśliła, że [informacja chroniona] pełnił w Spółce jedynie funkcję prokurenta, co zdaniem Spółki nie wypełnia definicji „osoby zarządzającej.” Ponadto Przedsiębiorca wskazał, że przesłanką nałożenia na osobę zarządzającą kary pieniężnej na podstawie art. 106b ust. 1 albo art. 106b ust. 1 w zw. z art. 106b ust. 2 uokik jest umyślność dopuszczenia – przez działanie lub zaniechanie osoby zarządzającej – do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów określonych w art. 23a lub art. 24. 2. Uokik. Spółka stoi na stanowisku, że [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] nie można przypisać umyślności w działaniu, a Prezes Urzędu w swoich pismach w jakikolwiek sposób nie podjął rozważań w tym zakresie.

Dodatkowo Przedsiębiorca wskazał, że postępowanie stosunku do [informacja chroniona XXXXXXXX] jest bezprzedmiotowe z uwagi na utratę przez te osoby przymiotu strony tego postępowania – bowiem [informacja chroniona] nie pełni aktualnie funkcji Prezesa Zarządu Spółki, a [informacja chroniona] nie pełni aktualnie funkcji prokurenta Spółki, przez co - zdaniem Przedsiębiorcy - nie posiadają oni przymiotu strony w myśl art. 105 § 1 k.p.a. w związku z art. 28 k.p.a. i w związku z art. 106b ust. 1–2 i art. 4 pkt 3a uokik.

Wobec powyższego, w ocenie Spółki, brak jest prawnych i faktycznych podstaw do nałożenia wobec [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] kar administracyjnych w trybie art. 106b uokik.

Stanowisko [informacja chroniona]

W piśmie z dnia 14 października 2024 r. pełnomocnik [informacja chroniona] przedstawił stanowisko w sprawie i ustosunkował się do zarzutów stawianych [informacja chroniona]. Pełnomocnik wniósł przy tym o umorzenie przedmiotowego postępowania w stosunku do [informacja chroniona] ze względu na jego bezprzedmiotowość spowodowaną jego zdaniem utratą przez [informacja chroniona] przymiotu strony tego postępowania, gdyż nie pełni ona aktualnie funkcji Prezesa Zarządu Energia dla Przyszłości Sp. z o.o., a także z uwagi na zakres kompetencji [informacja chroniona] jako Prezesa Zarządu EDP, [informacja chroniona XX XXXXXXXX] oraz z uwagi na brak umyślnego działania [informacja chroniona], które miałyby polegać na celowym dopuszczeniu do naruszenia przez Spółkę zakazów określonych w art. 23a lub art. 24 uokik. W ocenie pełnomocnika [informacja chroniona] nie wypełnia przesłanek umożliwiających pociągnięcie jej do odpowiedzialności z art. 106b ust. 1 uokik. Uzasadniając powyższe stanowisko pełnomocnik podniósł, że [informacja chroniona XX XX] (dowód: karta 975 akt adm.).

Pełnomocnik [informacja chroniona] podniósł, że zarówno [informacja chroniona], jak i doktryna stoją na stanowisku, że postępowanie w przedmiocie wymierzenia kary określonej w art. 106 uokiku może być prowadzone jedynie wobec aktualnych osób zarządzających, tj. członków wchodzących w skład zarządu przedsiębiorcy w dniu wydania przez Prezesa Urzędu decyzji administracyjnej. Na poparcie swego stanowiska pełnomocnik [informacja

[illegible]

W piśmie z dnia 14 października 2024 r. pełnomocnik [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXX] przedstawił stanowisko w sprawie i ustosunkował się do zarzutów stawianych [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX], wnosząc o umorzenie przedmiotowego postępowania w stosunku do [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXX] w związku z faktem, iż nie można mu przypisać działania, polegającego na umyślnym i celowym dopuszczeniu do naruszenia przez Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. zakazów określonych w art. 23a lub art. 24 uokik Pełnomocnik wskazał ponadto, że umorzenie postępowania

[illegible][illegible]

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Delegatura w Łodzi
ul. Gen. Romualda Traugutta 25 < 90-113 Łódź

[illegible][illegible][illegible]

[informacja chroniona XX
XX
XX
XX
XXXXXXX] (*dowód: karta 446 akt adm.*).

[illegible]

37

[informacja chroniona XX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] (dowód: karta 454 akt adm.).

[illegible]

Powołując się na powyższe wyjaśnienia, [informacja chroniona] podniósł, że nie jest możliwe uznanie go, chociażby jako prokurenta EDP, za osobę zarządzającą, która w ramach sprawowania swojej funkcji w czasie trwania stwierdzonego naruszenia, umyślnie dopuściła

[informacja chroniona] powołując się na stanowisko doktryny i orzecznictwo wskazał, że nie jest osobą zarządzającą, którą można pociągnąć do odpowiedzialności na podstawie art. 106b uokik. Wskazał, że „Kierującego przedsiębiorstwem, o którym mowa w art. 4 pkt 3a uokik, należy zatem rozumieć jako zarządzającego (kierującego) zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej. Chodzi tu przy tym również o osobę, której pozycja pozwala jej na zarządzanie (kierowanie) takim zespołem, a nie wyłącznie osobę faktycznie zarządzającą (kierującą) przedsiębiorstwem. (...) Osobą pełniącą funkcje kierowniczą jest wyłącznie osoba specyficznie umiejscowiona w wewnętrznej strukturze organizacyjnej danej jednostki organizacyjnej, mianowicie zajmująca w niej pozycję, z którą są związane obowiązki u uprawnienia o charakterze decyzyjnym. (...) W praktyce występować może kierownictwo różnego szczebla na rozmaitych poziomach organizacji i w różnych obszarach jej działalności. (...)” (dowód: karta 457 akt adm.).

[informacja chroniona] podniósł, że „(...) warunkiem koniecznym do orzeczenia przez Prezesa UOKiK o tej odpowiedzialności względem osoby zarządzającej w ramach przedsiębiorstwa jest to, by dana osoba fizyczna na dzień wydania przez Prezesa UOKiK decyzji z art. 106 ust. 1-2 uokik mieściła się bezpośrednio i wprost w zbiorze desygnatów pojęcia «osoba zarządzająca» w rozumieniu przepisu z art. 4 pkt 3a uokik oraz by osoba ta w ramach swoich funkcji była odpowiedzialna za respektowanie przez przedsiębiorstwo zakazów określonych w art. 23a lub art. 24 uokik” (dowód: karta 460 akt adm.). [informacja chroniona XX
XXX
XXXXXXXXXX] (dowód: karty 460 - 461 akt adm.).

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Podstawą do rozstrzygania sprawy w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa UOKiK, czy

w danej sprawie zagrożony został interes publiczny. Jak zauważył Sąd Najwyższy - celem kontroli abstrakcyjnej postanowień wzorca umowy jest ochrona interesu publicznego w postaci zbiorowego interesu konsumentów¹².

Stosownie bowiem do przepisu art. 1 ust. 1 uokik, ochrona interesów konsumentów podejmowana jest przez Prezesa UOKiK w interesie publicznym. Prezes UOKiK podejmuje się zatem ochrony interesów konsumentów wyłącznie w interesie publicznym, tzn. wtedy, gdy działaniem przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach¹³. Ingerencja Prezesa UOKiK ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Podejmując działania określone w przywołanej ustawie Prezes UOKiK występuje w funkcji rzecznika interesu publicznego¹⁴.

Interes publiczny dotyczy ogółu, nieokreślonej z góry liczby osób. Jego naruszenie zachodzi głównie wtedy, gdy działaniem danego przedsiębiorcy zagrożony jest interes ogólnospołeczny lub jakiś szerszy krąg uczestników¹⁵. Interes publicznoprawny zawiera się w ochronie praw konsumentów, do których Przedsiębiorca kierował swoją ofertę.

W ocenie Prezesa UOKiK za podjęciem działań w niniejszej sprawie przemawia interes publiczny, wyrażający się koniecznością ochrony praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, którzy mogli zostać narażeni na negatywne skutki stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień wzorców umowy. Zakwestionowane działania Spółki nie dotyczą więc interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wynika z faktu posługiwania się przez Spółkę wzorcem umowy.

Należy jednocześnie podkreślić, że art. 385¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 ze zm.; dalej jako „k.c.” lub „Kodeks cywilny”) stanowi implementację Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „Dyrektywa 93/13”). Interpretacji ww. przepisu k.c. należy zatem dokonywać w odniesieniu do uregulowań zawartych w Dyrektywie 93/13. Zgodnie natomiast z jej preambułą, obowiązkiem Państw Członkowskich jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków. Należy zatem mieć na uwadze, że interes publiczny w niniejszej sprawie wyraża się także w konieczności zapewnienia, aby we wzorcach umów stosowanych w relacjach z konsumentami nie były stosowane niedozwolone postanowienia umowne.

W tym stanie rzeczy Prezes Urzędu uznał, że w niniejszej sprawie ma miejsce naruszenie interesu publicznego, a zatem możliwe jest poddanie kwestionowanych działań Spółki dalszej ocenie w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod kątem stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień wzorców umowy.

Naruszenie art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z treścią art. 23a uokik zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 k.c.

¹² Postanowienie SN z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt: I CZ 135/12.

¹³ Por. wyr. SOKiK z dnia 13 stycznia 2009 r., sygn. akt: XVII Ama 26/08.

¹⁴ Wyr. Sądu Antymonopolowego z dnia 4 lipca 2001 r., sygn. akt: XVII Ama 108/00.

¹⁵ Wyr. SA w Warszawie z 3 kwietnia 2017 r., VI ACa 1908/15

Źródłem polskiej regulacji dotyczącej nieuczciwych postanowień umownych jest wspomniana wyżej Dyrektywa 93/13, zgodnie z której treścią warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, mogą być uznane za nieuczciwe, jeśli stoją w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy, praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta (art. 3 ust. 1).

Zgodnie zaś z powoływanym w art. 23a uokik przepisem art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

A zatem, możliwość uznania postanowienia za niedozwolone zależy jest od łącznego spełnienia następujących trzech przesłanek formalnych:

- postanowienie jest stosowane przez przedsiębiorcę wobec konsumentów,
- postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione,
- postanowienie nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron,

oraz dwóch przesłanek merytorycznych:

- postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,
- postanowienie narusza w sposób rażący interesy konsumenta.

Dla uznania danego postanowienia umowy za niedozwolone przesłanki sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta muszą zachodzić równocześnie. Z reguły rażące naruszenie interesu konsumenta jest naruszeniem dobrych obyczajów, ale nie zawsze zachowanie sprzeczne z dobrymi obyczajami rażąco narusza ten interes (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 2010 r., sygn. akt: I CSK 694/09).

Prezes UOKiK, w przypadku stwierdzenia naruszenia zakazu określonego w uokik, na podstawie art. 23b ust. 1 uokik, wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone, zakazującą jego wykorzystywania. W decyzji Prezes UOKiK przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolone.

Art. 23d uokik stanowi, że prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

W niniejszej sprawie wymaga oceny, czy Spółka spełnia przesłanki, które pozwalają dokonywać oceny jej działalności jednocześnie w świetle art. 385¹ k.c. i art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W tym miejscu wskazać należy, że ww. trzy przesłanki formalne zostaną ocenione łącznie dla wszystkich kwestionowanych postanowień, zaś ww. dwie przesłanki merytoryczne zostaną ocenione oddzielnie dla każdego z kwestionowanych postanowień.

Działanie przedsiębiorcy

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Zgodnie z art. 4 pkt 1 uokik pod pojęciem tym należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236 ze zm., dalej: „Prawo przedsiębiorców”). Art. 4 ust. 1 Prawa przedsiębiorców za przedsiębiorcę uznaje m. in. osobę prawną wykonującą działalność gospodarczą.

Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 uokik. Jest bowiem osoba prawną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą i jest wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Zgodnie z tym wpisem przedmiotem jej działalności jest m.in. wykonywanie instalacji elektrycznych.

Prezes Urzędu wszczął niniejsze postępowanie wobec spółki Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - osobie prawnej prowadzącej działalność gospodarczą wpisanej do KRS pod numerem 0000859914 przez Sąd Rejonowy dla M. St. Warszawy w Warszawie - XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka została zarejestrowana w dniu 21 września 2020 r. Zgodnie z wpisem do KRS do przedmiotu działalności prowadzonej przez Spółkę należało m.in. wykonywanie instalacji elektrycznych, działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne.

Spółka ta została przekształcona na podstawie uchwały nr 1 z dnia 21 lipca 2025 r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w sprawie przekształcenia tej spółki w spółkę pod firmą Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie. Przekształcenia dokonano na podstawie art. 562 § 1 w zw. z art. 575 k.s.h.. Zgodnie z art. 552 k.s.h. spółka przekształcana - Energia dla przyszłości sp. z o.o. została z urzędu wykreślona z rejestru przedsiębiorców KRS w dniu 26 sierpnia 2025 r. w związku z przekształceniem jej w inną spółkę handlową. Spółka Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa jest kontynuatorem praw i obowiązków spółki Energia dla przyszłości sp. z o.o. W konsekwencji powyższego (ciągłość działalności gospodarczej), Przedsiębiorca przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, a jego działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia wskazanych w tej ustawie zakazów, w tym zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 k.c.

Stosowanie wzorców umów przez przedsiębiorcę

Spółka, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, w stosunkach z konsumentami stosuje wzorce umowne.

Zarówno w przypadku pomp ciepła, jak i mikroinstalacji fotowoltaicznych wszelkie informacje zebrane przez przedstawiciela Spółki na spotkaniu z konsumentem zostają zamieszczone we wzorcach pod nazwą odpowiednio „Arkusz Audytu Technicznego dla pompy ciepła” lub „Arkusz Audytu Technicznego dla instalacji fotowoltaicznej”.

Zarówno w przypadku pomp ciepła, jak i mikroinstalacji fotowoltaicznych Spółka zawiera z konsumentami umowy w oparciu o wzorce pod nazwą „Umowa sprzedaży Nr ”

(dalej: „Umowa sprzedaży”, „Umowa dot. pompy ciepła” lub „Umowa dot. instalacji fotowoltaicznej”).

Zarówno w przypadku pomp ciepła, jak i mikroinstalacji fotowoltaicznych załącznikiem stanowiącym integralną część umowy sprzedaży jest wzorzec pod nazwą „Ogólne Warunki Współpracy” (dalej: „Ogólne Warunki Współpracy” lub „OWW”).

Wraz ze zmianą umowy sprzedaży następowała zmiana ogólnych warunków współpracy oraz wzorca arkusza audytu technicznego. Zatem data obowiązywania określonego wzorca pod nazwą „Umowa sprzedaży Nr ” jest również datą obowiązywania wzorców „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „AAT dla pompy ciepła”, „Ogólne Warunki Współpracy”. Spółka w toku postępowania wyjaśniającego przedłożyła Prezesowi Urzędu powyżej wskazane wzorce we wszystkich ich wersjach.

Poszczególne wersje wzorców umów dotyczących pomp ciepła, zgodnie z informacjami przekazanymi przez Spółkę, obowiązywały w następujących datach (dowód: *karta 76, 1073 - 1233, 3077 - 3078 akt adm.*):

- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 17 stycznia 2022 r. do 5 czerwca 2022 r.,
- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 6 czerwca 2022 r. do 24 lipca 2022 r.,
- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 25 lipca 2022 r. do 31 października 2022 r.,
- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 1 listopada 2022 r. do 21 maja 2023 r.,
- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 22 maja 2023 r. do 18 lutego 2024 r.,
- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 19 lutego 2024 r. do 26 maja 2024 r.,
- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 27 maja 2024 r. do 1 września 2024 r.,
- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 2 września 2024 r. do 25 listopada 2024 r.,
- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 26 listopada 2024 r. do 29 lutego 2025 r.,
- „AAT dla pompy ciepła”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 1 marca 2025 r.

Poszczególne wersje wzorców umów dotyczących instalacji fotowoltaicznej, zgodnie z informacjami przekazanymi przez Spółkę, obowiązywały w następujących datach (dowód: *karty 75 - 76, 1073 - 1233, 3077 - 3078 akt adm.*):

- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 18 stycznia 2022 r. do 22 marca 2022 r.,

- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 23 marca 2022 r. do 24 kwietnia 2022 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 25 kwietnia 2022 r. do 1 czerwca 2022 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 2 czerwca 2022 r. do 12 lipca 2022 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 13 lipca 2022 r. do 31 sierpnia 2022 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 1 września 2022 r. do 5 października 2022 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 6 października 2022 r. do 12 grudnia 2022 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 13 grudnia 2022 r. do 19 lutego 2023 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane w okresie od 20 lutego 2023 r. do 5 września 2023 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 6 września 2023 r. do 11 lutego 2024 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 12 lutego 2024 r. do 21 kwietnia 2024 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 22 kwietnia 2024 r. do 26 maja 2024 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 27 maja 2024 r. do 28 lipca 2024 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 29 lipca 2024 r. do 25 sierpnia 2024 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 26 sierpnia do 25 listopada 2024 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 26 listopada 2024 r. do 16 grudnia 2024 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 17 grudnia 2024 r. do 31 stycznia 2025 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 1 lutego 2025 r. do 2 marca 2025 r.,
- „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa sprzedaży Nr ”, „Ogólne Warunki Współpracy” - stosowane od 3 marca 2025 r.

Przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia

W przypadku postępowania w sprawie uznania postanowienia za niedozwolone przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia nie ma znaczenia wobec abstrakcyjnego charakteru kontroli postanowienia wzorca umowy. Prezes Urzędu, nie bada w niniejszym postępowaniu konkretnych stosunków istniejących pomiędzy kontrahentami, ale wzorzec i treść hipotetycznych stosunków, jakie powstałyby pomiędzy Przedsiębiorcą, a potencjalnym konsumentem. Nie ma zatem znaczenia, czy jakaś konkretna umowa była między stronami negocjowana ani nawet czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany przy zawieraniu jakiegokolwiek konkretnej umowy. Kontrola ta ma bowiem charakter oceny *ex ante* i obejmuje wzorzec, nie zaś konkretną umowę. Istotny jest zatem fakt, że Przedsiębiorca wprowadził oceniane wzorce do obrotu poprzez wystąpienie z ofertą zawarcia umowy z ich wykorzystaniem. Z materiału zgromadzonego w toku postępowania wyjaśniającego wynika, że Spółka faktycznie zawierała z konsumentami umowy na podstawie omawianych wzorców umownych.

Postanowienia określające główne świadczenia stron

Przez pojęcie „głównych świadczeń stron” należy zasadniczo rozumieć elementy przedmiotowo istotne (*essentialia negotii*) umowy, które przyjmowane są przez strony na zasadzie wyraźnego, a nie domniemanego konsensusu, co wskazuje na indywidualne uzgodnienie treści tych postanowień. Nie ulega wątpliwości, że w praktyce są to postanowienia określające cenę oraz przedmiot świadczeń stron umowy. Za postanowienia określające świadczenia główne stron nie są natomiast uznawane postanowienia dotyczące świadczeń ubocznych, np. odsetki za opóźnienie lub klauzule, które wywierają wpływ na wysokość świadczenia głównego, np. klauzule waloryzacyjne (por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej również: „SOKiK” z 1 marca 2007 r., sygn. akt: XVII AmC 12/06).

Jak podkreśla się w orzecznictwie Sąd Najwyższy (dalej także: „SN”), pojęcie głównych świadczeń stron należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Ustawodawca posłużył się bowiem terminem „postanowienia określające główne świadczenia stron”, a nie zwrotem „dotyczące” takiego świadczenia, który ma szerszy zakres (por. wyrok SN z 8 czerwca 2004 r., sygn. akt: I CK 635/03). Z drugiej jednak strony należy odnotować pogląd, iż dla określenia pojęcia głównego świadczenia stron nie ma przesądzającego znaczenia to, czy dane świadczenie należy do *essentialia negotii*. Z tej przyczyny zasięg tego pojęcia musi być zawsze ustalany *ad casum* z uwzględnieniem wszystkich postanowień oraz charakteru i celu zawieranej umowy (por. wyrok SN z 8 listopada 2012 r., sygn. akt: I CSK 49/12).

W niniejszej sprawie, w przypadku umów dotyczących pompy ciepła głównym świadczeniem jest sprzedaż tego urządzenia oraz montaż instalacji pomp ciepła, a w przypadku umów dotyczących instalacji fotowoltaicznych jest wykonanie instalacji fotowoltaicznej, zaś głównym świadczeniem konsumenta zarówno w przypadku umów dotyczących pomp ciepła, jak i instalacji fotowoltaicznej jest zapłata ceny, a zatem kwestionowane postanowienia nie określają głównych świadczeń stron.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Klauzula generalna dobrych obyczajów stanowi odesłanie do ocen uzasadniających reguły moralne opierające się na wartościach powszechnie akceptowanych w Polsce. Dobre

obyczaje pojmowane są również jako reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie normami i zasadami postępowania. Kryteriami decydującymi o sprzeczności z dobrymi obyczajami są wymóg nieusprawiedliwionego pokrzywdzenia i działanie wbrew dobrej wierze i uczciwości. Przyjmuje się, iż nieusprawiedliwione pokrzywdzenie zachodzi wówczas, gdy stosując ogólne warunki umów lub wzorce, próbuje się chronić własne interesy kosztem partnera, bez dostatecznego brania pod uwagę jego interesów i bez przyznania mu wyrównania z tego tytułu.

Poprzez dobre obyczaje należy rozumieć pewien powtarzalny wzorzec zachowań, który jest aprobowany przez daną społeczność lub grupę. Są to pozaprawne normy postępowania, którymi przedsiębiorcy winni się kierować. Ich treści nie da się określić w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tym praktykami życia gospodarczego. Wszystkie one podlegają zmianom w ślad za zmieniającymi się ideologiami politycznymi i społeczno-gospodarczymi oraz przewartościowaniami moralnymi. W szczególności zaś, dobre obyczaje to normy postępowania polecające nienadużywanie w stosunku do słabszego uczestnika obrotu posiadanej przewagi ekonomicznej.

Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny¹⁶, *„sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. W stosunkach z konsumentami „dobry obyczaj” powinien wyrażać się we właściwym informowaniu o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniu pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniu partnerów umów. W takich stosunkach szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość.”*

Rażące naruszenie interesów konsumenta

Daną klauzulę będzie można uznać za abuzywną, kiedy umowne ukształtowanie praw i obowiązków konsumenta rażąco narusza jego interesy. Generalnie można przyjąć, iż chodzi tu o sytuacje, w których w sposób rażący naruszona została równowaga interesów stron umowy i to przez to, iż jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę, układając ogólne warunki lub wzorce umowne. Pojęcie „interesów” konsumenta należy interpretować szeroko, nie tylko jako niekorzystne ukształtowanie jego sytuacji ekonomicznej. Należy tu uwzględnić także takie aspekty, jak niedogodności organizacyjne, stratę czasu, dezorganizację, wprowadzenie w błąd, nierzetelne traktowanie, czy naruszenie prywatności konsumenta (por. wyrok SN z 8 czerwca 2004 r., sygn. akt: I CK 635/03).

Interpretacji, kiedy mamy do czynienia z rażącym naruszeniem interesów konsumenta, a kiedy tylko ze „zwykłym”, nie można sprowadzać do kategorii czysto ekonomicznej, gdyż nie chodzi tu o kryteria rachunkowe, a więc porównanie pieniężnej

¹⁶ K. Pietrzykowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, Warszawa 2002 r., str. 804.

wartości świadczeń. Określenie „rażąco” należy odnieść do znacznego odbiegania przyjętego uregulowania od zasad uczciwego (słusznego) wyważenia praw i obowiązków. Za tego typu zasady konstruuujące modelowe (optymalne) ukształtowanie praw i obowiązków umownych stron traktowane są przepisy ustawowe o charakterze dyspozytywnym. Stąd też nie jest możliwe ustalenie pewnych ogólnych kryteriów, których spełnienie w każdej sytuacji automatycznie prowadzić będzie do uznania, że interesy danego konsumenta zostały rażąco naruszone. Oznacza to, że ocena, czy postanowienia zawartej umowy rażąco naruszają interesy konsumenta, powinna być dokonywana *in concreto*, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danego przypadku. W tym zakresie zasadne jest ponadto sięgnięcie do dyrektywy 93/13, która stanowi, że daną klauzulę należy uznawać za niedozwoloną, gdy naruszając zasadę wzajemnego zaufania, powoduje znaczącą (istotną) i nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta (art. 3 ust. 1). W związku z tym pojęcie „rażącego naruszenia interesów konsumenta” można utożsamiać z istotną i nieusprawiedliwioną dysproporcją praw i obowiązków na jego niekorzyść. Ponadto, przy określaniu stopnia naruszenia interesów konsumenta należy stosować nie tylko kryteria obiektywne (np. wielkość poniesionych czy grożących strat), lecz również względy subiektywne związane bądź to z przedsiębiorcą (np. renomą firmy), bądź to z konsumentami (np. seniorzy, dzieci). Konieczne jest zbadanie, jaki jest zakres grożących potencjalnemu konsumentowi strat lub niedogodności (por. wyrok SA z 13 marca 2014 r., sygn. akt: VI ACa 1733/13 i wyrok SOKiK z 26 maja 2015 r., sygn. akt: XVII AmC 2615/14).

W dotychczasowym orzecznictwie dotyczącym uznawania postanowień umowy za niedozwolone kluczowym orzeczeniem, powoływanym w uzasadnieniach wielu późniejszych wyroków, jest wyrok SN z 13 lipca 2005 r., sygn. akt: I CK 832/04. Sąd Najwyższy dokonał w nim wykładni art. 385¹ k.c. wskazując, iż rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie, wskazane w tym przepisie, formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta. W ujęciu proponowanym przez Sąd Najwyższy, wyznacznikiem dobrych obyczajów jest interes konsumenta w stosunku umownym z przedsiębiorcą. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są postanowienia umowne godzące w równowagę kontraktową stron, nierówno rozkładające prawa i obowiązki stron, przy czym ta nierówność ma dotyczyć praw i obowiązków teoretycznie słabszej strony, czyli konsumenta.

Pomocne przy ocenie abuzywnego charakteru postanowienia wzorca umowy może być dokonanie testu weryfikacji „przyzwoitości” danej klauzuli. Należy w związku z tym zbadać, czy oceniane postanowienie wzorca umowy jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów. Wymaga to ustalenia, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w braku takiej klauzuli lub przy zastosowaniu istniejących przepisów o charakterze dyspozytywnym. Jeżeli konsument byłby - na podstawie ogólnych przepisów - w lepszej sytuacji, gdyby konkretnego postanowienia wzorca nie było, należy przyjąć, że

może ono mieć charakter abuzywny¹⁷. Test taki zostanie przeprowadzony przy analizie abuzywności kwestionowanych postanowień w dalszej części niniejszej decyzji.

Klauzule szare

Katalog przykładowych klauzul abuzywnych określony w art. 385³ k.c. zawiera najbardziej typowe i znane z praktyki obrotu postanowienia naruszające równowagę kontraktową stron. Samo jednak zamieszczenie klauzuli wśród postanowień wymienionych w omawianym katalogu nie powinno przesądzać automatycznie o jej niedozwolonym charakterze. Nie jest bowiem wykluczone, iż konkretna klauzula, mimo iż objęta listą, nie ma niedozwolonego charakteru. W konkretnym przypadku może się okazać, iż nie prowadzi ona do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Dlatego też katalog klauzul zawarty w art. 385³ k.c. należy traktować jako listę tzw. klauzul szarych.

Jak wynika z orzecznictwa SN, postanowienie umowne, które zostało umieszczone w przykładowym katalogu nieuczciwych postanowień umownych nie jest *per se* nieuczciwym postanowieniem umownym. Treść tego katalogu nie przesądza statusu danego postanowienia jako niedozwolonego postanowienia umownego (postanowienia wzorca umowy). Wykaz ten należy kwalifikować jako swoistą wskazówkę co do rodzaju postanowień, które mogą budzić zastrzeżenia z punktu widzenia ich zgodności z interesami i uprawnieniami konsumentów (wyrok SN z 11 października 2007 r., sygn. akt: III SK 19/07).

Ocena postanowień wzorców umowy stosowanych przez Przedsiębiorcę

Ad I.1.

„Jeżeli w trakcie wykonywania Umowy wystąpią jakiegokolwiek okoliczności niezależne od Wykonawcy, ze względu na które termin wykonania montażu Instalacji nie może być dotrzymany, Wykonawca powiadomi o nich Inwestora. W takim wypadku Inwestor i Wykonawca ustalą nowy termin wykonania Instalacji”

(§ 2 ust. 4 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 10 stycznia 2022 r.)

„Jeżeli w trakcie wykonywania Umowy wystąpią jakiegokolwiek okoliczności niezależne od Wykonawcy, ze względu na które termin wykonania montażu Instalacji PV nie może być dotrzymany, Wykonawca powiadomi o nich Inwestora. W takim wypadku Inwestor i Wykonawca ustalą nowy termin wykonania Instalacji PV”

(§ 2 ust. 4 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienia, zgodnie z którymi Przedsiębiorca zastrzega sobie możliwość zmiany terminu wykonania montażu, są sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

¹⁷ Wyrok SN z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III SK 21/06, Wyrok SN z dnia 29 sierpnia 2013 r., sygn. I CSK 660/12.

Kwestionowane postanowienia naruszają dobry obyczaj w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego, zgodnie z którym kontrahent konsumenta powinien tworzyć takie klauzule umowne, które nie godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego oraz nie odbiegają od przyjętych standardów. W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienia stosowane przez Spółkę odbiegają od przyjętych standardów i godzą w równowagę kontraktową stron, gdyż kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób mniej korzystny niż wynika to z powszechnie obowiązującego prawa, zmierzają one do nieuprawnionego przerzucenia na konsumentów ryzyka gospodarczego związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą, a poprzez wywołanie błędnego przekonania o zwolnieniu się Spółki od odpowiedzialności za nienależyte wykonanie zobowiązania chronią wyłącznie interesy przedsiębiorcy.

Zakwestionowane postanowienia są odpowiednikiem niedozwolonych postanowień wskazanych w art. 385³ pkt 2 k.c., zgodnie z którymi - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, gdyż Spółka może przedłużyć termin zrealizowania umowy bez konsekwencji, jeśli przesunięcie nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych.

Generalną zasadą jest odpowiedzialność dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania ustanowiona w art. 471 k.c. Zgodnie z tym przepisem dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Tymczasem użyte przez Spółkę pojęcie „okoliczności niezależne od Wykonawcy” ma szersze znaczenie niż zwrot ustawowy „okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi”, co sprawia, że Spółka może rozszerzyć niezgodnie z powołanym przepisem art. 471 k.c. krąg przyczyn, za które nie poniesie odpowiedzialności. Jako przyczyny niezależne od Spółki może ona traktować działania swoich kontrahentów i podwykonawców. Kwestionowane postanowienia mogą bowiem prowadzić do uchylenia się Spółki od odpowiedzialności w przypadku nieterminowego doręczenia elementów instalacji, spowodowanego np. niezawinionym przez Spółkę, zbyt późnym dostarczeniem ich przez jej kontrahentów. Kwestionowane postanowienia mogą również stanowić podstawę do wyłączenia odpowiedzialności Spółki w związku z opóźnieniem w wykonaniu robót koniecznych do realizacji przedmiotu umowy, np. ze względu na niedobory kadrowe związane chociażby z przejściową niezdolnością do pracy zatrudnionych w jej przedsiębiorstwie pracowników lub pracowników zatrudnionych u kontrahentów Spółki.

Mając na uwadze ogólne zasady określone art. 471 k.c. kwestionowane postanowienia prowadzące do wyłączenia odpowiedzialności Spółki z uwagi na wystąpienie „okoliczności niezależnych od Wykonawcy” są całkowicie nieuprawnione i zmierzają one do przerzucenia na konsumentów ryzyka gospodarczego związanego z prowadzoną przez profesjonalnego uczestnika działalnością gospodarczą.

Kwestionowane postanowienia naruszają dobre obyczaje przez to, że prowadzą do wywoływania błędnego przekonania konsumenta o zwolnieniu się Spółki od odpowiedzialności za nienależyte wykonanie zobowiązania, jeśli jego źródłem są przyczyny

od Spółki niezależne, które nie są jednocześnie przyczynami, za które Spółka odpowiedzialności nie ponosi.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Prezesa Urzędu poprzez stosowanie omawianych postanowień Spółka chroni swoje interesy i przenosi ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej na konsumenta.

Sprzeczne z dobrymi obyczajami jest również przedstawianie konsumentom do akceptacji warunków zawierających postanowienia kształtujące ich prawa i obowiązki w sposób mniej korzystny niż wynika to z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

W ocenie Prezesa Urzędu, stosowane we wzorcach umów omawiane postanowienia naruszają dobry obyczaj w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego, gdyż odbiegają one od standardów przyjętych w przepisach dyspozytywnych i godzą w równowagę kontraktową stron. Przedsiębiorca stosując te postanowienia może wykorzystywać swoją pozycję profesjonalisty i w sposób nierzetelny traktować swoich kontrahentów.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszych postanowień rażące naruszenie interesów konsumentów polega na pozbawieniu ich możliwości wypowiedzenia umowy lub dochodzenia roszczeń z tytułu nieterminowej realizacji umowy. Zgodnie z treścią kwestionowanych klauzul, Spółka posługuje się określeniem, które pozwala jej na korzystną dla siebie interpretację umowy. Tymczasem przedsiębiorca powinien realnie oceniać termin wykonania umowy, z uwzględnieniem wystąpienia ryzyk mogących mieć wpływ na ten ważny aspekt warunków umowy. Określony w umowie termin jej wykonania jest jednym z ważniejszych czynników dokonywanej przez konsumenta oceny oferty na etapie przedkontraktowym. Jeśli Przedsiębiorca przyjmuje określony termin, a następnie daje sobie uprawnienie do jednostronnej jego zmiany również w przypadku okoliczności, za które może odpowiadać, to ww. ocena może być zaburzona. Konsument może w dobrej wierze przyjmować, że oferowany termin realizacji umowy będzie dochowany, a ostatecznie - w trakcie wykonywania umowy - Przedsiębiorca może za pośrednictwem kwestionowanego zapisu narzucić konsumentowi nowy, wydłużony termin.

W tym miejscu Prezes Urzędu wskazuje, że w przypadku zaistnienia opóźnienia w realizacji instalacji zarówno pompy ciepła, jak i fotowoltaicznej mogą powstać po stronie konsumenta nie tylko niedogodności związane z faktem dłuższego oczekiwania na montaż, ale także znaczne straty finansowe. Zauważyć bowiem należy, iż może to pociągnąć za sobą opóźnienie w podłączeniu do sieci elektroenergetycznej i korzystaniu z preferencyjnych warunków rozliczania energii elektrycznej, jakie niesie za sobą zainstalowanie odnawialnego źródła energii. Ponadto konsument może zostać pozbawiony możliwości uzyskania dopłaty do realizacji instalacji (lub otrzyma ją z opóźnieniem), bowiem każda transza dofinansowania ograniczona jest limitem, budżet poszczególnych edycji może się wyczerpać, a czas oczekiwania na kolejną turę może być długi¹⁸. Jednostronne wydłużanie terminu wykonania umowy z przyczyn, za które Przedsiębiorca może ponosić odpowiedzialność, może powodować również zamrożenie (o dodatkowy czas oczekiwania) poniesionych przez konsumenta wydatków inwestycyjnych czy wydłużenie okresu

¹⁸ Zob. zasady programu „Mój Prąd”: <https://mojprad.gov.pl/>

kredytowania inwestycji - co z kolei może powodować wzrost kosztów po stronie konsumenta. Może to tym samym naruszać interesy ekonomiczne konsumenta.

W przypadku stosowania kwestionowanej klauzuli może również dojść do naruszenia pozaekonomicznych interesów konsumentów poprzez spowodowanie doznania zawodu i nierzetelne traktowanie. Spółka stosując cytowane postanowienia może w sposób niewłaściwy kształtować swoją odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku, gdyby wzorce umów stosowane przez Przedsiębiorcę nie zawierały kwestionowanych postanowień, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Stosowane przez Spółkę klauzule nie uwzględniają i nie zabezpieczają interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienia, zmierzając do istotnego ograniczenia odpowiedzialności Przedsiębiorcy względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowią niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Spółka wskazała, że jej intencją we wprowadzeniu ww. postanowień było dodatkowe zabezpieczenie konsumenta. W ocenie Spółki postanowienia te dają konsumentowi możliwość kontynuowania inwestycji przy uzgodnieniu terminu wykonania, natomiast nie uniemożliwiają konsumentowi odstąpienia od umowy na zasadach ogólnych Kodeksu cywilnego.

Prezes Urzędu nie podziela tego stanowiska. W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienia wbrew twierdzeniom Spółki nie stanowią dodatkowego zabezpieczenia interesów konsumentów, a tylko i wyłącznie ich kosztem zabezpieczają interesy Przedsiębiorcy. W przypadku nieterminowej realizacji inwestycji na mocy kwestionowanych postanowień Spółka daje dyspozycję ustalenia przez wykonawcę i konsumenta nowego terminu - czyli wydłużonego w stosunku do pierwotnie ustalonego, a konsument może w ogóle nie mieć woli wydłużania terminu bądź wydłużania go bez odpowiedniej rekompensaty.

Ad I.2.

„Wszelkie prezentowane obliczenia i informacje dostarczone Inwestorowi, dotyczące prognozowanego zużycia energii elektrycznej przez pompę ciepła są poglądowe i mogą odbiegać od stanu rzeczywistego, co nie będzie stanowić podstaw do roszczeń Inwestora wobec Wykonawcy”

(§6 ust. 3 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 10 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu powyższe postanowienie, zgodnie z którym Przedsiębiorca zwalnia się z odpowiedzialności za większe, niż prezentowane przez niego konsumentowi,

zużycie energii elektrycznej przez pompę ciepła, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego, zgodnie z którym kontrahent konsumenta powinien tworzyć takie klauzule umowne, które nie godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego oraz nie odbiegają od przyjętych standardów. Postanowienie to narusza również dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być traktowany rzetelnie oraz otrzymać przedmiot umowy zgodny z jego potrzebami i oczekiwaniami.

Kwestionowane postanowienie jest odpowiednikiem niedozwolonych postanowień wskazanych w art. 385³ pkt 2 k.c., zgodnie z którymi - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Kwestionowane postanowienie zostało zawarte w Ogólnych Warunkach Współpracy będących załącznikiem do umowy dotyczącej pompy ciepła. Zawarcie tej umowy poprzedzone jest przeprowadzonym przez Spółkę audytem. Podczas audytu przedstawiciel Spółki przeprowadza obszerny wywiad z konsumentem oraz oględziny miejsca montażu. Spółka pozyskuje więc podczas audytu niezbędną wiedzę o uwarunkowaniach technicznych i lokalizacyjnych nieruchomości, w której ma być zamontowana pompa ciepła oraz informacje o potrzebach konsumenta. Na tej podstawie Spółka wylicza i przedstawia konsumentowi rozwiązanie optymalne i dobrane do jego potrzeb. Wśród obliczeń i informacji przekazywanych konsumentom jest prognozowane zużycie energii elektrycznej przez pompę ciepła. Jest to jeden z parametrów mających kluczowe znaczenie dla konsumentów, gdyż określa on koszty ogrzewania jakie będzie konsument ponosił po wykonaniu inwestycji, a tym samym określa opłacalność inwestycji.

Tak jak Spółka oczekuje od konsumenta zapłaty określonej w umowie ceny, tak konsument ma prawo oczekiwać, że zainstalowana pompa ciepła dobrana przez profesjonalistę będzie zużywała (średniorocznie) energię elektryczną w możliwie przybliżonej ilości do tej, którą ten profesjonalista określił.

Ponieważ wyższe zużycie prądu przez pompę ciepła może wynikać z nieodpowiednio dobranego urządzenia, wadliwej instalacji lub urządzenia, nierzetelnego i niedokładnego audytu lub po prostu z błędnych wyliczeń, parametr ten może posłużyć konsumentowi do weryfikacji należytego wykonania umowy. W przypadku znaczącej różnicy pomiędzy prognozowaną ilością zużytej energii elektrycznej przez pompę ciepła, a faktycznie zużytą ilością, zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami odpowiedzialność powinien ponieść Przedsiębiorca - o ile ww. różnica nie wynika wyłącznie ze zmiany potrzeb konsumenta w stosunku do ustaleń określonych przed zawarciem umowy (np. wyższa niż ustalono temperatura wewnętrzna), niewłaściwego użytkowania przez konsumenta z nieruchomości (np. usunięcie izolacji cieplnej, rozbudowa nieruchomości) lub z instalacji (tj. niezgodnie z instrukcją), ewentualnie ze znacznie odbiegających od średniorocznych w danej strefie klimatycznej uwarunkowań pogodowych w danym roku. Należy podkreślić, że to na profesjonalistę (i dodatkowo - jak w tym przypadku - aktywnie i bezpośrednio docierającym z ofertą do konsumenta w jego miejscu zamieszkania) spoczywa obowiązek

szczególnej staranności przy odpowiednim doborze urządzenia pompy ciepła do potrzeb konsumenta i uwarunkowań technicznych nieruchomości.¹⁹ Prawidłowe określenie przewidywanych efektów (w tym przypadku średnioroczne zużycie energii elektrycznej) funkcjonowania instalacji w danej nieruchomości na etapie przedkontraktowym jest obowiązkiem kontrahenta konsumenta, gdyż warunkuje to możliwość podjęcia racjonalnej decyzji o zasadności inwestycji i zasadności zawarcia umowy. Jeśli zaś informacje przekazywane w tym zakresie przez Przedsiębiorcę miałyby odbiegać od rzeczywistych osiągnięć instalacji użytkowanej w normalnych warunkach oznacza to, że informacje te były błędne i niezetelne - co obciąża odpowiedzialnością kontrahenta konsumenta.

Tymczasem Spółka stosując kwestionowane postanowienie zwalnia się z odpowiedzialności za większe, niż prezentowane przez nią konsumentowi, zużycie energii elektrycznej przez pompę ciepła - niezależnie od przyczyn, które mogły spowodować zwiększenie zużycia.

W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowana klauzula może godzić w równowagę kontraktową stron, a ponadto może naruszać również dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być traktowany rzetelnie oraz otrzymać przedmiot umowy zgodny z jego potrzebami i oczekiwaniami.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

Kwestionowane postanowienie w sposób nieuzasadniony pozbawia konsumentów możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu nienależytego wykonania umowy, tym samym wprowadza ich w błąd odnośnie przysługujących im uprawnień i tym samym stanowi przejaw nierzetelnego traktowania przez kontrahenta konsumenta. Wyłącza wprost i bezpośrednio, a przy tym w jaskrawej sprzeczności z obowiązującymi przepisami, odpowiedzialność Przedsiębiorcy za nienależyte wykonanie umowy. W tym zakresie może rażąco naruszać interesy pozaekonomiczne konsumentów.

Ponieważ prognozowane zużycie energii elektrycznej przez pompę ciepła jest jednym z parametrów określających koszt ogrzewania po wykonaniu instalacji, to kwestionowane postanowienie może naruszać również interesy ekonomiczne konsumentów. Stosując kwestionowane postanowienie i zwalniając się z odpowiedzialności za nawet znacząco większe, niż określone przez profesjonalistę, zużycie energii elektrycznej przez pompę ciepła - konsument będzie zmuszony do ponoszenia wyższych, niż wynikające z informacji przekazanych przez Spółkę kosztów ogrzewania bez możliwości uzyskania od Spółki jakiegokolwiek rekompensaty, czy też możliwości odstąpienia od umowy.

W przypadku stosowania kwestionowanej klauzuli może również dojść do naruszenia pozaekonomicznych interesów konsumentów poprzez spowodowanie doznania zawodu i nierzetelnego traktowania.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, ponieważ Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

¹⁹ Por. wyrok SR w Kutnie z 14.07.2020 r. (sygn. akt I C 129/19) - utrzymamy przez SO w Łodzi, 29.09.2021 r. (sygn. akt III Ca 1411/20).

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Spółka wskazała, że jej intencją we wprowadzeniu ww. postanowienia było uprzedzenie konsumenta, iż nie ma ona wpływu na sposób użytkowania przez konsumenta instalacji.

W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienie nie pełni funkcji „informacyjnej” o braku wpływu Spółki na sposób użytkowania przez konsumenta instalacji. Kwestionowane postanowienie ewidentnie wyłącza odpowiedzialność Przedsiębiorcy za nienależyte wykonanie umowy.

Ad I.3.

„Wykonawca może odstąpić od Umowy w przypadku:

a. stwierdzenia, iż brak jest możliwości technicznych wykonania montażu Instalacji w terminie. Wykonawca ma prawo do odstąpienia od Umowy w terminie 90 dni od dnia jej zawarcia. (...)”

(§8 ust. 6 pkt a wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 10 stycznia 2022 r.)

(§ 8 ust. 6 pkt a wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca zastrzega sobie prawo do odstąpienia od Umowy w przypadku stwierdzenia braku możliwości technicznych montażu Instalacji pompy ciepła bądź Instalacji mikroinstalacji fotowoltaicznej, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być rzetelnie i uczciwie traktowany, a przedsiębiorca nie powinien wykorzystywać uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty. Stosując kwestionowaną klauzulę Spółka stwarza skrajnie nieuczciwą w stosunku do konsumenta konstrukcję, przenosząc całe ryzyko i obarczając jedynie konsumenta skutkami braku zachowania należytej staranności przez profesjonalistę. W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowana klauzula kształtuje stosunek zobowiązaniowy niezgodnie z zasadą równorzędności stron i pozwalać na realizację interesów Spółki z naruszeniem interesów konsumentów. W takim zakresie może ona naruszać dobry obyczaj rzetelnego i uczciwego traktowania kontrahenta.

Spółka wykonuje mikroinstalację fotowoltaiczną oraz montaż pompy ciepła zgodnie z przygotowanym przez siebie projektem. Przygotowanie projektu poprzedzone jest dobo-

odpowiednich urządzeń w oparciu o przeprowadzony w miejscu ewentualnej inwestycji audyt techniczny. Podczas audytu przedstawiciel Spółki przeprowadza obszerny wywiad z konsumentem oraz oględziny nieruchomości na miejscu, a także wykonuje dokumentację zdjęciową. Dodatkowo, wszystkie uzyskiwane informacje mogą być i powinny być zweryfikowane przez profesjonalnego przedstawiciela Przedsiębiorcy w toku audytu przedumownego. Na podstawie dokonanych ustaleń uzupełnia „Arkusze Audytu”. Zarówno w przypadku pomp ciepła, jak i mikroinstalacji fotowoltaicznej arkusze te zawierają między innymi informacje dotyczące instalacji elektrycznej, potencjalnych przeszkód, jak również informacje dotyczące miejsca montażu, tj. w przypadku pomp ciepła kotłowni (np. zwymiarowany rzut kotłowni z umieszczonymi zbiornikami, pompą ciepła i rozdzielnią główną lub przygotowanym obwodem pod pompę ciepła, sugerowane wpięcie w instalację hydrauliczną), a w przypadku mikroinstalacji fotowoltaicznej dachu (np. rodzaj pokrycia dachowego, konstrukcja dachu). A zatem to na Spółce jako profesjonalistce spoczywa obowiązek oceny możliwości technicznych montażu już na etapie audytu. Przy czym należy podkreślić, że szczegółowy audyt techniczny (w tym efektywności energetycznej budynku w przypadku instalacji pomp ciepła) jest niezbędny dla prawidłowego przedstawienia przedmiotu i zakresu oferty Przedsiębiorcy. Zgodnie z wyjaśnieniami Spółki, wykonuje ona nieodpłatnie audyt w miejscu ewentualnej inwestycji, na podstawie którego oferuje konsumentowi rozwiązania optymalne i indywidualnie dobrane do jego potrzeb. W przypadku wyrażenia zgody na warunki przedstawione przez Spółkę zostaje zawarta z konsumentem umowa (dowód: karta 44 akt adm.). Spółka na swoim profilu na platformie społecznościowej Facebook promuje swoją działalność używając m.in. treści: *„Naszym priorytetem jest zaprojektowanie najlepszego rozwiązania, dopasowanego dla potrzeb naszych klientów (...)”*.

Ocena stanu technicznego miejsca montażu instalacji jest niezbędna do należytego wykonania przez Spółkę zobowiązania. Jeśli Spółka nie dokona starannie takiej oceny to powinna ponosić związane z tym ryzyko. Tymczasem stosując kwestionowane postanowienie Spółka przenosi ryzyko i obarcza konsumenta skutkami braku zachowania należytej staranności przez profesjonalistę.

Nawet jeżeli okoliczności wskazane przez Spółkę mogą być od niej bezpośrednio niezależne to w świetle obowiązującego prawa Przedsiębiorca ponosi za nie odpowiedzialność. Konsument nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji sytuacji, które Przedsiębiorca mógł przewidzieć i odpowiednio zabezpieczyć obie strony umowy przed ich zaistnieniem.

Wymaga podkreślenia, że zgodnie z art. 355 § 2 k.c., należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 października 2003 r. (sygn. akt V CK 311/02), o tym, czy na tle konkretnych okoliczności można osobie zobowiązanej postawić zarzut braku należytej staranności w dopełnieniu obowiązków, decyduje nie tylko niezgodność jego postępowania z modelem, lecz także uwarunkowana doświadczeniem życiowym możliwość i powinność przewidywania odpowiednich następstw zachowania. Z uwagi na powyższe, zdaniem Prezesa Urzędu, Przedsiębiorca jako profesjonalista działający na rynku sprzedaży i montażu pomp ciepła oraz instalacji fotowoltaicznych, powinien ocenić możliwości montażowe i jako specjalista już na etapie audytu przed zawarciem umowy na dostawę i montaż instalacji powinien z

należyta starannością ocenić, czy istnieją możliwości techniczne wykonania instalacji pompy ciepła lub mikroinstalacji fotowoltaicznej, czy nie. Jeśli Spółka oceniła, że wykonanie takich instalacji jest technicznie możliwe to powinna ponosić związane z tym ryzyko. Kwestionowany zapis w konsekwencji stwarza skrajnie nieuczciwą w stosunku do konsumenta konstrukcję, w której na konsumenta nakładane są zobowiązania wynikające z umowy (w tym finansowe), a Spółka dopiero po zawarciu ww. umowy ocenia czy będzie mogła wykonać swoją część zobowiązań i w okresie 90 dni od zawarcia umowy może bez konsekwencji ocenić, że warunki techniczne nie pozwalają na realizację tej umowy. Nie jest też wskazane w jakich okolicznościach Spółka może stwierdzić brak możliwości technicznych montażu. Biorąc jednak pod uwagę 90-dniowy termin jaki zastrzegła Spółka, to do stwierdzenia braku możliwości technicznych montażu może dojść dopiero z chwilą jego rozpoczęcia. Co więcej, Spółka nie precyzuje, o jakie warunki techniczne chodzi i w jaki sposób można je weryfikować, co sprawia dodatkowo, że kwestionowane postanowienie jest niejasne i daje Spółce możliwość jego szerokiej interpretacji.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Prezesa UOKiK Spółka poprzez stosowanie omawianego postanowienia chroni swoje interesy i przenosi ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej na konsumenta.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów polega na obarczeniu konsumentów ryzykiem i skutkami braku zachowania należytej staranności przez profesjonalistę.

Spółka stosując kwestionowane postanowienie przerzuca na konsumenta całe ryzyko związane z dokonaniem przez Spółkę błędnej oceny możliwości technicznych wykonania mikroinstalacji fotowoltaicznej lub montażu oferowanej przez siebie pompy ciepła. Zastrzega, że w razie takiej błędnej oceny może odstąpić od umowy i to aż w terminie 90 dni od jej zawarcia.

Zgodnie z harmonogramem płatności wynagrodzenia określonym w umowie, bez względu na to, czy inwestycja jest finansowana ze środków własnych konsumenta, czy też kredytowana, w chwili zawarcia umowy konsument wpłaca wkład własny lub zaliczkę. W przypadku płatności ze środków własnych konsument jest zobowiązany zapłacić w terminie 14 dni od zawarcia umowy 30% należnego wynagrodzenia (kwota uwzględnia zaliczkę) - w przypadku umów dotyczących fotowoltaiki, zaś w przypadku płatności za instalację pompy ciepła 50% należnego wynagrodzenia (kwota uwzględnia zaliczkę). Pozostałe 70% w przypadku instalacji fotowoltaicznej albo 50% w przypadku pompy ciepła, najpóźniej w dniu dostarczenia komponentów instalacji. Przystąpienie przez Spółkę do montażu uzależnione jest od dokonania przez konsumenta zapłaty wynagrodzenia. W niniejszym przypadku może zatem dojść do naruszenia interesów ekonomicznych konsumentów. Konsument dokonując płatności zgodnie z harmonogramem przekazuje Spółce środki pieniężne, a w przypadku, gdy Spółka stwierdzi po 90 dniach od zawarcia umowy, że brak jest możliwości technicznych wykonania montażu, to konsument nie tylko nie osiągnie zamierzonego celu gospodarczego, ale jeszcze przez tak długi okres czasu nie mógł korzystać ze swoich środków pieniężnych, z których swobodnie mogła korzystać Spółka. Mógł również ponieść koszty zaciągniętego na poczet realizacji inwestycji kredytu, mogły być również wypłacone (np. w formie prefinansowania) na konto wykonawcy (ale na ryzyko konsumenta) środki pochodzące z

przyznanej dotacji (np. w programie Czyste powietrze). W takiej sytuacji działania Przedsiębiorcy polegające na odstąpieniu od umowy w terminie 90 dni o jej zawarcia mogą rodzić ryzyko wypowiedzenia umowy o dotację i konieczność zwrotu udzielonego wsparcia wraz z odsetkami. Konsument po zawarciu umowy mógł wreszcie podjąć już pewne działania w celu umożliwienia wykonania świadczenia przez Przedsiębiorcę, a przede wszystkim zaangażował swój czas.

Zgodnie z utrwalonym poglądem, do naruszenia interesu konsumenta dochodzi między innymi poprzez spowodowanie doznania zawodu, wprowadzenie konsumenta w błąd i nierzetelne traktowanie. W przypadku stosowania kwestionowanej klauzuli może dojść do naruszenia pozaekonomicznych interesów konsumentów poprzez spowodowanie doznania zawodu, nierzetelne traktowanie oraz stratę poświęconego czasu.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, ponieważ Spółka nie mogłaby swobodnie, na ustalonych przez siebie warunkach, odstąpić od zawartej z konsumentem umowy.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad I.4.

„(...) Termin montażu Instalacji może zostać również wydłużony w przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych (...)”

(§2 ust. 3 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 10 stycznia 2022 r.)

„(...) Termin montażu Instalacji PV może zostać również wydłużony w przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych (...)”

(§ 2 ust. 3 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienia wzorca umownego stosowane przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którymi Przedsiębiorca dopuszcza możliwość wydłużenia terminu montażu Instalacji/Instalacji PV z powodu niekorzystnych warunków atmosferycznych, są sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienia naruszają dobry obyczaj w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego, zgodnie z którym kontrahent konsumenta powinien tworzyć takie

klauzule umowne, które nie godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego oraz nie odbiegają od przyjętych standardów. W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienia stosowane przez Spółkę odbiegają od przyjętych standardów i godzą w równowagę kontraktową stron, gdyż kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób mniej korzystny niż wynika to z powszechnie obowiązującego prawa oraz zmierzają do nieuprawnionego przerzucenia na konsumentów ryzyka gospodarczego związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą, a poprzez wywołanie błędnego przekonania o zwolnieniu się Spółki od odpowiedzialności za nienależyte wykonanie zobowiązania chronią wyłącznie interesy przedsiębiorcy.

Prezes UOKiK wskazuje, iż zakwestionowane postanowienia są odpowiednikiem niedozwolonych postanowień wskazanych w art. 385³ pkt 2 k.c., zgodnie z którymi - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Na podstawie art. 471 k.c. przedsiębiorca, który nie realizuje w pełni obowiązków umownych, zobowiązany jest do naprawienia poniesionej przez konsumenta szkody. Cytowane postanowienia wyłączają taką możliwość w sytuacji kiedy nastąpi opóźnienie powstałe z powodu niekorzystnych warunków atmosferycznych i należy traktować je jako zastrzeżenie Spółki, iż może w przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych uwolnić się od wszelkiej odpowiedzialności względem konsumentów za nieterminową realizację umowy. Zauważyć przy tym należy, iż Spółka w kwestionowanych postanowieniach używa niedookreślonego pojęcia „niekorzystne warunki atmosferyczne”. Brak konkretyzacji, o jakie obiektywnie warunki atmosferyczne chodzi może utrudnić konsumentom ocenę czy warunki te zaistniały i przez jaki okres, co z kolei może prowadzić do nadużyć ze strony Przedsiębiorcy. Zauważyć należy, iż okolicznością wyłączającą odpowiedzialność przedsiębiorcy i nie budzącą wątpliwości związaną z warunkami atmosferycznymi może być wyłącznie zaistnienie siły wyższej.

Pojęcie siły wyższej nie zostało zdefiniowane, ale wypracowane przez doktrynę i judykaturę. W nauce i orzecznictwie dominuje koncepcja obiektywna siły wyższej rozumianej jako zdarzenie zewnętrzne, o charakterze nadzwyczajnym, przejawiającym się w nieznacznym stopniu prawdopodobieństwa jego wystąpienia oraz o charakterze przemożnym, polegającym na niemożności jego "opanowania" i zapobieżenia jego skutkom na istniejącym w danej chwili poziomie rozwoju wiedzy i techniki (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2004 r., II UK 83/04, OSNP 2005, Nr 14, poz. 215 i z dnia 18 grudnia 2002 r., I PKN 12/02, OSNP 2004, Nr 12, poz. 206). Zwykle przejawem tak rozumianej vis maior są katastrofy żywiołowe - trzęsienia ziemi, powodzie lub huragany.²⁰

Nie wszystkie zjawiska atmosferyczne, nawet nacechowane gwałtownością i stwarzające zagrożenie, mogą być uznane za siłę wyższą.

Do takiej kategorii nie można bowiem zaliczać zjawisk, które występują regularnie, corocznie na terenie kraju, są typowe i mogą istnieć na naszej szerokości geograficznej. Występowanie opadów śniegu, nawet połączonych z silnym wiatrem nie jest zdarzeniem nadzwyczajnym, cechującym się nikłym stopniem prawdopodobieństwa jego wystąpienia.²¹

²⁰ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2019 r. sygn. akt IV CSK 129/18

²¹ Wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 2 października 2020 r. sygn. akt VII Ga 456/20

Niezależnie od powyższego Prezes UOKiK stwierdza, że brzmienie zakwestionowanej klauzuli jest zbliżone do brzmienia postanowienia o treści: „W przypadku wystąpienia w trakcie realizacji budowy niekorzystnych warunków atmosferycznych takich jak np. niskie temperatury poniżej -5 stopni C, ulewne deszcze trwające przez co najmniej 30 dni lub też wystąpienia innych podobnych i niezależnych od Sprzedającego przeszkód. Sprzedający zastrzega sobie prawo do przedłużenia terminów, o których mowa w ust. 1 o czas trwania tych przeszkód, nie dłużej niż o 3 miesiące.” wpisanego do Rejestru klauzul niedozwolonych (dalej również: „Rejestr”) pod numerem 883²². W uzasadnieniu do wyroku stanowiącego podstawę wpisu wskazanego postanowienia do Rejestru SOKiK zważył, że wskazana klauzula „narusza art. 385³ pkt 2 k.c., który stanowi, że w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są takie, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania”. Sąd Apelacyjny w Warszawie rozpatrujący apelację od ww. wyroku wskazał²³, iż „profesjonalista na rynku budownictwa jakim bez wątpienia jest pozwana Spółka powinna z należytą starannością zorganizować proces budowy i ustalić termin realizacji świadczenia, uwzględniając jednocześnie możliwość przejściowo niekorzystnych warunków atmosferycznych. Wprowadzenie zaś do umowy powyższej klauzuli skutkuje istotnym ograniczeniem odpowiedzialności, z przyczyn które przedsiębiorcy do tego nie uprawniają.”

Omawiane postanowienia stanowią sprzeczną z dobrymi obyczajami, próbę przeniesienia ryzyka gospodarczego na konsumenta. Nawet jeżeli okoliczności wskazane przez Spółkę mogą być od niej bezpośrednio niezależne to w świetle obowiązującego prawa Przedsiębiorca ponosi za nie odpowiedzialność. Konsument nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji sytuacji, które Przedsiębiorca mógł przewidzieć i odpowiednio zabezpieczyć obie strony umowy przed ich zaistnieniem.

Wymaga podkreślenia, że zgodnie z art. 355 § 2 k.c., należytą staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 października 2003 r. (sygn. akt V CK 311/02), o tym, czy na tle konkretnych okoliczności można osobie zobowiązanej postawić zarzut braku należytej staranności w dopełnieniu obowiązków, decyduje nie tylko niezgodność jego postępowania z modelem, lecz także uwarunkowana doświadczeniem życiowym możliwość i powinność przewidywania odpowiednich następstw zachowania. Z uwagi na powyższe, zdaniem Prezesa UOKiK, Przedsiębiorca jako profesjonalista działający na rynku sprzedaży i montażu pomp ciepła oraz mikroinstalacji fotowoltaicznych, powinien przy określaniu terminu realizacji przedmiotu umowy mieć na względzie typowe okoliczności zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na przedłużenie okresu prowadzenia montażu. W ocenie Prezesa Urzędu, za bezzasadne należy uznać wyłączanie przez Przedsiębiorcę odpowiedzialności za opóźnienia w realizacji umowy wynikające np. z niekorzystnych warunków atmosferycznych.

Ponadto należy mieć na względzie także okoliczność, że przedmiotowa klauzula została sformułowana w sposób niejednoznaczny i nieprecyzyjny. Postanowienie to, poprzez bliżej nieokreślone sformułowanie „niekorzystne warunki atmosferyczne” może powodować po stronie konsumentów problemy interpretacyjne, co do tego, jakie warunki atmosferyczne są

²² Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 18 maja 2005 r., sygn. akt. XVII AmC 86/03.

²³ Wyrok z dnia 26 kwietnia 2006 r., sygn.. akt VI ACA 1209/05.

niekorzystne i wpływają na zmianę terminu świadczonych przez Spółkę usług. To zatem do Spółki będzie należała wyłączna ocena, czy warunki atmosferyczne są korzystne, czy nie oraz czy wpływają na możliwość zmian terminu spełnienia świadczenia na rzecz konsumenta. Treść tego postanowienia powoduje zatem, że jedynym podmiotem uprawnionym do interpretacji przedmiotowego zapisu może być właśnie Spółka a konsumenci w takiej sytuacji zostaną pozbawieni wpływu na jej decyzję w tym zakresie. Wskazany powyżej skutkiem dokonywania interpretacji przez Spółkę jest natomiast możliwość powstania po stronie konsumenta poważnych skutków, bowiem taka interpretacja może wpłynąć niekorzystnie na jego sytuację, który w zasadzie pozbawiony zostaje wiedzy na temat terminu wykonania umowy przez Spółkę.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Prezesa UOKiK Spółka poprzez stosowanie omawianych postanowień chroni swoje interesy i przenosi ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej na konsumenta.

W ocenie organu ochrony konsumentów, omawiane postanowienia naruszają dobry obyczaj w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego gdyż odbiegają od przyjętych standardów i godzą w równowagę kontraktową stron. Przedsiębiorca stosując we wzorcach umów omawiane postanowienia wykorzystuje swoją pozycję profesjonalisty i w sposób nierzetelny traktuje swoich kontrahentów.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszych postanowień rażące naruszenie interesów konsumentów polega na pozbawieniu konsumentów możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu nieterminowej realizacji umowy. Zgodnie z treścią kwestionowanych klauzul, Spółka posługuje się określeniem, które pozwala jej na korzystną dla siebie interpretację umowy.

W tym miejscu Prezes UOKiK wskazuje, że w przypadku zaistnienia opóźnienia w realizacji instalacji zarówno pompy ciepła, jak i fotowoltaicznej mogą powstać po stronie konsumenta nie tylko niedogodności związane z faktem dłuższego oczekiwania na montaż, ale także znaczne straty finansowe, co oznacza, że kwestionowane postanowienia mogą rażąco naruszać zarówno ekonomiczne, jak i pozaekonomiczne interesy konsumentów. Zauważyć bowiem należy, iż może pociągnąć to za sobą opóźnienie w podłączeniu do sieci elektroenergetycznej i korzystaniu z preferencyjnych warunków rozliczania energii elektrycznej, jakie niesie za sobą zainstalowanie odnawialnego źródła energii. Ponadto konsument może zostać pozbawiony możliwości uzyskania dopłaty do realizacji instalacji, bowiem każda transza dofinansowania ograniczona jest limitem, budżet poszczególnych edycji może się wyczerpać, a czas oczekiwania na kolejną turę może być długi²⁴.

Spółka stosując cytowane postanowienia w sposób niewłaściwy kształtuje swoją odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku, gdyby wzorce umów stosowane przez Przedsiębiorcę nie zawierały kwestionowanych postanowień, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

²⁴ Zob. zasady programu „Mój Prąd”: <https://mojprad.gov.pl/>

Stosowane przez Spółkę klauzule nie uwzględniają i nie zabezpieczają interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienia, zmierzając do istotnego ograniczenia odpowiedzialności Przedsiębiorcy względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowią niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad I.5.

„Strony dopuszczają możliwość zainstalowania poszczególnych modułów lub całej Instalacji PV o mocy większej niż wskazana moc nominalna modułów lub całej Instalacji PV w Umowie sprzedaży, co nie będzie uważane za wadę ani zmianę Umowy. Strony dopuszczają możliwość zainstalowania modułów lub całej Instalacji PV o mocy do 4% mniejszej niż wskazana moc nominalna modułów lub całej Instalacji PV w Umowie sprzedaży, co nie będzie uważane za wadę ani zmianę Umowy”

(§ 2 ust. 11 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 20 lutego 2023 r.)

„Strony dopuszczają możliwość zainstalowania poszczególnych modułów lub całej Instalacji PV o mocy większej niż wskazana moc nominalna modułów lub całej Instalacji PV w Umowie sprzedaży, co nie będzie uważane za wadę ani zmianę Umowy. Strony dopuszczają możliwość zainstalowania modułów lub całej Instalacji PV o mocy do 2% mniejszej niż wskazana moc nominalna modułów lub całej Instalacji PV w Umowie sprzedaży, co nie będzie uważane za wadę ani zmianę Umowy”

(§ 2 ust. 11 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu powyższe postanowienia, zgodnie z którymi Przedsiębiorca dopuszcza możliwość zmiany istotnych cech świadczenia, są sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Naruszenie dobrych obyczajów

Kwestionowane postanowienia naruszają dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być traktowany rzetelnie oraz otrzymać przedmiot umowy zgodny z jego potrzebami i oczekiwaniami.

Dobrym obyczajem wykonanie świadczenia zgodnie z ustalonymi warunkami, zaś zmiana istotnej cechy świadczenia, jaką jest moc instalacji fotowoltaicznej jest niewątpliwie sprzeczne z dobrym obyczajem. Dobre obyczaje odwołują się do takich wartości, jak uczciwość, szczerłość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Sprzeczne z dobrymi obyczajami będą działania uniemożliwiające realizację tych wartości, a więc właśnie umieszczenie we wzorcu umowy postanowień umownych podważających zaufanie konsumenta do danego przedsiębiorcy.

Moc instalacji fotowoltaicznej należy do istotnych cech świadczenia i jest określona w umowie. Od wartości też zależy również przewidywana ilość energii elektrycznej, jaka będzie wyprodukowana przez instalację fotowoltaiczną będącą przedmiotem umowy.

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy dobór mocy instalacji zostaje dokonany przez Spółkę w oparciu o informacje zebrane przez przedstawiciela Spółki podczas audytu przeprowadzanego w miejscu ewentualnej inwestycji.

Dlatego też konsument zawierający umowę ze Spółką działającą jako profesjonalista, jest przekonany, że wskazana w umowie moc instalacji fotowoltaicznej została dobrana prawidłowo tj. zgodnie z jego potrzebami i stosownie do możliwości technicznych nieruchomości (i przewidywanych w umowie rozwiązań technologicznych - np. w zakresie miejsca posadowienia modułów fotowoltaicznych) oraz oczekuje, iż realizacja umowy odbędzie się zgodnie z określonymi w niej warunkami.

Konsument powinien mieć pewność i jasność stosunku prawnego łączącego go ze Spółką. Ma prawo oczekiwać, że zakres świadczeń określony w umowie (w tym istotne cechy świadczenia) ma charakter wiążący i nie będzie podlegał, ze strony przedsiębiorcy modyfikacjom. Dobre obyczaje nakazują, aby istotne cechy świadczenia nie ulegały zmianie w każdym czasie, na podstawie arbitralnych decyzji Spółki (por. wyrok SOKiK z dnia 02 lutego 2011 r. sygn. akt XVII AmC 2061/09). Konsument powinien mieć więc pewność, że istotne cechy świadczenia jego kontrahenta nie będą zmieniane po zawarciu przez niego umowy. Tymczasem zakwestionowane postanowienia dają niewątpliwie Spółce prawo do jednostronnej zmiany istotnych cech świadczenia już po zawarciu umowy. Prawo to Przedsiębiorca przyznaje sobie poprzez posłużenie się sformułowaniem „strony dopuszczają możliwość”. Przy czym nie ma znaczenia fakt, że uprawnienie do zmiany mocy instalacji fotowoltaicznej może przysługiwać również konsumentowi, bowiem tak sformułowane postanowienia dają przedsiębiorcy w zasadzie niczym nieograniczone uprawnienia, których skutki mogą być niekorzystne dla konsumentów. Po pierwsze, postanowienia te dają Spółce możliwość zmiany mocy instalacji bez żadnych obiektywnych przyczyn i bez uprzedniej zgody konsumenta. Po drugie, o ile Spółka ograniczyła możliwość zmniejszenia mocy instalacji o 4 lub 2%, to już zwiększenia mocy Spółka może dokonać bez żadnych ograniczeń. Po trzecie, Spółka dopuszczając zmianę umówionej mocy instalacji wskazując, że nie będzie to uznawane za wadę zwalnia się z odpowiedzialności za nienależyte wykonanie umowy. Po czwarte, postanowienia te mogą stanowić rudymet do podwyższenia ceny. Spółka może bowiem dowolnie zwiększyć moc instalacji np. poprzez montaż większej ilości paneli oraz powołując się na kwestionowane postanowienia, które dopuszczają taką możliwość żądać zapłaty wyższej ceny.

Konsument zawierając umowę, w której zamieszczone są kwestionowane postanowienia nie wie przy tym, na jakie ryzyko się naraża. Zastrzeżenie dla przedsiębiorcy uprawnienia do jednostronnej zmiany tak istotnej cechy świadczenia jaką jest moc instalacji fotowoltaicznej jest sprzeczne z dobrymi obyczajami rozumianymi jako uczciwość, lojalność i rzetelność. Należy uznać, iż umowy zawierające kwestionowane postanowienia wprowadzają niepewność co do treści stosunku prawnego, którego istotą jest konsensus stron. Przystępując do umowy, konsument zna jej warunki i godzi się na nie, w takiej a nie innej treści - w żadnym razie nie powinno dochodzić do sytuacji, w której zmiana tych warunków odbywa się poza konsensusem.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszych postanowień rażące naruszenie interesów konsumentów polega na zmianie istotnej cechy świadczenia, jaką jest moc instalacji fotowoltaicznej.

Właściwy dobór instalacji jest warunkiem opłacalności inwestycji. Prawidłowo dobrana moc instalacji fotowoltaicznej powinna optymalnie pokrywać zapotrzebowanie konsumenta na energię elektryczną. Skoro Spółka określa moc instalacji fotowoltaicznej po uprzednio przeprowadzonym audycie to należy uznać, że moc określona i wskazana przez Spółkę w umowie jest właściwa i optymalna. Dlatego też każda jej zmiana może być dla konsumentów mniej korzystna. Zainstalowanie mniejszej mocy może skutkować mniejszymi oszczędnościami w opłatach za prąd, gdyż niedobory energii konsument będzie musiał uzupełnić korzystając z usług sieci dystrybucji i sprzedawcy. Z kolei zbyt duża moc instalacji może wiązać się z wyższymi nakładami finansowymi na inwestycję oraz dłuższy okres jej zwrotu. Tak ukształtowana sytuacja godzi w ekonomiczne interesy konsumenta.

Nie jest jasne, z jakich powodów Przedsiębiorca usiłuje dać sobie uprawnienie do zmiany mocy instalacji, skoro w ofercie i umowie powinny być określone precyzyjnie marki, modele i moc poszczególnych urządzeń wchodzących w skład oferowanej instalacji. Przedsiębiorca jest w stanie na tej podstawie bardzo precyzyjnie i jednoznacznie określić nominalną sumaryczną moc instalacji. Producenci modułów PV określają precyzyjnie ich moc nominalną (szczytową), podobnie - producenci precyzyjnie określają moc nominalną (i maksymalną) pracy inwerterów niezbędnych do obsługi zestawu modułów PV. Stosowanie zakwestionowanych postanowień wzorców umów w tym zakresie może mieć w efekcie na celu umożliwienie jednostronnych zmian w ww. zakresie ze względu na możliwe wystąpienie błędów obliczeniowych w prezentowanej ofercie, błędów we właściwym doborze instalacji do warunków technicznych (np. wynikających z mocy umownej określonej w umowie ze sprzedawcą energii) lub ze względu na chęć zagwarantowania sobie możliwości zmiany oferowanych urządzeń na etapie wykonywania umowy (np. w przypadku braku dostępności zaoferowanych wcześniej urządzeń danego modelu czy danej marki). Każdorazowo w takich przypadkach możliwość zmiany umowy powinna być uzależniona od zgody konsumenta.

Dlatego też kwestionowane postanowienia rażąco naruszają w szczególności ekonomiczne interesy konsumentów. Rażące naruszenie interesów konsumenta jest tym większe, że zmiana mocy instalacji mogłaby nastąpić bez jakiegokolwiek przyczyny i jakiegokolwiek informowania konsumenta.

Ponadto, zgodnie z utrwalonym poglądem, do naruszenia interesu konsumenta dochodzi między innymi poprzez spowodowanie doznania zawodu, wprowadzenie konsumenta w błąd i nierzetelne traktowanie. W niniejszym przypadku może zatem dochodzić również do naruszenia tych pozaekonomicznych interesów konsumentów.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanych postanowień, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, ponieważ nie mógłby być zaskoczony zmianą tak istotnego parametru jakim jest moc instalacji fotowoltaicznej. W przypadku braku kwestionowanych klauzul konsument miałby pewność, że została wykonana na jego rzecz instalacja, która powinna produkować określoną przez podmiot profesjonalny ilość energii elektrycznej. W przypadku drastycznych różnic mógłby dochodzić swoich praw z tytułu nienależytego wykonania umowy.

Stosowane przez Spółkę postanowienia nie uwzględniają i nie zabezpieczają interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienia, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Spółka wskazała, że jej intencją we wprowadzeniu ww. postanowień było uprzedzenie konsumenta, iż Spółka nie ma wpływu na sposób użytkowania przez konsumenta instalacji, co może wpływać na parametry jej wydajności.

W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienia nie pełnią funkcji „informacyjnej” o braku wpływu Spółki na sposób użytkowania przez konsumenta instalacji. Kwestionowane postanowienia zabezpieczają jedynie interesy Przedsiębiorcy, który stosując je umożliwia sobie niczym nieograniczoną i zupełnie dowolną możliwość jednostronnej zmiany istotnej cechy świadczenia.

Ad I.6.

„Wykonawca nie gwarantuje ilości energii elektrycznej produkowanej przez Instalację ani korzyści finansowych w związku z eksploatacją Instalacji PV”

(§ 6 ust. 3 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu powyższe postanowienie, zgodnie z którym Przedsiębiorca zwalnia się z odpowiedzialności za brak wyprodukowania przez instalację fotowoltaiczną energii elektrycznej w oczekiwanej ilości, która to ilość została wskazana konsumentowi przez Przedsiębiorcę, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Naruszenie dobrych obyczajów

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego, zgodnie z którym kontrahent konsumenta powinien tworzyć takie klauzule umowne, które nie godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego oraz nie odbiegają od przyjętych standardów. Postanowienie to narusza również dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być traktowany rzetelnie oraz otrzymać przedmiot umowy zgodny z jego potrzebami i oczekiwaniami.

Kwestionowane postanowienie jest odpowiednikiem niedozwolonych postanowień wskazanych w art. 385³ pkt 2 k.c., zgodnie z którymi - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Kwestionowane postanowienie zostało zamieszczone w Ogólnych Warunkach Współpracy będących załącznikiem do umowy dotyczącej instalacji fotowoltaicznej. Zawarcie tej umowy poprzedzone jest przeprowadzonym przez Spółkę audytem. Podczas audytu przedstawiciel Spółki przeprowadza obszerny wywiad z konsumentem oraz oględziny

miejsca montażu. W oparciu o zebrane dane przedstawiciel Spółki przygotowuje indywidualny projekt instalacji fotowoltaicznej zatytułowany „Twój system fotowoltaiczny”, który przekazuje konsumentowi. W projekcie tym Spółka przedstawia wyniki całej instalacji obejmujące między innymi ilość energii elektrycznej, którą wyprodukuje zaprojektowana instalacja fotowoltaiczna.

Ponieważ to Spółka jako podmiot profesjonalny określa i deklaruje ilość energii jaką ma wytworzyć w danych indywidualnych warunkach instalacja fotowoltaiczna, należy domniemywać, że zrobiła to prawidłowo. Konsument jest zatem przekonany, że zaprezentowana mu wartość określona była rzetelnie z uwzględnieniem rzeczywistych warunków technicznych i oczekuje rezultatu w postaci instalacji fotowoltaicznej wytwarzającej średniorocznie określoną przez profesjonalistę ilość energii elektrycznej. Informacja na ten temat jest jedną z podstawowych niezbędnych dla podjęcia racjonalnej decyzji zakupowej. Spółka jako profesjonalista powinna rzetelnie przeprowadzić audyt i dokonać wyliczeń uwzględniających indywidualne warunki lokalizacyjne (w tym m.in. szerokość geograficzna, warunki nasłonecznienia, nachylenie modułów, warunki zacielenia) oraz odpowiadać za rzetelność przekazanych danych.

Zachowanie równowagi kontraktowej wymaga żeby tak jak Spółka oczekuje od konsumenta zapłaty określonej w umowie ceny, tak konsument mógł oczekiwać, że uruchomiona instalacja fotowoltaiczna będzie produkować ilość prądu (średniorocznie), którą określiła i przedstawiła mu Spółka.

Ilość wyprodukowanej przez instalację energii jest dla konsumentów jednym z kryteriów oceny, czy Przedsiębiorca wykonał umowę należyście, czy też nie.

Mniejsza ilość prądu wyprodukowana przez instalację fotowoltaiczną, niż ta jaką określiła Spółka może być przejawem nienależytego wykonania umowy. Za taką sytuację zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami odpowiedzialność powinien ponieść Przedsiębiorca. Tymczasem Spółka stosując kwestionowane postanowienie wskazujące, że nie gwarantuje ilości produkowanej przez instalację energii elektrycznej, może zupełnie wyłączyć swoją odpowiedzialność wobec konsumentów, nawet w sytuacji wystąpienia okoliczności, za które odpowiada (np. błędne wyliczenia, błędny dobór, nieuwzględnienie istotnych okoliczności lokalizacyjnych lub technicznych nieruchomości, nieuwzględnienie warunków współpracy mikroinstalacji PV z siecią dystrybucyjną, wreszcie wadliwie działające urządzenie).

W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowana klauzula godzi w równowagę kontraktową stron oraz odbiega od przyjętych standardów, a ponadto narusza również dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być traktowany rzetelnie oraz otrzymać przedmiot umowy zgodny z jego potrzebami i oczekiwaniami.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

Kwestionowane postanowienie wprowadza konsumentów w błąd odnośnie przysługujących im uprawnień i w konsekwencji pozbawia ich możliwości dochodzenia roszczeń (lub utrudnia dochodzenie roszczeń) z tytułu nienależytego wykonania umowy, tym samym powoduje doznanie nierzetelnego traktowania przez kontrahenta. W tym zakresie może rażąco naruszać interesy pozaekonomiczne konsumentów.

Nieuzasadnione zwolnienie się profesjonalisty wobec konsumenta z odpowiedzialności za nienależyte wykonanie umowy i tym samym pozbawienie go możliwości dochodzenia z tego tytułu roszczeń może rażąco naruszać również ekonomiczne interesy konsumentów. Wskutek stosowania kwestionowanego postanowienia, w przypadku produkowania mniejszej ilości energii elektrycznej, niż ta określona przez profesjonalistę, konsument nie dość, że nie będzie mógł dochodzić od Spółki z tego tytułu żadnych roszczeń, to może okazać się jeszcze, że inwestycja w instalację fotowoltaiczną jest dla niego zupełnie nieopłacalna.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, ponieważ Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad I.7.

„W przypadku gdyby powstała wątpliwość co do wytrzymałości dachu, Inwestor zobowiązuje się do wykonania, na swój koszt ekspertyzy jego wytrzymałości lub zlecenia wykonania tej ekspertyzy Wykonawcy za dodatkowym wynagrodzeniem. W takim przypadku, przed przystąpieniem do wykonania montażu Instalacji PV, Wykonawca wezwie Inwestora do wykonania ekspertyzy. Jeżeli pomimo wezwania taka ekspertyza nie zostanie wykonana, Wykonawca może odstąpić od Umowy”

(§ 2 ust. 5 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.).

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca, w razie wątpliwości co do wytrzymałości dachu zobowiązuje konsumenta do pokrycia kosztów ekspertyzy, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj w zakresie równowagi kontraktowej stron.

Spółka, zgodnie z Ogólnymi Warunkami Współpracy zapewnia kompleksowe wykonanie instalacji fotowoltaicznej „pod klucz”, czyli wykonanie instalacji fotowoltaicznej gotowej do działania zgodnie z zasadami sztuki budowlanej, wszelkimi wymogami technicznymi producentów jej podzespołów oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Spółka wykonuje instalację fotowoltaiczną zgodnie z przygotowanym przez siebie projektem. Przygotowanie tego projektu odbywa się na podstawie informacji zawartych w AAT dla instalacji fotowoltaicznej. Informacje zamieszczone w tym arkuszu są uzyskiwane

bezpośrednio od konsumentów podczas spotkania z przedstawicielem Spółki na miejscu montażu instalacji oraz ustalane przez tego przedstawiciela, który dokonuje oględzin miejsca i analizy możliwości wykonania instalacji na nieruchomościach konsumenta, w tym analizy przestrzeni montażowej. Informacje pozyskane od konsumenta mogą i powinny być w stosownym zakresie weryfikowane przez przedstawiciela Spółki. Arkusz zawiera między innymi ocenę jakości powierzchni dachowej, a także informacje o roku montażu lub ostatniego remontu powierzchni dachowej. Nie ma żadnych przeszkód, aby podczas oględzin nieruchomości w ramach audytu przedstawiciel Spółki zażądał przedstawienia projektu lub informacji o konstrukcji dachu w takim zakresie, w jakim uzna, że jest to konieczne do oceny wytrzymałości dachu.

Ponieważ Spółka jest profesjonalistą, to na niej ciąży ocena możliwości montażowych i jako specjalista już na etapie audytu powinna ocenić wytrzymałość dachu w takim zakresie, w jakim dotyczy ona możliwości wykonania instalacji fotowoltaicznej. Taka ocena jest niezbędna dla należytego wykonania przez Spółkę zobowiązania. Jeśli Spółka zaniecha starannego dokonania takiej oceny to powinna ponosić związane z tym ryzyko, czyli w razie wątpliwości co do wytrzymałości dachu, które pojawią się już po zobowiązaniu się Spółki do wykonania instalacji fotowoltaicznej w określonej cenie, powinna na swój koszt wykonać stosowne ekspertyzy. W takiej sytuacji (tj. powstania wątpliwości co do wytrzymałości dachu dopiero na etapie wykonywania umowy - na skutek nienależycie starannych czynności audytowych Spółki na etapie przed zawarciem umowy sprzedaży i montażu instalacji) decyzja o ewentualnym odstąpieniu Spółki od umowy obciąża Spółkę ryzykiem roszczeń z tytułu niewykonania umowy. W ocenie Prezesa Urzędu, ujawnienie wątpliwości co do wytrzymałości dachu dopiero na etapie wykonania umowy pomimo uprzedniego należycie starannego audytu przedumownego możliwe jest tylko w szczególnych okolicznościach zawinionych wyłącznie przez konsumenta. Tymczasem Spółka obciąża ryzykiem wystąpienia konieczności przeprowadzenia ekspertyzy na etapie po zawarciu umowy za każdym razem wyłącznie konsumenta, nawet w przypadkach, gdy wątpliwości co do wytrzymałości dachu mogły by być już ujawnione przed zawarciem umowy, gdyby Spółka przeprowadziła staranny i pełny audyt przedumowny, do czego jest zobowiązana.

Spółka zastrzegając w Ogólnych Warunkach Współpracy, że w przypadku, gdyby powstała wątpliwość co do wytrzymałości dachu, konsument zobowiązuje się do wykonania, na swój koszt ekspertyzy jego wytrzymałości lub zlecenia wykonania tej ekspertyzy Spółce za dodatkowym wynagrodzeniem, a w razie niewykonania tej ekspertyzy przyznając sobie uprawnienie do odstąpienia od umowy, przenosi ryzyko i obarcza konsumenta skutkami braku zachowania należytej staranności przez profesjonalistę. Wymaga podkreślenia, że zgodnie z art. 355 § 2 k.c., należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 października 2003 r. (sygn. akt V CK 311/02), o tym, czy na tle konkretnych okoliczności można osobie zobowiązanej postawić zarzut braku należytej staranności w dopełnieniu obowiązków, decyduje nie tylko niezgodność jego postępowania z modelem, lecz także uwarunkowana doświadczeniem życiowym możliwość i powinność przewidywania odpowiednich następstw zachowania. Z uwagi na powyższe, należy stwierdzić, iż Przedsiębiorca jako profesjonalista działający na rynku sprzedaży i montażu instalacji fotowoltaicznych, powinien - na etapie przed zawarciem umowy na montaż - starannie ocenić wytrzymałość dachu w takim zakresie, w jakim dotyczy ona możliwości wykonania instalacji fotowoltaicznej, a w razie wątpliwości

zażądać przeprowadzenia takiej ekspertyzy przez podmiot trzeci. Wykonanie takiej ekspertyzy jest istotnym i kosztotwórczym elementem przedmiotu umowy i konsument musi dysponować pełnymi informacjami w tym zakresie, zanim podejmie decyzję o związaniu się umową ze Spółką.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że kwestionowane postanowienie zostało skonstruowane w taki sposób, że wątpliwość co do wytrzymałości dachu może powstać u Przedsiębiorcy - profesjonalisty, który jak zostało to już wskazane w poprzednim akapicie, przy zachowaniu należytej staranności powinien ocenić wytrzymałość dachu w takim zakresie, w jakim dotyczy ona możliwości wykonania instalacji. Biorąc pod uwagę, że zgodnie z kwestionowanym postanowieniem, w przypadku powstania u Przedsiębiorcy wątpliwości przyznaje on sobie prawo do odstąpienia od umowy, chyba że konsument wykona na własny koszt ekspertyzę lub zleci jej wykonanie Przedsiębiorcy za dodatkowym wynagrodzeniem, należy wskazać, że postanowienie to może służyć otrzymywaniu przez Przedsiębiorcę dodatkowo płatnego zlecenia. Należy bowiem przyjąć, że z dużą dozą prawdopodobieństwa konsument, który zawarł umowę z Przedsiębiorcą również jemu zleci wykonanie ekspertyzy. Poszukiwanie innego przedsiębiorcy mogłoby się wiązać dla konsumenta z koniecznością poświęcenia dodatkowego czasu, a nadto wykonanie ekspertyzy przez EDP wyeliminuje ryzyko powstania dalszych jej wątpliwości.

Mając na względzie powyższe stosując kwestionowane postanowienie Spółka wykorzystuje swoją pozycję profesjonalisty i narusza równorzędność stron stosunku umownego.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów polega na obarczeniu ich ryzykiem i skutkami braku zachowania należytej staranności przez Spółkę.

W niniejszym przypadku może dojść do naruszenia przede wszystkim interesów ekonomicznych konsumentów, ponieważ to konsument będzie zobowiązany do poniesienia kosztów, które mogły powstać wskutek niezachowania należytej staranności przez Spółkę przy ocenie możliwości montażowych.

Spółka powinna dokonać oceny wytrzymałości dachu, w takim zakresie, w jakim dotyczy ona możliwości wykonania instalacji fotowoltaicznej podczas przeprowadzanego przez nią audytu fotowoltaicznego. Na tym etapie Spółka jako profesjonalista powinna określić, czy są jakiegokolwiek wątpliwości co do wytrzymałości dachu. Jeżeli takie są to konsument powinien być o tym poinformowany aby mógł podjąć swobodną decyzję, czy nadal zainteresowany zawarciem umowy dostawy i montażu instalacji fotowoltaicznej na dachu, pomimo, że wiąże się to z koniecznością wykonania na jego koszt ekspertyzy, która może okazać się niepomyślna dla planowanego przedsięwzięcia. W oparciu o uprzednio przedstawione przez Spółkę wymogi w przypadku wątpliwości co do wytrzymałości dachu, konsument może alternatywnie zaniechać dalszych działań i zrezygnować z zawarcia umowy, której przedmiotem jest instalacja fotowoltaiczna.

Tymczasem na mocy kwestionowanego postanowienia konsument, już po zawarciu umowy, może zostać obciążony kosztami ekspertyzy wytrzymałości dachu. Jeśli wyniki tej ekspertyzy będą wskazywały, że wytrzymałość dachu nie pozwala na montaż instalacji

fotowoltaicznej, a konsument nie planował lub nie ma możliwości montażu tej instalacji w innym miejscu, to będzie musiał ponieść koszty tej ekspertyzy, a nie uzyska planowanego efektu w postaci mikroinstalacji fotowoltaicznej.

Kwestionowane postanowienie jest sformułowane w taki sposób, że wątpliwość co do wytrzymałości dachu może powstać na każdym etapie realizacji umowy - także dopiero przy przystąpieniu do montażu, który zgodnie z przyjętym w umowie harmonogramem płatności następuje dopiero po zapłacie wynagrodzenia. W takim przypadku nawet jeśli Przedsiębiorca, powołując się na kwestionowane postanowienie, odstąpi od umowy i zwróci konsumentowi wszystkie wpłacone przez niego środki, to konsument przez dość długi okres nie mógł z nich korzystać, co również może rażąco naruszać jego interesy ekonomiczne. Ponadto, zgodnie z utrwalonym poglądem, do naruszenia interesu konsumenta dochodzi między innymi poprzez spowodowanie doznania zawodu, wprowadzenie konsumenta w błąd i nierzetelne traktowanie. W niniejszym przypadku może zatem dochodzić również do naruszenia tych pozaekonomicznych interesów konsumentów.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku, gdyby wzorce umów stosowane przez Przedsiębiorcę nie zawierałyby kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka odpowiadałaby za niezachowanie należytej staranności przy ocenie możliwości montażowych.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad I.8.

„Ekspertyzy lub prace wymienione w ust. 5, 6 i 8, bądź inne zamówione przez Inwestora (Roboty Dodatkowe) zostaną wykonane po ukończeniu Instalacji PV. Na czas ich wykonania zawieszony zostaje bieg terminów, do których dotrzymania zobowiązał się Wykonawca”

(§ 2 ust. 10 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca zwalania się z obowiązku dotrzymania wskazanego w umowie terminu na wykonanie montażu instalacji fotowoltaicznej zawieszając bieg terminów na czas wykonania ekspertyz lub prac, których wykonanie przy zachowaniu należytej staranności powinien przewidzieć, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego, zgodnie z którym kontrahent konsumenta powinien tworzyć takie klauzule umowne, które nie godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego.

EDP, zgodnie z postanowieniem zawartym w § 2 ust. 1 Ogólnych Warunków Współpracy zapewnia kompleksowe wykonanie instalacji fotowoltaicznej „pod klucz”, czyli wykonanie instalacji fotowoltaicznej gotowej do działania zgodnie z zasadami sztuki budowlanej, wszelkimi wymogami technicznymi producentów jej podzespołów oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa zastrzegając, że dla wykonania instalacji „pod klucz” konieczne jest współdziałanie Inwestora.

Ekspertyzy lub prace, na które powołuje się Przedsiębiorca w kwestionowanym postanowieniu, to:

- wymienione w ust. 5: ekspertyza wytrzymałości dachu, zgodnie z § 2 ust. 5 „W przypadku, gdyby powstała wątpliwość co do wytrzymałości dachu, Inwestor zobowiązuje się do wykonania, na swój koszt, ekspertyzy jego wytrzymałości lub zlecenia wykonania tej ekspertyzy Wykonawcy za dodatkowym wynagrodzeniem. W takim przypadku, przed przystąpieniem do wykonania montażu Instalacji PV, Wykonawca wezwie Inwestora do wykonania ekspertyzy. Jeżeli pomimo wezwania taka ekspertyza nie zostanie wykonana, Wykonawca może odstąpić od Umowy.”;
- wymienione w ust. 6: wymiana lub remont miejsca instalacji fotowoltaicznej, usunięcie obiektów, zainstalowanie okablowania w bryle budynku o długości przekraczającej 50 metrów, prace brukarskie, ziemne i wykopy - zgodnie z § 2 ust. 6 „Dodatkowe prace takie jak: konieczność wymiany lub remontu miejsca Instalacji PV, usunięcie obiektów, zainstalowanie okablowania w bryle budynku o długości przekraczającej 50 metrów, prace brukarskie, ziemne i wykopy mogą zostać wykonane przez Wykonawcę za odrębnym wynagrodzeniem”;
- wymienione w ust. 8 to: zainstalowanie zabezpieczeń przeciwpożarowych (jeżeli jest wymagane przez przepisy prawa), dostosowanie instalacji elektrycznej budynku do obowiązujących przepisów, uzyskanie koniecznych decyzji administracyjnych (np. pozwolenia na budowę), zwiększenie mocy przyłączeniowej lub zmiana taryfy energetycznej - zgodnie z § 2 ust. 8 „Zainstalowanie zabezpieczeń przeciwpożarowych (jeżeli jest wymagane przez przepisy prawa) lub dostosowanie instalacji elektrycznej budynku do obowiązujących przepisów nie są objęte Ceną. Prace te mogą być dodatkowo wycenione przez Wykonawcę. Ponadto nie są objęte Ceną koszty: uzyskania koniecznych decyzji administracyjnych (np. pozwolenia na budowę), koszty zwiększenia mocy przyłączeniowej lub zmiany taryfy energetycznej. Wykonawca zobowiązuje się do przedstawienia szczegółowej kalkulacji obejmującej wszystkie koszty niezbędne do wykonania Instalacji PV, zaś Inwestor zobowiązuje się do ich pokrycia”.

Ponieważ Spółka wykonuje instalacje fotowoltaiczne w oparciu o przygotowany przez siebie projekt tej instalacji to samodzielnie również dokonuje oceny możliwości montażowych, a zatem jako profesjonalista jest w stanie określić ekspertyzy lub prace dodatkowe, których przeprowadzenie jest niezbędne dla wykonania przedmiotu zawieranej z konsumentem umowy i odpowiednio określić termin wykonania tej umowy. Niezbędny dla wykonania umowy w danym przypadku zakres prac (poza przypadkami wynikającymi z okoliczności, za które Spółka nie odpowiada) powinien być określony i wyceniony precyzyjnie

na etapie przed zawarciem kontraktu. Przyjęty w umowie termin jej wykonania musi tym samym uwzględniać czas niezbędny na wykonanie wszystkich prac określonych w umowie. Przedsiębiorca nie może jednostronnie, zwłaszcza w relacji umownej z konsumentem, „zawieszać” terminu wykonania umowy tylko dlatego, że na skutek własnego niedopatrzenia dopiero w trakcie realizacji umowy ustali konieczność przeprowadzenia określonych prac (pomimo, że działając rzetelnie mógł ustalić to przed zawarciem umowy). Wszelkie prace, o których mowa wyżej, muszą być określone już w treści umowy przed jej zawarciem - w zakresie, w jakim Spółka mogła to przewidzieć działając ramach należytej staranności. Wszelkie działania ze strony konsumenta warunkujące wykonanie świadczenia przez Przedsiębiorcę muszą być określone precyzyjnie przez Przedsiębiorcę przed zawarciem umowy. Brak ww. działań konsumenta, jeśli nie zostały określone precyzyjnie przed zawarciem umowy obciążają ryzykiem wyłącznie Przedsiębiorcę. Nawet jednak w takim przypadku, kiedy Spółka nie przewidziała konieczności przeprowadzenia określonych prac pomimo dochowania należytej staranności, zmiana przedmiotu świadczenia (zakresu prac), ceny oraz terminu wykonania umowy wymaga wyrażnej zgody konsumenta. W innym przypadku, jednostronne narzucanie konsumentowi zmian umowy (w zakresie jej przedmiotu, ceny czy terminu), byłoby nieuczciwym przerzucaniem całości ryzyka działalności gospodarczej przedsiębiorcy na konsumenta.

Przypadki określone w przytoczonych wyżej ust. 5, 6 i 8 obejmują prace, których konieczność musi być skonkretyzowana wyraźnie w umowie jako zamknięty katalog niezbędnych warunków prawidłowej realizacji umowy. To Przedsiębiorca odpowiada za ich precyzyjne określenie (jeśli dotyczy) w ramach wymagań umowy. W przypadku, gdy Przedsiębiorca nie dokonał rzetelnego audytu nieruchomości i instalacji przed zawarciem umowy lub gdy nie przekazał konsumentowi przed zawarciem umowy wyraźnych informacji na trwałym nośniku, jakie konkretnie w danym przypadku działania formalne lub prace konsument musi wykonać, aby umowa była możliwa do realizacji - za braki te wyłączną odpowiedzialność ponosi Przedsiębiorca. Należy podkreślić, że Spółka nie może wywodzić swoich uprawnień do przedłużenia umowy z blankietowych zapisów, które nie uległy skonkretyzowaniu w danej umowie jako jej precyzyjnie określony przedmiot lub jako obowiązek konsumenta warunkujący przystąpienie do realizacji umowy lub prawidłową realizację umowy. A jeśli prace te byłyby skonkretyzowane w ramach zawartej umowy, to - jak wskazano już wyżej - termin realizacji umowy powinien uwzględniać realizację tych prac.

Prezes Urzędu nie kwestionuje przy tym prawa Przedsiębiorcy do odpowiedniego przedłużenia terminu wykonania umowy, jeśli wynika to **wyłącznie** z odrębnych od ustaleń umowy oczekiwań konsumentów wyrażonych po zawarciu umowy i nie mających wpływu na prawidłowość wykonania umowy w zakresie ustaleń i celów określonych przy jej zawarciu. W takiej sytuacji przyjęcie takich dodatkowych zleceń i ustalenie ewentualnego nowego terminu wykonania umowy powinno być odzwierciedlone w odpowiednim aneksie do umowy, zawartym dobrowolnie przez obie strony. Okoliczności wskazane w przytoczonych wyżej ust. 5, 6 i 8 mogą obejmować przypadki, które warunkują prawidłowe wykonanie umowy i powinny być zgodnie z zasadą starannego działania profesjonalisty skonkretyzowane na etapie zawierania umowy i uwzględnione przy określaniu terminu realizacji tej umowy. Zakwestionowane postanowienie może być odpowiednikiem niedozwolonego postanowienia wskazanego w art. 385³ pkt 2 k.c., zgodnie z którym - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub

istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Zasadą prawa cywilnego, wyrażoną w art. 471 k.c. jest obowiązek dłużnika do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Spółka działając jako profesjonalista powinna z należytą starannością dokonać oceny możliwości montażowych i podczas tej oceny określić wszelkie ekspertyzy i prace, których przeprowadzenie jest niezbędne do kompleksowego wykonania instalacji fotowoltaicznej „pod klucz” i ustalić termin realizacji świadczenia, uwzględniając jednocześnie czas trwania tych niezbędnych ekspertyz i prac.

Wprowadzając kwestionowane postanowienie Spółka może istotnie ograniczać swoją odpowiedzialność za niewykonanie umowy w terminie - z przyczyn, które Przedsiębiorcy do tego nie uprawniają. Przedsiębiorca jako profesjonalista działający na rynku sprzedaży i montażu instalacji fotowoltaicznych, powinien przy określaniu terminu realizacji przedmiotu umowy mieć na względzie konieczność przeprowadzenia niezbędnych ekspertyz i prac, które mogą mieć wpływ na przedłużenie okresu wykonania przedmiotu umowy. W ocenie Prezesa Urzędu, za bezzasadne należy uznać wyłączenie przez Przedsiębiorcę odpowiedzialności za opóźnienia w realizacji umowy wynikające z potrzeby przeprowadzenia koniecznych ekspertyz i prac.

Mając na względzie powyższe Spółka poprzez stosowanie omawianego postanowienia może chronić swoje interesy i przenosić ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej na konsumenta.

Przedsiębiorca stosując we wzorcach umów omawiane postanowienie wykorzystuje swoją pozycję profesjonalisty i w sposób nierzetelny traktuje swoich kontrahentów.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów polega na pozbawieniu ich możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu nieterminowej realizacji umowy.

W razie zaistnienia opóźnienia w realizacji instalacji fotowoltaicznej mogą powstać po stronie konsumenta nie tylko niedogodności związane z faktem dłuższego oczekiwania na montaż, ale także znaczne straty finansowe, co oznacza, że kwestionowane postanowienie może naruszać zarówno ekonomiczne, jak i pozaekonomiczne interesy konsumentów. Zauważyć bowiem należy, iż może to pociągnąć za sobą opóźnienie w podłączeniu do sieci elektroenergetycznej i korzystaniu z preferencyjnych warunków rozliczania energii elektrycznej, jakie niesie za sobą zainstalowanie odnawialnego źródła energii. Ponadto konsument może zostać pozbawiony możliwości uzyskania dopłaty do realizacji instalacji lub otrzymać ją z opóźnieniem (np. poprzez program dofinansowania mikroinstalacji fotowoltaicznych Mój Prąd²⁵), bowiem każda transza dofinansowania ograniczona jest limitem, budżet poszczególnych edycji może się wyczerpać, a czas oczekiwania na kolejną turę może być długi. Jednostronne wydłużenie terminu wykonania umowy z przyczyn, za

²⁵ Więcej informacji na temat projektu „Mój Prąd” znajduje się na stronie internetowej <https://mojprad.gov.pl/>

które Przedsiębiorca może ponosić odpowiedzialność, może powodować również zamrożenie (o dodatkowy czas oczekiwania) poniesionych przez konsumenta wydatków inwestycyjnych czy wydłużenie okresu kredytowania inwestycji - co z kolei może powodować wzrost kosztów po stronie konsumenta.

Ponadto wykonanie niektórych z powołanych wyżej w ust. 5, 6 i 8 prac lub ekspertyz może okazać się niezbędnym warunkiem dla prawidłowego wykonania przez Spółkę umowy. Jeśli prace te nie zostały skonkretyzowane na etapie zawierania umowy, to skutkiem stosowania kwestionowanego postanowienia będzie nie tylko zmiana - przedłużenie terminu realizacji umowy, ale również zmiana jej zakresu, co pociąga za sobą również zmianę - podwyższenie ceny, co z kolei rażąco narusza przede wszystkim interesy ekonomiczne konsumentów. Spółka stosując cytowany postanowienie w sposób niewłaściwy kształtuje swoją odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku, gdyby wzorce umów stosowane przez Przedsiębiorcę nie zawierałyby kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad I.9.

„Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności wobec Inwestora lub osób trzecich, jeżeli niewykonanie lub nienależyte wykonanie Umowy (w tym opóźnienie) nastąpiło z powodu siły wyższej (katastrof naturalnych i klęsk żywiołowych, takich jak pożar, powódź, zamieć śnieżna, huragan, burza lub akty terroryzmu, wojny, zamieszki, strajki, epidemie).”

(§ 6 ust. 2 wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, które jest sformułowane w sposób niejednoznaczny i nieprecyzyjny oraz zgodnie z którym Przedsiębiorca zwalania się z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy z powodu zamieci śnieżnej lub burzy, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być rzetelnie traktowany, a działanie przedsiębiorcy nie powinno odbiegać od przyjętych standardów postępowania.

Zakwestionowane postanowienie jest odpowiednikiem niedozwolonego postanowienia wskazanego w art. 385³ pkt 2 i 9 k.c. Stosownie do treści przepisu art. 385³ pkt 2 k.c. w razie

wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Zgodnie natomiast z treścią przepisu art. 385³ pkt 9 k.c. w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności przyznają kontrahentowi konsumenta uprawnienia do dokonywania wiążącej interpretacji umowy.

Zasadą prawa cywilnego, wyrażoną w art. 471 k.c. jest obowiązek dłużnika do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Okolicznością wyłączającą odpowiedzialność przedsiębiorcy może być siła wyższa. Pojęcie siły wyższej nie zostało zdefiniowane w przepisach, ale wypracowane przez doktrynę i judykaturę. W nauce i orzecnictwie dominuje koncepcja obiektywna siły wyższej rozumianej jako zdarzenie zewnętrzne, o charakterze nadzwyczajnym, przejawiającym się w nieznacznym stopniu prawdopodobieństwa jego wystąpienia oraz o charakterze przemożnym, polegającym na niemożności jego "opanowania" i zapobieżenia jego skutkom na istniejącym w danej chwili poziomie rozwoju wiedzy i techniki (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2004 r., II UK 83/04, OSNP 2005, Nr 14, poz. 215 i z dnia 18 grudnia 2002 r., I PKN 12/02, OSNP 2004, Nr 12, poz. 206). Zwykle przejawem tak rozumianej vis maior są katastrofy żywiołowe - trzęsienia ziemi, powódzie lub huragany.²⁶

Nie wszystkie zjawiska atmosferyczne, nawet nacechowane gwałtownością i stwarzające zagrożenie mogą być uznane za siłę wyższą.

Do takiej kategorii nie można bowiem zaliczać zjawisk, które występują regularnie, corocznie na terenie kraju, są typowe i mogą istnieć na naszej szerokości geograficznej. Występowanie opadów śniegu, nawet połączonych z silnym wiatrem nie jest zdarzeniem nadzwyczajnym, cechującym się nikłym stopniem prawdopodobieństwa jego wystąpienia.²⁷

Również występowanie burz jest normalnym i przewidywalnym zjawiskiem atmosferycznym występującym na terenie Polski w wiosennych i letnich miesiącach.

Za bezzasadne należy uznać wyłączenie przez Spółkę odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, w tym opóźnienie, wynikające z przejścia burzy lub zamieci śnieżnej.

Dlatego w ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienie stanowi sprzeczną z dobrymi obyczajami próbę przeniesienia ryzyka gospodarczego na konsumenta. Nawet jeśli okoliczności wskazane przez Spółkę mogą być od niej niezależne to w świetle obowiązującego prawa ponosi ona za nie odpowiedzialność, a konsument nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji sytuacji, które Spółka mogła przewidzieć i odpowiednio zabezpieczyć obie strony umowy przed ich zaistnieniem.

Należy mieć również na względzie okoliczność, że przedmiotowa klauzula została sformułowana w sposób niejednoznaczny i nieprecyzyjny.

²⁶ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2019 r. sygn. akt IV CSK 129/18

²⁷ Wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 2 października 2020 r. sygn. akt VII Ga 456/20

Kwestionowane postanowienie, poprzez użycie zbyt ogólnych pojęć takich jak „akty terroryzmu” czy „zamieszki” może powodować u konsumentów problemy interpretacyjne, co do tego, jakie konkretnie zdarzenia uzasadniają wyłączenie przez Spółkę odpowiedzialności. Zatem to do Spółki będzie należała wyłączna ocena, czy dane zdarzenie wyłącza jej odpowiedzialność za niewykonanie lub nieterminowe wykonanie zobowiązania. Ponadto, brak precyzji w sformułowaniu kwestionowanego postanowienia sprawia, że konsument na jego podstawie nie ma możliwości oceny, czy i jak dane zdarzenie, które można nawet zakwalifikować jako siłę wyższą, wpłynie na wyłączenie odpowiedzialności Przedsiębiorcy. Kwestionowana klauzula nie precyzuje bowiem w żaden sposób tych kryteriów, nie wskazuje bowiem ani ram geograficznych ani czasowych występowania strajków, wojen, epidemii, które mogą stanowić podstawę do zwolnienia się Przedsiębiorcy z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy. Treść tego postanowienia powoduje zatem, że jedynym podmiotem uprawnionym do interpretacji przedmiotowego postanowienia może być właśnie Spółka.

Mając na względzie powyższe Spółka poprzez stosowanie omawianego postanowienia chroni swoje interesy i przenosi ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej na konsumenta.

W ocenie Prezesa Urzędu, Przedsiębiorca stosując we wzorcach umów omawiane postanowienie wykorzystuje swoją pozycję profesjonalisty i w sposób nierzetelny traktuje swoich kontrahentów.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów polega na pozbawieniu konsumentów możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

Nieuzasadnione zwolnienie się profesjonalisty wobec konsumenta z odpowiedzialności za nienależyte wykonanie umowy i tym samym pozbawienie go możliwości dochodzenia z tego tytułu roszczeń może rażąco naruszać zarówno ekonomiczne, jak i pozaekonomiczne interesy konsumentów. Zgodnie z treścią kwestionowanego postanowienia Spółka wyłącza odpowiedzialność z tytułu zaistnienia okoliczności, które w świetle obowiązującego prawa nie stanowią podstawy do takiego wyłączenia, może to spowodować, że konsumenci nie będą dochodzić przysługujących im roszczeń, co może rażąco naruszać ich interesy ekonomiczne. Kwestionowane postanowienie może wprowadzać konsumentów w błąd odnośnie przysługujących im uprawnień i w tym zakresie może rażąco naruszać ich interesy pozaekonomiczne.

Spółka stosując cytowane postanowienie w sposób niewłaściwy kształtuje swoją odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku, gdyby wzorce umów stosowane przez Przedsiębiorcę nie zawierałyby kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Stosowane przez Spółkę postanowienie nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe

postanowienie w ocenie Prezesa UOKiK, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym może stanowić niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385³ pkt 2 i 9 k.c.

Ad I.10.

Celem uniknięcia wszelkich wątpliwości, Strony precyzują, że wynik wstępnego audytu technicznego dokonywanego w trakcie zawierania Umowy, nie stanowi integralnej części Umowy, zawarte w nim dane są szacunkowe i mogą być one modyfikowane jednostronnie przez Wykonawcę, jeżeli zaistnieje taka konieczność.

(§3 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 10 stycznia 2022 r.)

Celem uniknięcia wszelkich wątpliwości, Strony precyzują, że Arkusz Audytu Technicznego (AAT) nie stanowi integralnej części Umowy, zawarte w nim dane są szacunkowe i może być on modyfikowany jednostronnie przez Wykonawcę, jeżeli zaistnieje taka konieczność

(§3 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej wersji obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umowy dotyczącego pompy ciepła stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym wynik wstępnego audytu technicznego dokonywanego w trakcie zawierania umowy nie stanowi integralnej części umowy, a Przedsiębiorca może go jednostronnie modyfikować, jeżeli zaistnieje taka konieczność, a także postanowienie wzorca umowy dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej, zgodnie z którym Arkusz Audytu Technicznego (AAT) nie stanowi integralnej części umowy, a Przedsiębiorca może jednostronnie go modyfikować, jeżeli zaistnieje taka konieczność, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienia naruszają dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument ma prawo do jasnego i precyzyjnego określenia warunków umowy oraz otrzymania przedmiotu umowy zgodnego ze swoimi oczekiwaniami i potrzebami oraz zgodnego z warunkami umowy.

Spółka wykonuje mikroinstalację fotowoltaiczną oraz montaż pompy ciepła zgodnie z przygotowanym przez siebie projektem. Zarówno w przypadku pomp ciepła jak i mikroinstalacji fotowoltaicznej przygotowanie projektu poprzedzone jest doбором odpowiednich urządzeń w oparciu o przeprowadzony w miejscu ewentualnej inwestycji audyt techniczny. Podczas audytu przedstawiciel Spółki przeprowadza obszerny wywiad z konsumentem oraz oględziny, a także wykonuje dokumentację zdjęciową. Wszystkie informacje zebrane podczas audytu zostają zamieszczone w dokumencie we wzorcu umowy pod nazwą odpowiednio „AAT dla pomp ciepła” lub „AAT dla instalacji fotowoltaicznej”. Zarówno w przypadku pomp ciepła, jak i mikroinstalacji fotowoltaicznej arkusze te zawierają między innymi informacje dotyczące instalacji elektrycznej, potencjalnych przeszkód, jak również informacje dotyczące miejsca montażu, tj. w przypadku pomp ciepła kotłowni (np. zwymiarowany rzut kotłowni z umieszczonymi zbiornikami, pompą ciepła i

rozdzielnią główną lub przygotowanym obwodem pod pompę ciepła, sugerowane wpięcie w instalację hydrauliczną), a w przypadku mikroinstalacji fotowoltaicznej dachu (np. rodzaj pokrycia dachowego, konstrukcja dachu). A zatem to na Spółce jako profesjonalistcie spoczywa obowiązek oceny możliwości technicznych montażu już na etapie audytu, który powinien być wykonywany na etapie przedkontraktowym.

„AAT dla pomp ciepła” określa dane niezbędne do ustalenia charakterystyki energetycznej budynku (m.in. kubaturę i cechy termoizolacyjne, dotychczasowy system grzewczy i ilość zużywanego paliwa), informacje dotyczące instalacji elektrycznej, potencjalnych przeszkód, jak również informacje dotyczące miejsca montażu. W oparciu o te informacje Spółka przygotowuje projekt techniczny. W projekcie tym można wyodrębnić trzy części, tj. *Wymagania ogólne* oraz *Wymagania dotyczące wykonania i odbioru instalacji*, które zawierają informacje na ogólnym poziomie. Ostatnia, trzecia część to *Projekt doboru urządzenia*. *Projekt doboru urządzenia* składa się z dwóch części, tj. *Danych wejściowych* oraz *Danych obliczeniowych*. W *Danych wejściowych* Spółka zamieszcza informacje o: typie obiektu, ilości mieszkańców, rodzaju konstrukcji budynku, powierzchni ogrzewanej budynku, poziomie zastosowanego docieplenia budynku, rodzaju systemu grzewczego, ilości obiegów grzewczych, występowaniu cyrkulacji CWU, spełnieniu bądź nie warunków przez zasilanie elektryczne, dotychczasowym źródle ciepła, ilości zużywanego paliwa. Są to dane zindywidualizowane, zebrane przez przedstawiciela Spółki podczas przeprowadzanego audytu i zamieszczone w „AAT dla pomp ciepła”. Na ich podstawie Spółka dokonuje obliczeń, które są zamieszczone w projekcie w części *Dane obliczeniowe*. *Dane obliczeniowe* zawierają projektowane roczne zapotrzebowanie na energię cieplną, dobraną moc urządzenia, średni roczny COP (współczynnik pozwalający określić ile prądu elektrycznego będzie potrzebne do zasilania pompy), zużycie energii rocznie, zużycie energii rocznie przez grzałki, moc proponowanej instalacji PV, punkt biwalentny pompy ciepła, sugerowaną pojemność zasobnika buforowego, sugerowaną pojemność zasobnika CWU, sposób odprowadzania skroplin, wyposażenie dodatkowe instalacji, wymagane dodatkowe usługi podczas montażu, posadowienie jednostki zewnętrznej.

„AAT dla pomp ciepła” jest jedynym dokumentem zawierającym zbiór wszystkich danych przekazanych przez konsumenta oraz zebranych przez przedstawiciela Spółki, na podstawie których Spółka dobiera moc urządzenia, przedstawia konsumentowi między innymi informacje o ilości energii elektrycznej potrzebnej do zasilania pompy, informacje o rocznym zapotrzebowaniu na energię cieplną, informacje o rocznym zużyciu energii elektrycznej przez grzałki. Dlatego dokument zawierający wszystkie zebrane dane stanowiące podstawę określenia przedmiotu umowy powinien stanowić integralną część umowy, tak aby konsument miał pewność w oparciu o jakie dane Przedsiębiorca dobrał moc urządzenia i miał możliwość weryfikacji zgodności świadczenia z umową.

W „ATT dla instalacji fotowoltaicznej” są wskazane szczegóły techniczne dotyczące instalacji fotowoltaicznej. Arkusz, oprócz danych teleadresowych konsumenta, zawiera również informacje techniczne dotyczące dachu (m.in. wymiary, poszycie, ocena jakości powierzchni dachowej, potencjalne przeszkody w otoczeniu), istniejącej instalacji elektrycznej, zakres usług dodatkowo płatnych, szkic sytuacyjny preferowanego rozmieszczenia modułów na dachu, dane dotyczące dostawy komponentów instalacji fotowoltaicznej oraz spis wymaganych zdjęć. Dane zawarte w tym dokumencie stanowią podstawę przygotowania projektu instalacji.

Arkusz jest jedynym dokumentem, w którym konsument ma możliwość wskazania preferowanego miejsca wykonania instalacji, mając do wyboru konstrukcję pod panele z możliwością parkowania pojazdu, budynek gospodarczy, dom mieszkalny, grunt lub instalację pionową. Dla konsumenta zainteresowanego montażem paneli fotowoltaicznych miejsce ich montażu może być jednym z elementów przesądzających o wyborze takiego rozwiązania.

Dlatego dokument zawierający wszelkie ustalenia i szczegóły techniczne, w tym miejsce montażu instalacji oraz zakres usług dodatkowo płatnych powinien stanowić integralną część umowy, tak aby konsument miał pewność, na podstawie jakich danych ustalono przedmiot umowy, czy odpowiadają one prawdzie i podjętym z nim ustaleniom, a po drugie, że przedmiot umowy - zamontowana instalacja fotowoltaiczna - będzie zgodna z jego oczekiwaniami i zawartą umową.

Ponadto kwestionowane postanowienia zawarte we wzorcach umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” mogą być również odpowiednikiem niedozwolonego postanowienia wskazanego w art. 385³ pkt 19 k.c., zgodnie z którym - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności przewidują wyłącznie dla kontrahenta konsumenta jednostronne uprawnienie do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia.

Bez wątpienia określone w „AAT dla instalacji fotowoltaicznej” informacje, w tym preferowane miejsce wykonania instalacji oraz zakres usług dodatkowo płatnych stanowią istotne cechy świadczenia. Zatem postanowienie dające Spółce możliwość modyfikacji tego dokumentu, jeżeli zaistnieje taka konieczność daje jej jednostronne uprawnienie do zmiany istotnych cech świadczenia. Postanowienie to nie zawiera przy tym jakichkolwiek przyczyn, których wystąpienie uzasadniałoby możliwość modyfikacji, wręcz przeciwnie przewiduje, że Spółka może skorzystać z tego uprawnienia, jeżeli uzna, że zaistnieje taka konieczność. A więc pozostawia to całkowitej swobodzie Spółki, która w każdej sytuacji może wskazać, że dana okoliczność lub jej brak przesądza o konieczności modyfikacji Arkusza.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przedmiotowym przypadku rażące naruszenie interesów konsumentów polega na tym, że poprzez stosowanie przez Przedsiębiorcę kwestionowanych postanowień konsument nie będzie miał pewności co do przedmiotu umowy oraz możliwości weryfikacji jego zgodności z umową, dodatkowo w przypadku umów dotyczących mikroinstalacji fotowoltaicznych Spółka może ten przedmiot jednostronnie modyfikować.

Zastrzeżenie, że dokument zawierający zindywidualizowane dane na podstawie których Przedsiębiorca dobrał moc pompy, czy też określający preferowane przez konsumenta miejsce instalacji fotowoltaicznej, nie stanowi integralnej części umowy może rażąco naruszać zarówno ekonomiczne, jak i pozaekonomiczne interesy konsumentów. W razie niezgodności ustaleń poczynionych i zamieszczonych w Arkuszu z rzeczywistym stanem faktycznym, konsumentowi trudno będzie powoływać się na te ustalenia oraz dochodzić roszczeń z tytułu nienależytego wykonania umowy. Wyłączenie Arkusza z integralnej części umowy pozbawia konsumenta również możliwości powoływania się na dane zawarte w Arkuszu przy dokonywaniu przez niego oceny zgodności świadczenia z umową, co może utrudniać lub wręcz uniemożliwiać zgłoszenie takiej niezgodności. Pozbawienie konsumentów w ten sposób możliwości dochodzenia roszczeń może rażąco naruszać ich

interesy ekonomiczne, bowiem nie będą oni mogli ubiegać się o rekompensaty, o które mogliby ubiegać się gdyby nie było kwestionowanego postanowienia.

Ponadto wyłączenie Arkusza z integralnej części umowy może rodzić u konsumenta poczucie niepewności co do rzetelności poczynionych i zamieszczonych w nim ustaleń i w tym zakresie kwestionowane postanowienie może rażąco naruszać interesy pozaekonomiczne konsumentów. Jak wskazywano już wielokrotnie, to Przedsiębiorca jako profesjonalny kontrahent konsumenta ma obowiązek podjąć wszelkie możliwe i niezbędne działania, aby na etapie przed zawarciem umowy o sprzedaż i montaż instalacji dokonać starannego audytu nieruchomości, lokalizacji i potrzeb konsumenta, w tym zweryfikować dane przekazywane przez konsumenta. Przedsiębiorca odpowiada też za prawidłowy dobór urządzeń i instalacji. Bez dochowania należytej staranności Przedsiębiorcy na tym etapie nie jest możliwe przedstawienie prawidłowo skonstruowanej oferty, a bez niej z kolei nie jest możliwe podjęcie racjonalnej decyzji zakupowej przez konsumenta. Stąd „tymczasowość” ustaleń zapisanych w Arkuszu Audytu Technicznego i wyliczeń dokonanych na podstawie tych ustaleń, usiłowanie wyłączenia ww. dokumentu z zakresu umowy oraz nadawanie sobie przez Przedsiębiorcę uprawnienia do jednostronnej zmiany ustaleń może ograniczać uprawnienia konsumenta do dochodzenia roszczeń z tytułu nienależytego wykonania umowy.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku, gdyby wzorce umów stosowane przez Przedsiębiorcę nie zawierałyby kwestionowanych postanowień, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym i nie miałyby jednostronnego uprawnienia do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia.

Spółka wyjaśniła, że uzasadnieniem biznesowym dla nieczynienia dokumentów AAT częścią umowy było umożliwienie Spółce dokonywania jednostronnej zmiany tego dokumentu celem usprawnienia wykonywania umowy. Spółka wyjaśniła, że konieczność zmiany zawsze podyktowana była okolicznościami, które ujawniały się dopiero po zawarciu umowy z konsumentem, w szczególności dostarczeniem Spółce przez konsumenta wcześniej nieznanych dokumentów lub informacji, które miały znaczenie techniczne dla wykonywania umowy. Spółka wskazała, że zmiany AAT były wykonywane przez Spółkę w celu prawidłowego wykonania umowy i Spółka nigdy nie modyfikowała przedmiotowego dokumentu w celu zaszkodzenia konsumentowi.

Prezentowane powyżej stanowisko Spółki jednoznacznie wskazuje, że celem kwestionowanych postanowień jest ochrona interesów Spółki kosztem interesów konsumentów. Usprawnienie wykonywania umowy w przypadku ujawnienia się już po zawarciu umowy z konsumentem okoliczności mających znaczenie techniczne dla wykonania umowy, to nic innego niż wykonanie przez Spółkę instalacji pompy ciepła, czy też instalacji fotowoltaicznej według uznania i „wygody” Spółki bez konieczności wzięcia pod uwagę ustaleń poczynionych z konsumentem i bez żadnej odpowiedzialności wobec niego w tym zakresie. Spółka wykonując audyt nie opiera się tylko na informacjach i dokumentach dostarczonych przez konsumenta, gdyż ma również możliwość przeprowadzenia oględzin. To na Spółce jako profesjonalistce spoczywa obowiązek oceny możliwości technicznych montażu już na etapie audytu, który powinien być wykonywany na etapie przedkontraktowym, a wszelkie poczynione ustalenia i podjęte na ich podstawie zobowiązania Spółki do wykonania określonej instalacji o określonych parametrach powinny być dla Spółki wiążące.

Stosowane przez Spółkę postanowienia nie uwzględniają i nie zabezpieczają interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe klauzule, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy i tym samym stanowią niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad I.11.

„W przypadku złego stanu technicznego dachu lub utrudnień montażowych kwota może ulec zmianie”

(pkt IV.6.2 wzorca umowy Arkusz Audytu Technicznego dla Instalacji Fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca jest uprawniony do podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzecznosc z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być rzetelnie traktowany, a przedsiębiorca nie powinien wykorzystywać uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty.

Zastosowanie kwestionowanej klauzuli powoduje, że konsument będzie zobowiązany do zaakceptowania faktu, iż wynagrodzenie Spółki będzie inne niż ustalone w umowie w przypadku złego stanu technicznego dachu lub utrudnień montażowych.

Jak już wskazywano wyżej, Spółka wykonuje instalacje fotowoltaiczne w oparciu o przygotowany przez siebie projekt tej instalacji. Wykonanie projektu poprzedzone jest audytem, podczas którego przedstawiciel Spółki przeprowadza obszerny wywiad z konsumentem oraz oględziny miejsca montażu. Wszelkie informacje zebrane podczas audytu i stanowiące podstawę do przygotowania projektu zawarte są w Arkuszu Audytu. Arkusz ten zawiera między innymi ocenę jakości powierzchni dachowej. A zatem to na Spółce jako profesjonalistce spoczywa obowiązek oceny możliwości montażowych już na etapie przed zawarciem kontraktu.

Spółka działa na rynku instalacji fotowoltaicznych jako profesjonalista, czyli posiada doświadczenie i wiedzę w zakresie wykonywanych czynności i przewiduje odpowiednie ich następstwa. Wobec tego podczas przeprowadzanego audytu fotowoltaicznego powinna ocenić stan techniczny dachu w takim zakresie, w jakim dotyczy on możliwości wykonania instalacji fotowoltaicznej. Jeśli zaś nie jest w stanie upewnić się w danym przypadku co do stanu technicznego dachu własnymi zasobami podczas standardowego audytu, to powinna poinformować konsumenta przed zawarciem umowy o konieczności przeprowadzenia dodatkowych ekspertyz zewnętrznych (na warunkach uprzednio ustalonych z konsumentem) lub odstąpić od ofertowania i zawarcia umowy. Skoro takich wątpliwości Spółka nie powzięła tylko zobowiązała się do kompleksowego wykonania instalacji fotowoltaicznej za określoną i wskazaną w umowie cenę, to nie powinna obarczać konsumentów całym i wyłącznym ryzykiem swojego błędu, niewiedzy, czy niedbalstwa.

Zgodnie z art. 355 § 2 k.c., należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 października 2003 r. (sygn. akt V CK 311/02), o tym, czy na tle konkretnych okoliczności można osobie zobowiązanej postawić zarzut braku należytej staranności w dopełnieniu obowiązków, decyduje nie tylko niezgodność jego postępowania z modelem, lecz także uwarunkowana doświadczeniem życiowym możliwość i powinność przewidywania odpowiednich następstw zachowania. Z uwagi na powyższe, należy stwierdzić, iż Przedsiębiorca jako profesjonalista działający na rynku sprzedaży i montażu instalacji fotowoltaicznych, powinien już na etapie przedkontraktowym ocenić stan techniczny dachu.

Zatem stosując kwestionowane postanowienie Spółka przenosi ryzyko i obarcza konsumenta skutkami braku zachowania należytej staranności przez profesjonalistę.

Odnosnie drugiej ze wskazanych przez Spółkę w kwestionowanym postanowieniu sytuacji, w których dopuszcza podwyższenie ceny, tj. utrudnień montażowych, to należy wskazać, że jest to pojęcie niedookreślone. Brak konkretyzacji, o jakie obiektywne utrudnienia chodzi może utrudniać konsumentom ocenę, czy utrudnienia te w ogóle zaistniały. Przede wszystkim jednak, podobnie jak stan techniczny dachu, tak i techniczne warunki montażu powinny być starannie ocenione przez Przedsiębiorcę na etapie przed zawarciem umowy na sprzedaż i montaż instalacji. Jest to niezbędny element określenia przedmiotu umowy i jego wyceny.

Jeśli miałyby mieć miejsce sytuacja, gdy mimo dochowania należytej staranności przy wykonaniu audytu, w trakcie wykonywania instalacji ujawnią się okoliczności wpływające na koszt prac, to nawet w takiej sytuacji Przedsiębiorca nie powinien ogólnie nakładać na konsumenta dodatkowych ciężarów finansowych bez wcześniejszego zbadania, czy i kto odpowiada za nieprawidłowe ustalenia podczas wizji lokalnej. Nawet jednak w przypadku, kiedy Spółka nie przewidziała by okoliczności wskazanych w kwestionowanym postanowieniu pomimo dochowania należytej staranności na etapie audytu przed zawarciem umowy, zmiana przedmiotu świadczenia i ceny wymaga wyraźnej zgody konsumenta. W innym przypadku, jednostronne narzucanie konsumentowi istotnych zmian umowy byłoby nieuczciwym przerzucaniem całości ryzyka działalności gospodarczej przedsiębiorcy na konsumenta. Należy zwrócić uwagę, że kwestionowany zapis nie różnicuje przy tym przyczyn, na skutek których doszło do ujawnienia złego stanu technicznego dachu lub innych utrudnień montażowych dopiero na etapie realizacji umowy. Niezależnie od okoliczności pełnym ryzykiem jednostronnej zmiany ceny w opisanych okolicznościach obciążany jest wyłącznie konsument (przy czym w ocenie Prezesa Urzędu co do zasady trudno wyobrazić sobie sytuację, w której wykrycie złego stanu technicznego dachu lub innych szczególnych utrudnień montażowych nie byłoby możliwe na etapie audytu przedumownego).

Mając na względzie powyższe stosując kwestionowane postanowienie Spółka wykorzystuje swoją pozycję profesjonalisty i narusza równorzędność stron stosunku umownego.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów polega na obciążeniu ich ryzykiem i finansowymi skutkami braku zachowania należytej staranności przez profesjonalistę.

W niniejszym przypadku może dojść do rażącego naruszenia przede wszystkim interesów ekonomicznych konsumentów, ponieważ to konsument będzie zobowiązany do poniesienia kosztów, które powstały wskutek niezachowania należytej staranności przez Spółkę przy ocenie możliwości montażowych.

Spółka powinna dokonać oceny możliwości wykonania instalacji fotowoltaicznej podczas przeprowadzonego przez nią audytu. Na tym etapie Spółka jako profesjonalista powinna określić wszystkie niezbędne prace konieczne do wykonania instalacji. Konsument powinien być poinformowany o wszelkich kosztach związanych z realizacją umowy jeszcze przed jej zawarciem, aby mógł podjąć swobodną decyzję w tym zakresie. Tymczasem na mocy kwestionowanego postanowienia konsument, już po zawarciu umowy, może zostać obciążony dodatkowymi kosztami - nawet w sytuacji, w której brak określenia w umowie wszystkich niezbędnych prac związanych ze stanem technicznym dachu lub innymi utrudnieniami montażowymi wynikał z niestaranego działania Spółki. W ocenie Prezesa Urzędu, może to rażąco naruszać interesy ekonomiczne konsumentów.

Konsumenci decydując się na zawarcie umowy z Przedsiębiorcą przyjmują warunki w niej określone, w tym również ustaloną cenę. Cena jest jednym z zasadniczych elementów branych pod uwagę przez konsumentów przy podejmowaniu decyzji o skorzystaniu z usług danego przedsiębiorcy. Cena ma zatem podstawowe znaczenie dla zapewnienia konsumentom warunków świadomego i racjonalnego wyboru, umożliwia bowiem porównanie ofert różnych wykonawców. Tak więc postanowienie dopuszczające możliwość zmiany umówionej ceny może powodować u konsumentów poczucie zawodu, nieuczciwego traktowania, co może rażąco naruszać również ich interesy pozaekonomiczne.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym, szczególnie w zakresie art. 355 k.c.

Stosowany przez Spółkę zapis nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad I.12.

„Rzeczywista wartość dodatkowo płatnych usług zostanie zweryfikowana podczas realizacji montażu instalacji fotowoltaicznej w zależności od rzeczywistego zakresu prac na obiekcie”

(pkt IV.7 wzorca umowy Arkusz Audytu Technicznego dla Instalacji Fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.)

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca jest uprawniony do podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzecznosc z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być rzetelnie traktowany, a przedsiębiorca nie powinien wykorzystywać uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty.

Zastosowanie kwestionowanej klauzuli pozwala Spółce na weryfikację podczas montażu instalacji fotowoltaicznej zakresu prac i wartości dodatkowo płatnych usług, co wiąże się z przyznaniem sobie przez Spółkę prawa do podwyższenia umówionego wynagrodzenia.

Ponieważ Spółka wykonuje instalacje fotowoltaiczne w oparciu o przygotowany przez siebie projekt tej instalacji to samodzielnie również dokonuje oceny możliwości montażowych, a zatem jako profesjonalista jest w stanie określić prace dodatkowe, których przeprowadzenie jest niezbędne dla wykonania przedmiotu zawieranej z konsumentem umowy i odpowiednio określić ich zakres oraz związane z tym koszty.

Zatem postanowienie, na mocy którego Spółka przyznaje sobie uprawnienie do dokonania oceny zakresu prac i określenia wysokości kosztów dodatkowo płatnych prac dopiero podczas realizacji montażu jest wyrazem nierzetelnego traktowania konsumentów oraz wykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty.

Ocena możliwości montażowych, w tym zakres prac, których przeprowadzenie jest niezbędne dla wykonania przedmiotu zawieranej z konsumentem umowy jest niezbędna do należytego wykonania przez Spółkę zobowiązania. Jeśli Spółka nie dokona starannie takiej oceny to powinna ponosić związane z tym ryzyko.

Tymczasem Spółka zastrzegając możliwość weryfikacji zakresu dodatkowych prac dopiero podczas realizacji montażu i idącą za tym możliwość zmiany wynagrodzenia, przenosi ryzyko i obarcza konsumenta skutkami braku zachowania należytej staranności przez profesjonalistę.

Wymaga podkreślenia, że zgodnie z art. 355 § 2 k.c., należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 października 2003 r. (sygn. akt V CK 311/02), o tym, czy na tle konkretnych okoliczności można osobie zobowiązanej postawić zarzut braku należytej staranności w dopełnieniu obowiązków, decyduje nie tylko niezgodność jego postępowania z modelem, lecz także uwarunkowana doświadczeniem życiowym możliwość i powinność przewidywania odpowiednich następstw zachowania. Z uwagi na powyższe, należy stwierdzić, iż Przedsiębiorca jako profesjonalista działający na rynku sprzedaży i montażu instalacji fotowoltaicznych, powinien już na etapie przedkontraktowym ocenić zakres oraz wartość świadczenia.

W opinii Prezesa Urzędu może mieć również miejsce sytuacja, gdy mimo dochowania należytej staranności przy wykonaniu audytu, w trakcie wykonywania instalacji ujawnią się okoliczności wpływające na zakres i koszt prac dodatkowych, jednak w takiej sytuacji Przedsiębiorca nie powinien odgórnie nakładać na konsumenta dodatkowych ciężarów finansowych bez wcześniejszego zbadania, czy i kto odpowiada za nieprawidłowe ustalenia podczas audytu leżące u podstaw wyceny świadczenia. Nawet jednak w przypadku, kiedy Spółka nie przewidywałaby okoliczności wskazanych w kwestionowanym postanowieniu

pomimo dochowania należytej staranności na etapie audytu przed zawarciem umowy, zmiana ceny wymaga wyrażnej zgody konsumenta. W innym przypadku, jednostronne narzucenie konsumentowi istotnych zmian umowy byłoby nieuczciwym przerzuceniem całości ryzyka działalności gospodarczej przedsiębiorcy na konsumenta.

Prezes Urzędu nie kwestionuje przy tym prawa Przedsiębiorcy do podwyższenia wynagrodzenia o wartość dodatkowo płatnych usług, jeśli wynika to **wyłącznie** z odrębnych od ustaleń umowy oczekiwań konsumentów wyrażonych po zawarciu umowy i nie mających wpływu na prawidłowość wykonania umowy w zakresie ustaleń i celów określonych przy jej zawarciu. W takiej sytuacji przyjęcie takich dodatkowych zleceń i ustalenie wartości podwyższonego wynagrodzenia powinno być odzwierciedlone w odpowiednim aneksie do umowy, zawartym dobrowolnie przez obie strony. W każdym przypadku konsument powinien znać wysokość swojego zobowiązania finansowego przez podjęciem decyzji o jego zaciągnięciu.

Mając na względzie powyższe stosując kwestionowane postanowienie Spółka wykorzystuje swoją pozycję profesjonalisty i narusza równorzędność stron stosunku umownego.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów polega na obarczeniu ich ryzykiem i skutkami braku zachowania należytej staranności przez profesjonalistę.

W niniejszym przypadku może dojść do naruszenia przede wszystkim interesów ekonomicznych konsumentów, ponieważ to konsument będzie zobowiązany do poniesienia kosztów, które powstały wskutek niezachowania należytej staranności przez Spółkę przy ocenie zakresu prac dodatkowych i określeniu ich kosztów.

Spółka powinna dokonać oceny możliwości wykonania instalacji fotowoltaicznej podczas przeprowadzonego przez nią audytu. Na tym etapie Spółka jako profesjonalista powinna określić wszystkie niezbędne prace konieczne do wykonania instalacji. Konsument powinien być poinformowany o wszelkich kosztach związanych z realizacją umowy jeszcze przed jej zawarciem, aby mógł podjąć swobodną decyzję w tym zakresie. Tymczasem na mocy kwestionowanego postanowienia konsument, już po zawarciu umowy, może zostać obciążony dodatkowymi kosztami - nawet w sytuacji, w której brak określenia w umowie wszystkich niezbędnych prac wynikał z niestaranego działania Spółki.

Konsumenci decydując się na zawarcie umowy z Przedsiębiorcą przyjmują warunki w niej określone, w tym również ustaloną cenę. Cena jest jednym z zasadniczych elementów branych pod uwagę przez konsumentów przy podejmowaniu decyzji o skorzystaniu z usług danego przedsiębiorcy. Cena ma zatem podstawowe znaczenie dla zapewnienia konsumentom warunków świadomego i racjonalnego wyboru, umożliwia bowiem porównanie ofert różnych wykonawców. Poprzez kwestionowane postanowienie, zgodnie z którym Przedsiębiorca jest uprawniony do podwyższenia ceny już po zawarciu umowy konsumenci mogą czuć się wprowadzeni w błąd i mogą zdecydować się na wykonanie instalacji fotowoltaicznej przez Spółkę w przeświadczeniu, że jej oferta jest po prostu najtańsza.

W przypadku stosowania kwestionowanej klauzuli może również dojść do naruszenia pozaekonomicznych interesów konsumentów poprzez spowodowanie doznania zawodu i nierzetelne traktowanie.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym, szczególnie w zakresie art. 355 k.c.

Stosowany przez Spółkę zapis nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Mając na względzie powyższe, Prezes Urzędu uznał, że ww. postanowienia stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

Uznając te postanowienia za niedozwolone, zgodnie z art. 23b ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu zakazał Przedsiębiorcy ich wykorzystywania.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt I sentencji niniejszej decyzji.

Uzasadnienie braku przyjęcia wniosku o wydanie decyzji w trybie art. 23c ust. 1 uokik

Zgodnie z treścią art. 23c ust. 1 uokik, jeżeli przedsiębiorca przed wydaniem decyzji, o której mowa w art. 23b ust. 1, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, lub usunięcia skutków tego naruszenia, Prezes Urzędu może, wydając decyzję, o której mowa w art. 23b ust. 1, może zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

Ponadto, zgodnie z art. 23c ust. 2 uokik, w decyzji, o której mowa w ust. 1 Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań, zaś stosownie do ust. 3 omawianego artykułu - w ww. decyzji Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, przepisów art. 23b ust. 2 pkt 1 i art. 106 ust. 1 pkt 3a nie stosuje się (art. 23c ust. 4 uokik).

Spółka w piśmie z dnia 21 października 2024 r. złożyła wniosek o wydanie w niniejszej sprawie przez Prezesa Urzędu decyzji w trybie art. 23c ust. 1 uokik, zaś w piśmie z dnia 30 października 2024 r. Spółka uzupełniła ten wniosek.

Spółka wskazała, że do dnia złożenia omawianego wniosku podjęła następujące działania:

- a) zaprzestała stosowania większości postanowień zakwestionowanych w Postanowieniu z dnia 26 sierpnia 2024 r. nr 1/611.3.2024, a część postanowień zmodyfikowała poprzez wprowadzenie nowego wzorca umowy niezawierającego takich postanowień;

- b) podjęła starania celem sporządzenia wzorca pozbawionego pozostałych postanowień wskazanych w Postanowieniu z dnia 26 sierpnia 2024 r. nr 1/611.3.2024;
- c) podjęła starania celem ustalenia, ile wykonanych oraz jeszcze niewykonanych umów zawartych z konsumentami na wzorcach zawierających postanowienia zakwestionowane w Postanowieniu z dnia 26 sierpnia 2024 r. nr 1/611.3.2024 pozostaje w obiegu.

Ponadto w ww. wniosku Spółka zobowiązała się do naprawienia skutków swoich naruszeń poprzez:

- 1) podanie do publicznej wiadomości, na stronie internetowej Spółki www.energiadlaprzyszlosci.pl - treści decyzji zobowiązującej – poprzez opublikowanie – w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się w/w decyzji – w górnej części strony internetowej Spółki www.energiadlaprzyszlosci.pl komunikatu informującego o wydanej w sprawie decyzji, zawierającego link do strony internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, na której zostanie opublikowana jawna wersja decyzji, przy czym:
 - a) komunikat zostanie przygotowany na białym tle, z czarną czcionką, a jej wielkość będzie odpowiadać wielkości co najmniej 1,5 razy większej niż wielkość czcionki zwyczajowo używanej na przedmiotowej stronie internetowej,
 - b) odnośnik do treści decyzji: "Prawomocna decyzja Prezesa UOKiK nr [] z dnia [] r. dotycząca uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone" przyjmie kolor czerwony.
 - c) treść wersji jawnej niniejszej decyzji z jej uzasadnieniem wraz z ww. odnośnikiem oraz zaznaczeniem, że jest ona prawomocna, będzie utrzymywana na przedmiotowej stronie internetowej przez okres 12 (słownie: dwunastu) miesięcy od daty publikacji uprawomocnienia się decyzji;
- 2) opublikowanie oświadczenia na stronie internetowej Spółki www.energiadlaprzyszlosci.pl o sposobie usunięcia skutków naruszenia zakazu stosowania postanowień wzorca umowy uznanego za niedozwolone przez Spółkę w związku z wydaniem decyzji zobowiązującej poprzez:
 - a) opublikowanie oświadczenia o poniższej treści w ten sposób, że zostanie ono opublikowane równocześnie z wersją jawną decyzji wraz z jej uzasadnieniem, tj. zostanie zamieszczona na stronie głównej Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie o adresie www.energiadlaprzyszlosci.pl w postaci linku o brzmieniu: „Informacja o sposobie usunięcia skutków naruszenia zakazu stosowania postanowień wzorca umowy uznanego za niedozwolone”, przekierowującego po kliknięciu do treści oświadczenia, w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji i będzie utrzymywane przez okres 12 (słownie: dwunastu) miesięcy;

b) TREŚĆ OŚWIADCZENIA:

„Szanowna Pani/ Szanowny Panie,

Uprzejmie Wyjaśniamy, że w niektórych zawartych przez Spółkę Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z konsumentami, umowach sprzedaży

dotyczących pompy ciepła oraz umowach sprzedaży dotyczących mikroinstalacji fotowoltaicznej, zostały zamieszczone postanowienia uznane za niedozwolone.

Dotyczy to wzorców:

- wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego pompy ciepła wersje obowiązujące od 17 stycznia 2022 r., wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 17 stycznia 2022 r., wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r., wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.,

- wzorca umowy Arkusz Audytu Technicznego dla Instalacji Fotowoltaicznej wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r., wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 20 lutego 2023 r.;

Skutkiem uznania klauzul za niedozwolone jest niezwiązanie konsumentów ich treścią.

Brzmienie tychże postanowień jest określone w decyzji administracyjnej nr wydanej w trybie art. 23c ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zgodnie ze złożonym przez Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie zobowiązaniem.

Ma ona skutek wobec Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, co do której stwierdzono stosowanie niedozwolonych postanowień umownych oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli umowy sprzedaży dotyczących pompy ciepła oraz umowy sprzedaży dotyczących mikroinstalacji fotowoltaicznej na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

Decyzja ta zakończyła postępowanie prowadzone przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Przekażemy konsumentom będącym klientami Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z tytułu umów sprzedaży dotyczących pompy ciepła oraz umów sprzedaży dotyczących mikroinstalacji fotowoltaicznej, w których zostały zawarte zakwestionowane postanowienia indywidualną informację dotyczącą sposobu jej wykonania oraz iż skutkiem uznania klauzul znajdujących się w tychże Umowach zawartych przez konsumentów za niedozwolone jest niezwiązanie konsumentów ich treścią.

Spółka zobowiązała się do zmiany dotychczasowych wzorców umów stosowanych w obrocie z konsumentami.

Pełna treść decyzji administracyjnej, o której mowa powyżej, znajduje się również na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl w zakładce: Prawo - Decyzje Prezesa UOKiK".

- 3) poinformowanie konsumentów, z którymi zawarte zostały Umowy na wzorcach zawierających postanowienia zakwestionowane w sentencji Postanowienia Prezesa UOKiK z dnia 26 sierpnia 2024 roku NR 1/611.3.2024 (dotyczyć będzie to wszystkich konsumentów tj. zarówno konsumentów będących stronami niewykonanych jeszcze

Umów jak i Umów, które zostały już wykonane) poprzez przesłanie adresowanych do nich indywidualnie komunikatów wydaniu decyzji jej treści oraz o fakcie, iż:

- Skutkiem uznania klauzul za niedozwolone jest niezwiązanie konsumentów ich treścią,
 - Spółka zobowiązuje się do zmiany dotychczasowych wzorców umów stosowanych w obrocie z konsumentami;
- a) przy czym komunikat indywidualny będzie miał poniższą treść:

„Szanowna Pani/ Szanowny Panie,

Uprzejmie Wyjaśniamy, że w niektórych, zawartych przez Spółkę Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z konsumentami, umowach sprzedaży dotyczących pompy ciepła oraz umowach sprzedaży dotyczących mikroinstalacji fotowoltaicznej, zostały zamieszczone postanowienia uznane za niedozwolone.

Dotyczy to wzorców:

- wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego pompy ciepła wersje obowiązujące od 17 stycznia 2022 r., wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego pompy ciepła - wersje obowiązujące od 17 stycznia 2022 r., wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r., wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.,

- wzorca umowy Arkusz Audytu Technicznego dla Instalacji Fotowoltaicznej wersje obowiązujące od 14 stycznia 2022 r.,

- wzorca umowy Ogólne Warunki Współpracy będącego załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr” dotyczącego mikroinstalacji fotowoltaicznej - wersje obowiązujące od 20 lutego 2023 r.;

Skutkiem uznania klauzul za niedozwolone jest niezwiązanie konsumentów ich treścią.

Brzmienie tychże postanowień jest określone w decyzji administracyjnej wydanej w trybie art. 23c ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zgodnie ze złożonym przez Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie zobowiązaniem.

Ma ona skutek wobec Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, co do której stwierdzono stosowanie niedozwolonych postanowień umownych oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli umowy sprzedaży dotyczących pompy ciepła oraz umowy sprzedaży dotyczących mikroinstalacji fotowoltaicznej na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

Decyzja ta zakończyła postępowanie prowadzone przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W związku z powyższym przekazujemy Pani/Panu jako konsumentowi będącemu klientem Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z tytułu umów sprzedaży dotyczących pompy ciepła oraz umów sprzedaży dotyczących mikroinstalacji

fotowoltaicznej, w których zostały zawarte zakwestionowane postanowienia przedmiotową indywidualną informację dotyczącą sposobu jej wykonania oraz iż skutkiem uznania klauzul znajdujących się w tychże Umowach zawartych przez konsumentów za niedozwolone jest niezwiązanie Pani / Pana jako konsumenta ich treścią.

Pełna treść decyzji administracyjnej, o której mowa powyżej, znajduje się również na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl w zakładce: Prawo - Decyzje Prezesa UOKiK".

- b) przy czym przesłanie komunikatu nastąpi w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji:
 - w postaci wiadomości e-mail - w odniesieniu do konsumentów, którzy posiadają zaewidencjonowany u Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. adres e-mail albo
 - w postaci papierowej - w stosunku do pozostałych osób nie posiadających zaewidencjonowanego u Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. adres e-mail
- 4) zobowiązanie Spółki do wprowadzenia zmian w postanowieniach wzorców umownych Spółki obowiązujących aktualnie - od 26.08.2024 – w zakresie instalacji FV oraz od 02.09.2024 – w zakresie pomp ciepła - w zakresie zapisów objętych Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2024 roku NR 1/611.3.2024 – Spółka zobowiązała się do usunięcia z wzorców umów postanowień wskazanych w ww. Postanowieniu w pkt I.1, I.2, I.5 oraz I.6. Spółka oświadczyła, że w odniesieniu do pozostałych zapisów wzorców wskazanych w ww. postanowieniu - Spółka nie stosuje ich w swoich wzorcach, ewentualnie zmodyfikowano je na korzyść konsumentów.

Spółka wskazała przy tym, że usunęła lub zmodyfikowała większość postanowień objętych Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2024 r. nr 1/611.3.2024 – w związku z tym wykonała już część z powyższych zobowiązań – w zakresie modyfikacji zapisów wzorców umownych. Jednocześnie Spółka wskazała, iż nie dostrzega innych skutków zarzucanych naruszeń.

Spółka wniosła także o zobowiązanie jej przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 23c ust. 3 uokik do złożenia, w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji zobowiązującej, sprawozdania z wykonania przyjętego zobowiązania, poprzez przedłożenie następujących dokumentów:

- a) wydruków potwierdzających umieszczenie odnośnika do treści wersji jawnej niniejszej decyzji na stronie internetowej Spółki o adresie www.energiadlaprzyszlosci.pl, a także treści wersji jawnej niniejszej decyzji oraz oświadczenia, o którym mowa w II. pkt 2) niniejszego pisma na stronie internetowej Energia dla Przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- b) przedstawienia po 20 przykładów nadanych do konsumentów komunikatów, o których mowa w II. pkt 3) niniejszego pisma, za pośrednictwem każdego ze wskazanych środków komunikacji;
- c) podania liczby komunikatów przesłanych do konsumentów, o których mowa w pkt 3) niniejszego pisma wraz ze wskazaniem daty ich nadania;

- d) przedłożenia aktualnie obowiązujących u Spółki wzorców Umów dotyczących sprzedaży produktów objętych decyzją tj. mikroinstalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła.

W ocenie Prezesa Urzędu, w niniejszej sprawie nie było wystarczających podstaw do uwzględnienia ww. wniosku. Zgromadzony materiał dowodowy w sposób jednoznaczny potwierdza stosowanie przez Spółkę niedozwolonych postanowień umownych, które cechuje wysoka szkodliwość w obrocie z konsumentami. Prezes Urzędu wziął również pod uwagę charakter świadczeń wykonywanych przez Spółkę, które mogą znacznie obciążyć budżet konsumentów, często pochłaniają ich oszczędności lub są wręcz finansowane z pomocą pożyczek pieniężnych. Są to inwestycje na lata, mające wpływ na budżet konsumentów w przyszłości. W związku z tym wzorce umów stosowanych w obrocie z konsumentami w tym zakresie tym bardziej powinna cechować rzetelność i przejrzystość, a jakiegokolwiek postanowienia kształtujące prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz w sposób rażąco naruszający jego interesy należy z nich wyeliminować.

W postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, Prezes UOKiK dokonuje abstrakcyjnej kontroli tego wzorca tj. w oderwaniu od konkretnego stosunku umownego. Pomimo jednak, że dokonywana przez Prezesa UOKiK kontrola nie ma wymiaru incydentalnego, to nie sposób nie zauważyć wpływu kwestionowanych postanowień na sytuację konsumenta, w szczególności w zakresie ograniczenia odpowiedzialności Spółki, wydłużenia terminu realizacji inwestycji, czy też dodatkowych nieprzewidzianych kosztów obciążających konsumenta. Dla uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone wystarczająca jest zatem sama analiza kwestionowanego wzorca. Już sam bowiem fakt posługiwania się kwestionowanym wzorcem i wykorzystywanie go w obrocie z konsumentami jest działaniem niedozwolonym.

Nie bez znaczenia jest również liczba umów zawartych z konsumentami, zawierających kwestionowane postanowienia, których Przedsiębiorca zawarł ponad [informacja chroniona]. Należy zatem przyjąć, że skala działalności Spółki była znacząca, a stosowane przez nią postanowienia miały wpływ na wielu konsumentów.

Spółka nie zaproponowała jednocześnie żadnej wymiernej rekompensaty dla konsumentów. Z przekazanej treści proponowanego zobowiązania wynika również, że Spółka nie identyfikuje wymiernych skutków stosowania zakwestionowanych postanowień wzorców umów. Tymczasem Prezes Urzędu podkreśla, że dysponuje w ramach zgromadzonego materiału dowodowego dokumentami świadczącymi choćby, iż Spółka powoływała się na zakwestionowane postanowienia odrzucając roszczenia i reklamacje konsumentów. I tak, Spółka w odpowiedzi na zgłoszenie reklamacyjne konsumenta dotyczące nieprawidłowości w działaniu instalacji, m.in. produkcję zbyt małej mocy energii przez instalację fotowoltaiczną, stanowiącym odpowiedź na zgłoszenie reklamacyjne konsumenta wskazała: „(...) Pana żądanie w przedmiocie otrzymania dodatkowej rekompensaty finansowej tytułem rachunku za prąd wykracza poza uprawnienia wynikające z rękojmi dlatego nie zasługuje na uwzględnienie. Co więcej, zgodnie z § 6 ust. 3 OWU Wykonawca nie gwarantuje ilości energii elektrycznej produkowanej przez Instalację ani korzyści finansowych w związku z eksploatacją Instalacji PV. Powyższe zastrzeżenie zostało przez Pana zaakceptowane poprzez własnoręczne podpisanie umowy sprzedaży po zapoznaniu się przez Pana z kompletem przedłożonej Panu dokumentacji. Spółka nie powinna zatem i nie może być obciążana jakimikolwiek kosztami dodatkowymi, mającymi rekompensować ewentualny

brak uzysków energii elektrycznej na oczekiwanym przez Pana poziomie. Powyższe prowadzi do wniosku, iż Spółka nie ponosi odpowiedzialności za obciążenie Inwestora wyższymi kosztami utrzymania instalacji fotowoltaicznej, a w związku z tym ocenia Pana żądania jako bezzasadne i nie mające podstaw prawnych. Jednocześnie Spółka informuje, że niniejsze stanowisko jest ostateczne.” - e-mail Temat: [#181655] Odpowiedź na zgłoszenie reklamacyjne Data: 2023-07-26 16:07 Nadawca: "Biuro EDP" <biuro@energiadlaprzyszlosci.pl> Adresat: [informacja chroniona XX] (dowód: płyta CD karta nr 3731 akt adm.)

Na marginesie należy również zwrócić uwagę, że ceny zaoferowane przez Spółkę konsumentom (przynajmniej w odniesieniu do umów sprzedaży i montażu instalacji PV) są [informacja chroniona] od średnich cen stosowanych na rynku za identyczne usługi. W przeliczeniu na 1 kWp Spółka stosowała średnio ceny na poziomie [informacja chroniona] netto, podczas gdy średnia cena na rynku wynosiła w 2023 r. około 3954 PLN/kWp. Ceny stosowane przez Spółkę były więc średnio [informacja chroniona].²⁸ W ocenie Prezesa Urzędu za uzasadniony należy przyjąć wniosek, iż Spółka (i powiązane z nią podmioty) uzyskiwała w relacji z konsumentami nieproporcjonalne korzyści. Jednocześnie nie uznała za zasadne, składając propozycję zobowiązania, aby zaproponować konsumentom stosowne rekompensaty za stosowanie stwierdzonych niedozwolonych postanowień.

W ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie przez Spółkę kwestionowanych postanowień wzorców umów, które są wysoce dolegliwe dla konsumentów, wymaga nałożenia na Spółkę kar pieniężnych mających działanie prewencyjne nie tylko w wymiarze indywidualnym, ale również ogólnym. Niniejsza decyzja ma być również przestrogą dla rynku, jak takie zachowania ocenia Prezes Urzędu. Obowiązywać powinna jedna naczelna zasada - szacunku dla konsumentów i respektowania ich praw. Tymczasem Spółka stosując wyżej opisane postanowienia umowne ograniczała konsumentom możliwość dokonywania transakcji w przejrzystych warunkach i przy pełnym zrozumieniu ich rzeczywistego sensu ekonomicznego i prawnego.

Należy wskazać, iż rozstrzygnięcie określone w art. 23b ust. 1 w zw. z art. 23c ust. 1 uokik jest decyzją o charakterze uznaniowym, w związku z czym Prezes UOKiK nie ma obowiązku wydania tej decyzji w każdym przypadku, gdy wniesie o to przedsiębiorca. Wskazany wyżej przepis nie nakłada na Prezesa Urzędu obowiązku wydania decyzji zobowiązującej²⁹, a jedynie stwarza mu prawną możliwość wydania takiej decyzji³⁰. Podejmując decyzję o uwzględnieniu bądź nieuwzględnieniu wniosku przedsiębiorcy o wydanie decyzji zobowiązującej go do podjęcia lub zaniechania określonych działań, Prezes Urzędu bierze natomiast pod uwagę całokształt okoliczności rozstrzyganej sprawy, w tym rodzaj naruszeń przedsiębiorcy, jak również skutki uwzględnienia przedmiotowego wniosku. W tym miejscu zasadnym jest przywołanie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie o sygn. XVII AmA 55/23, w którym Sąd ten wskazał, że nawet spełnienie obu przesłanek z art. 28 uokik nie rodzi po stronie Prezesa UOKiK obowiązku wydania decyzji na podstawie tego przepisu, a jedynie stwarza mu możliwość wydania takiej decyzji. We wskazanym wyroku Sąd

²⁸ Rynek Fotowoltaiki w Polsce 2024, Raport Instytutu Energetyki odnawialnej, XII Edycja czerwiec 2024 Warszawa, s. 66.

²⁹ Wyrok SOKiK z 13 lutego 2012 r. sygn. akt XVII AmA 217/10.

³⁰ M. Radwański, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, pod red. E. Stawicki, A. Stawicki, Warszawa 2011, s. 647.

wypowiedział się co prawda co do zastosowania przez Prezesa UOKiK art. 28 uokik w postępowaniu w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, niemniej jednak argumentacja ta pozostaje aktualna również do analogicznego wobec art. 28 uokik, art. 23c uokik mającego zastosowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.

Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes Urzędu, działając w ramach przyznanej mu przez ustawodawcę władzy dyskrecjonalnej, nie uwzględnił wniosku Spółki o wydanie decyzji w trybie art. 23c uokik.

Uzasadnienie pominięcia dowodów

Prezes Urzędu w Postanowieniach Nr 12/611.3.2024, Nr 13/611.3.2024, 14/611.3.2024, 15/611.3.2024 z dnia 27 marca 2025 r. pominął na podstawie art. 235² § 1 pkt 3 i 5 k.p.c. wnioski o przeprowadzenie dowodów z przesłuchania w charakterze świadków [informacja chroniona XX].

Wskazani przez Przedsiębiorcę świadkowie mieli zostać powołani celem wykazania m.in. faktów: ogólnego zakresu zadań i obowiązków zarządu i prokurenta Spółki, reguł i organizacji współpracy Spółki z [informacja chroniona]. W ocenie Prezesa Urzędu dowody te są nieprzydatne do wykazania powołanych faktów i zmierzały jedynie do przedłużenia postępowania. Po pierwsze, fakty te zostały bardzo obszernie wyjaśnione w pismach składanych przez każdą ze stron postępowania. Po drugie, żadna z powołanych na świadka osób nie jest pracownikiem przedsiębiorcy będącego stroną niniejszego postępowania, tylko innego podmiotu - [informacja chroniona]. Po trzecie, nie było przeszkód, aby Spółka lub spółka [informacja chroniona], niezwykle blisko współdziałająca z Przedsiębiorcą w ramach ścisłych powiązań osobowych i gospodarczych, mogły przekazać stosowne wyjaśnienia uzupełniające z własnej inicjatywy.

Obowiązek w zakresie środków usunięcia trwających skutków naruszeń (pkt II sentencji decyzji)

Zgodnie z art. 23b ust. 2 pkt 1 uokik w decyzji o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującej jego wykorzystywania, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a uokik, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca, o którym mowa w ust. 1, o uznaniu za niedozwolone postanowienia tego wzorca - w sposób określony w decyzji.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu na Przedsiębiorcę środków usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych określonych w punkcie I niniejszej decyzji, w postaci obowiązku skierowania wiadomości e-mail lub listu zwykłego - w terminie 3 (trzech) miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji - do konsumentów, którzy zawarli umowy z Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (obecnie: Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie) w oparciu o wzorce umów, zawierające postanowienia, o których mowa w punkcie I niniejszej decyzji, sformułowanej w sposób czytelny i zrozumiały pisemnej informacji o uznaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony

Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone postanowienia wzorców umów, o których mowa w punkcie I niniejszej decyzji o treści:

„Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał w dniu 10 października 2025 r. decyzję nr RŁO 4/2025, w której uznał za niedozwolone, postanowienia wzorców umów stosowane przez Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w obrocie z konsumentami i zakazał ich wykorzystywania. Są to postanowienia o treści (...) [należy przytoczyć treść postanowień uznanych za niedozwolone].

Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji. W związku z powyższym, postanowienia te nie wiążą Pani/Pana, czyli są bezskuteczne. Bezskuteczność ta powstaje z mocy prawa i nie jest konieczne stwierdzenie jej na drodze sądowej. Klauzulę uznaną za niedozwoloną należy traktować tak, jakby w ogóle nie była zawarta w umowie. Niemniej jednak niedozwolony charakter postanowień nie uniemożliwia powoływanie się na zakwestionowane przez Prezesa UOKiK klauzule umowne przez Pana/Panią w toku wykonania umowy, jeżeli będzie to leżało w Pana/Pani interesie.

Decyzja Prezesa UOKiK nr RŁO 4/2025 dostępna jest pod adresem internetowym www.uokik.gov.pl. Decyzja jest prawomocna”

Pisemna informacja zostanie przekazana z uwzględnieniem następujących zasad:

- a) wysłanie wiadomości e-mail nastąpi na ostatni znany Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie) adres poczty elektronicznej do doręczeń konsumenta,
- b) wiadomość e-mail zostanie wysłana do konsumentów dwukrotnie, w odstępie 14 dni,
- c) tytuł wiadomości e-mail będzie brzmiał: „Ważna informacja w związku z decyzją Prezesa UOKiK nr RŁO 4/2025”,
- d) nadanie listu zwykłego nastąpi na ostatni znany Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie) adres do doręczeń konsumenta,
- e) list zwykły zostanie wysłany do konsumentów, którzy nie podali Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie) adresu poczty elektronicznej do korespondencji lub do konsumentów, co do których Energia dla pokoleń spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie (dawniej: Energia dla przyszłości sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie) nie posiada potwierdzenia odbioru korespondencji elektronicznej,
- f) pisemna informacja w warstwie wizualnej sporządzona zostanie czcionką Times New Roman w rozmiarze co najmniej 11, w kolorze czarnym, na białym tle.

111 uokik te okoliczności, które Prezes Urzędu ma obowiązek uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej. Są to w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także: okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia (art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik).

W ocenie Prezesa Urzędu, zgromadzony materiał dowodowy w sposób jednoznaczny wskazuje na stosowanie przez Przedsiębiorcę niedozwolonych postanowień umownych, a okoliczności sprawy takie jak: charakter stosowanych klauzul, ich szkodliwość i negatywne skutki w sferze ekonomicznych i pozaekonomicznych interesów konsumentów, jakie mogły one wywołać, przemawiają za zasadnością nałożenia w tym przypadku kar pieniężnych. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że stosowanie zakwestionowanych postanowień umownych miało miejsce w stosunku do wszystkich potencjalnych klientów Przedsiębiorcy, a z wykorzystaniem wzorców zawierających którekolwiek z kwestionowanych postanowień zostało zawartych co najmniej [informacja chroniona] umów. Kwestionowane postanowienia stosowane są wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Również szeroki zasięg terytorialny działania Przedsiębiorcy obejmujący obszar całego kraju oraz długi okres stosowania wzorców uzasadniają nałożenie kary na Przedsiębiorcę. Tym samym Prezes Urzędu działając w ramach uznania administracyjnego uznał nałożenie na Spółkę kar pieniężnych za celowe.

W ocenie Prezesa Urzędu, zasadnym jest w niniejszej sprawie wymierzenie kar pieniężnych z uwagi na cele prewencji indywidualnej i ogólnej, jak również cel represyjny. Nałożenie kar pieniężnych służyć będzie zatem jako środek odstrasżający wobec Spółki od stosowania podobnych praktyk w przyszłości (prewencja indywidualna). Rozstrzygnięcie o karach ma również być sygnałem dla innych profesjonalnych uczestników rynku, że tego typu działania nie mogą być podejmowane - pod rygorem sankcji finansowej (prewencja ogólna). Kary pieniężne spełnią także funkcję represyjną, to znaczy stanowić będzie dolegliwość dla strony niniejszego postępowania uzasadnioną stwierdzeniem stosowania niedozwolonych postanowień umownych.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik, wysokość nakładanej kary pieniężnej ustalana jest z uwzględnieniem w szczególności okoliczności naruszenia przepisów tej ustawy oraz uprzedniego naruszenia przepisów ustawy, a także okresu, stopnia i skutków rynkowych naruszenia przepisów uokik, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia, biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące lub obciążające, które wystąpiły w sprawie. Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 uokik, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 2 uokik wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonany naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

Podstawę obliczenia wysokości kary w niniejszym postępowaniu stanowi obrót Spółki osiągnięty w 2024 r., który wyniósł [informacja chroniona] zł. Maksymalny wymiar kary, jaką można nałożyć na Przedsiębiorcę za każdą stosowaną klauzulę abuzywną, na podstawie przepisów uokik, wynosi [informacja chroniona] zł, tj. 10% całkowitego obrotu osiągniętego przez Energia dla przyszłości sp. z o.o. w 2024 r.

Ustalenie wysokości kary pieniężnej ma charakter wieloetapowy. Ustalając wysokość nakładanej kary pieniężnej należy uwzględnić w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy, uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia. Na tej podstawie ustalona zostaje kwota bazowa. W dalszej kolejności należy rozważyć, czy w sprawie występują okoliczności obciążające i łagodzące oraz jaki powinny mieć wpływ na wysokość kary.

W tym miejscu Prezes Urzędu przedstawia okoliczności naruszenia przepisów, które przemawiają za nałożeniem kary finansowej na Przedsiębiorcę i które są wspólne przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej za stosowanie każdego ze wskazanych w pkt I sentencji Decyzji postanowienia wzorców umów.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 uokik kara pieniężna może być nałożona w przypadku, gdy do naruszenia przepisów tej ustawy doszło co najmniej nieumyślnie. Analiza treści wzorców stosowanych przez Przedsiębiorcę wskazuje na umyślne naruszenie przez Spółkę zakazu wyrażonego w art. 23a uokik.

Jak wynika z orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2011r., sygn. akt III SK 45/10, *„Sąd rozpoznający sprawę z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu nakładającej karę pieniężną winien rozstrzygnąć, w oparciu o ustalone w sprawie okoliczności faktyczne, czy naruszenie przepisów ustawy było „zawinione”, to jest czy przedsiębiorca miał świadomość, że swoim zachowaniem narusza zakaz praktyk ograniczających konkurencję, lub czy jako profesjonalny uczestnik obrotu mógł (powinien był) taką świadomość mieć.”* Chodzi zatem o ustalenie świadomości naganności swojego zachowania przez przedsiębiorcę lub też ustalenie powinnośi posiadania takiej świadomości. Z orzeczenia SOKiK z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie XVII AmA 23/10 wynika z kolei, że: *„(...) przy ustaleniu winy umyślnej, należało udowodnić powodowi zamiar stosowania w obrocie niedozwolonych postanowień umownych, (...)”*.

By móc zarzucić przedsiębiorcy umyślność działania w zakresie stosowania klauzul niedozwolonych, musi on mieć świadomość lub taką świadomość mieć powinien, iż dana klauzula kształtuje prawa i obowiązku konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco narusza interesy konsumenta, stawia przedsiębiorcę w lepszej pozycji oraz przedsiębiorca musi godzić się na stosowanie takiej klauzuli we własnym wzorcu. Gdy na to się nie godzi, umyślności w działaniu przypisać mu nie można.

Jak wskazano w Wyroku Sądu Pierwszej Instancji (druga izba) z dnia 1 kwietnia 1993 r. - BPB Industries Plc i British Gypsum Ltd przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, sygn. T-65/89 *„Aby naruszenie mogło zostać uznane za popełnione umyślnie, nie jest konieczne, by przedsiębiorstwo było świadome, że narusza zakaz ustanowiony w traktatowych regułach konkurencji mających zastosowanie do przedsiębiorstw; wystarczy, że nie mogło ono nie wiedzieć, że kwestionowane zachowanie miało na celu lub mogło spowodować zakłócenie*

dlatego nie zasługuje na uwzględnienie. Co więcej, zgodnie z § 6 ust. 3 OWU Wykonawca nie gwarantuje ilości energii elektrycznej produkowanej przez Instalację ani korzyści finansowych w związku z eksploatacją Instalacji PV. Powyższe zastrzeżenie zostało przez Pana zaakceptowane poprzez własnoręczne podpisanie umowy sprzedaży po zapoznaniu się przez Pana z kompletem przedłożonej Panu dokumentacji. Spółka nie powinna zatem i nie może być obciążana jakimikolwiek kosztami dodatkowymi, mającymi rekompensować ewentualny brak uzysków energii elektrycznej na oczekiwanym przez Pana poziomie. Powyższe prowadzi do wniosku, iż Spółka nie ponosi odpowiedzialności za obciążenie Inwestora wyższymi kosztami utrzymania instalacji fotowoltaicznej, a w związku z tym ocenia Pana żądania jako bezzasadne i nie mające podstaw prawnych. Jednocześnie Spółka informuje, że niniejsze stanowisko jest ostateczne.” (dowód: płyta CD karta 3731 akt adm. - Re: [#181655] Odpowiedź na zgłoszenie reklamacyjne - e-mail: Temat: [#181655] Odpowiedź na zgłoszenie reklamacyjne Data: 2023-07-26 16:07 Nadawca: "Biuro EDP" biuro@energiadlaprzyszlosci.pl Adresat: [informacja chroniona]).

Na pełną świadomość Spółki konsekwencji dla konsumentów stosowania np. postanowienia zakwestionowanego w pkt I.5 sentencji decyzji wskazuje treść zamieszczona w e-mailu skierowanym do konsumenta, wskazując: *„Zastrzega się, iż modele komponentów uwzględnione w projekcie koncepcyjnym są jedynie modelami przewidywanymi do zastosowania w Instalacji PV i końcowo mogą zostać zamienione na inne, odpowiednie o tożsamy, bądź korzystniejszych parametrach.”* (dowód: karta 3936 verte akt adm.).

[XXX] jako prokurent podpisując w imieniu Spółki odpowiedzi na reklamacje miał świadomość kształtowania stosunków umownych z konsumentami w sposób godzący w równowagę kontraktową stron gdzie zabezpieczone były jedynie interesy przedsiębiorcy kosztem interesów konsumentów. Jedną z reklamacji dotyczyła zamontowania w instalacji fotowoltaicznej innego modelu falownika niż ten, który został zaoferowany konsumentowi w projekcie i zaakceptowany przez konsumenta. W odpowiedzi z dnia 23 maja 2023 r. [XXX XXXX] sygnował swoim podpisem twierdzenie: *„(...) Marka oraz model falownika wskazane są natomiast w wizualizacji, która nie jest integralną częścią umowy, a jedynie poglądowym rysunkiem, mającym zobrazować Klientowi, w jaki sposób wyglądać będzie zakupiona przez niego instalacja po zrealizowaniu montażu.”* (dowód: karta 3820 akt adm.)

W odpowiedzi z dnia 18 sierpnia 2023 r. na wystąpienie Powiatowego Rzecznika Konsumentów [informacja chroniona] - prokurent udzielając odpowiedzi w imieniu Spółki wskazał, że: *„(...) w przypadku wyrażenia przez Konsumenta wątpliwości w tym zakresie oraz zasygnalizowania przez niego [konsumenta], iż potrzebuje wsparcia, przedstawiciele Spółki z pewnością dołożyliby starań, aby dobrać urządzenie optymalne dla Konsumenta, pomimo iż usługi w tym zakresie nie stanowią przedmiotu Umowy.”* (dowód: karty 361 - 362 akt adm.).³³ [informacja chroniona] działając w imieniu Spółki świadomie sygnował wyłączenie lub ograniczanie odpowiedzialności Spółki za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania w zakresie prawidłowości doboru instalacji oraz adekwatności audytu i jego wyników (por. postanowienia wskazane w pkt I.2, I.6 i I.10 sentencji decyzji).

Należy również zwrócić uwagę, że Spółka przy konstruowaniu umów pominęła całkowicie dorobek orzecniczy w zakresie kwestionowanych postanowień.

³³ Wystąpienie PRK dotyczyło skargi konsumenta na wadliwe wykonanie montażu pompy ciepła niezabezpieczającego efektywnego ogrzania budynku mieszkalnego (zbyt mała moc pompy ciepła)

Zakwestionowane w decyzji postanowienia wykazują się znacznym podobieństwem, a ich zakres jest tożsamy z zakresem innych klauzul kwestionowanych przez Prezesa Urzędu, które Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone i zostały wpisane do Rejestru klauzul niedozwolonych na długo jeszcze zanim Spółka rozpoczęła działalność gospodarczą i stosowanie wzorców umów. Rejestr ten jest jawny, bezpłatny i powszechnie dostępny.

Stosowane przez Spółkę, wskazane w pkt I.1, I.4, I.8 i I.9 sentencji decyzji postanowienia uprawniają do przedłużenia terminu wykonania zobowiązania i wyłączają w tym zakresie odpowiedzialność przedsiębiorcy za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Klauzule takie zostały przez SOKIK wielokrotnie uznane za niedozwolone i wpisane w branży nieruchomości lub innych usług do Rejestru, np. pod numerami 882, 886, 920, 921, 1200, 1203, 1252, 1349, 1378, 1382, 1395, 1476, 2471. Dla przykładu można przytoczyć treść postanowienia uznanego przez SOKIK w wyroku z dnia 24 marca 2010 r. sygn. akt XVII AmC 872/09 za niedozwolone i wpisanego do Rejestru w dniu 11 lutego 2011 r. pod numerem 2173 *„Wstępny termin wykonania usługi (...). Termin powyższy ulega przedłużeniu z przyczyn niezależnych od Zleceniobiorcy, za które uważa się w szczególności: zakłócenia w dostawach materiałów niezbędnych do realizacji zamówienia wywołane zdarzeniami losowymi, klęskami żywiołowymi, strajkami itp., trudności obiektywne w zaopatrzeniu w materiały nietypowe, niezbędne do wykonania zamówienia.”* oraz postanowienia uznanego za niedozwolone przez SOKIK w wyroku z dnia 18 maja 2005 r. sygn. akt XVII AmC 86/03 i wpisanego do Rejestru w dniu 26 września 2026 r. pod numerem 883, o treści: *„W przypadku wystąpienia w trakcie realizacji budowy niekorzystnych warunków atmosferycznych takich jak np. niskie temperatury poniżej -5 stopni C, ulewne deszcze trwające przez co najmniej 30 dni lub też wystąpienia innych podobnych i niezależnych od Sprzedającego przeszkód. Sprzedający zastrzega sobie prawo do przedłużenia terminów, o których mowa w ust. 1 o czas trwania tych przeszkód, nie dłużej niż o 3 miesiące.”*

Wskazane w pkt I.2, I.5, I.6 i I.10 sentencji decyzji postanowienia dopuszczają możliwość zmiany istotnych cech świadczenia oraz realizację przedmiotu umowy niezgodnie z ustaleniami dokonanymi z konsumentem. W tym zakresie dla przykładu można wskazać analogiczne co do celów i skutków postanowienia wpisane do Rejestru (z powództwa ze strony Prezesa Urzędu), np. o treści: *„Spółdzielnia zastrzega, że ostateczne rozwiązania projektowe mogą odbiegać od wstępnej dokumentacji architektoniczno-funkcjonalnej”*, które wyroku SOKIK z dnia 7 sierpnia 2006 r. sygn. akt XVII AmC 73/05 zostało uznane za niedozwolone i w dniu 1 września 2006 r. zostało wpisane do Rejestru pod numerem 852, a także postanowienie uznane przez SOKIK w wyroku z dnia 20 maja 2008 r. sygn. akt XVII AmC 107/07 za niedozwolone i wpisane do Rejestru w dniu 22 lipca 2008 r. pod numerem 1470, o treści: *„Activ Investment zastrzega sobie prawo dokonywania jednostronnych, a koniecznych zmian w dokumentacji projektowej Budynku”*. Postanowienia o tożsamym zakresie tylko w samej branży nieruchomości lub innych usług zostały wpisane do Rejestru jeszcze wielokrotnie, np. pod numerami 234, 1381, 2920.

Prezes Urzędu kwestionował również wielokrotnie postanowienia uprawniające przedsiębiorcę do zmiany ceny po zawarciu umowy, a SOKIK uznał te postanowienia za niedozwolone i zostały one wpisane do Rejestru np. pod numerami 155, 227, 783, 1383, 1384, 1386, 1436, 1509, 1540, 1597, 2621 2702, 2995, 5439. Stosowane przez Spółkę, wskazane w pkt I. 11 i I.12 sentencji decyzji postanowienia są tożsame lub analogiczne co

do zakresu i celu z powyżej wskazanymi postanowieniami wpisanymi do Rejestru, przy czym dla przykładu warto zacytować postanowienie wpisane do Rejestru pod numerem 2621: „*Wstępny koszt budowy lokalu może ulec zmianie w trakcie realizacji inwestycji z przyczyn niezależnych od Spółdzielni, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy.*”.

Mając na uwadze powyższe, należało stwierdzić, że w niniejszej sprawie zaistniała przesłanka umyślności w kontekście wszystkich postanowień kwestionowanych w pkt I.1-13 sentencji decyzji. Sprawia to, że nałożenie kar za naruszenie zakazu określonego w art. 23a uokik jest konieczne przy uwzględnieniu ww. umyślnego charakteru tego naruszenia, co zostało uwzględnione jako okoliczność obciążająca na późniejszym etapie kalkulowania kary.

Prezes Urzędu zwraca uwagę na znaczącą wartość przedmiotu umowy, którą można określić w przedziale od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy złotych. Kwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia były częścią wielu różnych stosowanych przez Spółkę wzorców umów, których przedmiotem był montaż instalacji fotowoltaicznej, pomy ciepła. Są to kosztowne instalacje i produkty, które konsumenci finansowali zarówno ze swoich oszczędności, jak i często pożyczek.

Wskazać również należy, że na podstawie wzorców umowy zawierających którekolwiek z zakwestionowanych postanowień zostało zawartych łącznie co najmniej [informacja chroniona] umów (dowód: *karty 3077-3078, 3080-3083 akt adm.*). Zgodnie z art. 111 uokik stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. Przedsiębiorca działa jako profesjonalista, a stosowane przez niego postanowienia uderzają w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu również skutki rynkowe omawianego naruszenia mają szeroki zakres z uwagi na skutki ekonomiczne i pozaekonomiczne, które wywołują lub mogły wywołać u konsumentów. Stąd stopień naruszeń zarzucanych Przedsiębiorcy należy ocenić jako znaczny.

Powyższe okoliczności, w tym dotyczące okresu stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień umownych, zostały wzięte pod uwagę przy ustalaniu wysokości kwoty bazowej za stosowanie każdego z osobna postanowienia, wskazanego w pkt I sentencji Decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o których mowa w pkt I.1 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienia wzorców umowy, o których mowa w pkt I.1 sentencji decyzji odnoszą się do braku odpowiedzialności Spółki za opóźnienia wykonania umowy powstałe z przyczyn niezależnych od Spółki.

W zakresie stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o których mowa w pkt I.1 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu

kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienia zostały zawarte we wzorcach umownych stworzonych przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanych wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie tych klauzul niedozwolonych jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienia wywołują negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów. Bowiem postanowienia te wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumentów za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, gdyż Spółka może przedłużyć termin realizacji umowy bez konsekwencji, jeśli przesunięcie nastąpi z przyczyn od niej niezależnych, które nie są jednocześnie przyczynami, za które Spółka odpowiedzialności nie ponosi.

W zakresie interesów ekonomicznych, postanowienia te mogą doprowadzić do nieuzasadnionego opóźnienia realizacji inwestycji, a tym samym opóźnia czerpanie przez konsumenta korzyści płynących z instalacji fotowoltaicznej, czy też pompy ciepła. Sytuacja taka może wywołać u konsumenta poczucie braku stabilności, stres, konieczność dostosowania swojego czasu do opóźnionego terminu instalacji, co z kolei narusza jego interesy pozaekonomiczne.

Wskazać również należy, że z wyjaśnień Spółki wynika, że postanowienia te stosowała od stycznia 2022 r. do listopada 2024 r., a na podstawie wzorców umów zawierających kwestionowane postanowienia Spółka zawarła [informacja chroniona] umów.

W ocenie Prezesa Urzędu, stopień naruszenia zarzucanego Przedsiębiorcy jest znaczny. Zgodnie z art. 111 uokik stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. W przedmiotowej sprawie Przedsiębiorca działa jako profesjonalista, a stosowane przez niego postanowienia uderzają w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu również skutki rynkowe omawianego naruszenia mają szeroki zakres, bowiem kwestionowane postanowienia miały zastosowanie do wszystkich konsumentów, którzy w okresie od stycznia 2022 r. do listopada 2024 r. zawarli umowy na podstawie omawianych wzorców. Wskazać należy, że Spółka zawarła ponad [informacja chroniona] umów, wpływając negatywnie na sytuację konsumentów. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długi okres stosowania zakwestionowanych postanowień. Zważywszy, że wzorce zawierające te postanowienia pozostawały w obrocie ponad rok, Prezes Urzędu ocenił okres stosowania postanowień określonych w pkt I.1 sentencji decyzji jako długotrwały.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [informacja chroniona] obrotu Spółki, tj. [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXX].

Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt zaniechania stosowania w obrocie z udziałem konsumentów kwestionowanych postanowień wzorców umów. Prezes Urzędu uznał powyższą okoliczność za łagodzącą wymiar kary (choć zaniechanie nie nastąpiło przed wszczęciem postępowania, ani niezwłocznie po jego wszczęciu), uzasadniającą obniżenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja chroniona] %.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Wskazane powyżej okoliczności: łagodząca i obciążająca oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja chroniona] %.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonych postanowień wzorców umowy określonych w pkt I.1 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **541 810 zł (słownie: pięćset czterdzieści jeden tysięcy osiemset dziesięć złotych)** po zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [informacja chroniona] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2024 r. oraz stanowi [informacja chroniona] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.1 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.2 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.2 sentencji decyzji odnosi się do braku odpowiedzialności Spółki za większe, niż prezentowane przez Spółkę konsumentowi zużycie energii elektrycznej przez pompę ciepła.

W zakresie stosowania przez Spółkę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.2 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcach umownych stworzonych przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanych wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie tej klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu zarówno do ekonomicznych jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów. Postanowienie to w sposób nieuzasadniony pozbawia konsumentów możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu nienależytego wykonania umowy, a tym samym wprowadzając ich w błąd odnośnie przysługujących im uprawnień nie tylko narusza interesy ekonomiczne konsumentów, ale może powodować również doznanie nierzetelnego traktowania przez kontrahenta, co stanowi naruszenie pozaekonomicznych interesów.

Wskazać również należy, że z wyjaśnień Spółki wynika, że postanowienia te stosowała od stycznia 2022 r. do listopada 2024 r., a na podstawie wzorców umów zawierających kwestionowane postanowienia Spółka zawarła [informacja chroniona] umowy.

W ocenie Prezesa Urzędu, stopień naruszenia zarzucanego Przedsiębiorcy jest znaczny. Zgodnie z art. 111 uokik stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. W przedmiotowej sprawie Przedsiębiorca działa jako profesjonalista, a stosowane przez niego postanowienia uderzają w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu również skutki rynkowe omawianego naruszenia mają szeroki zakres, bowiem kwestionowane postanowienia miały zastosowanie do wszystkich konsumentów, którzy w okresie od stycznia 2022 r. do listopada 2024 r. zawarli umowy na podstawie omawianych wzorców. Zważywszy, że wzorce zawierające te postanowienia pozostawały w obrocie ponad rok, Prezes Urzędu ocenił okres stosowania postanowień określonych w pkt I.2 sentencji decyzji jako długotrwały.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [informacja chroniona] obrotu Spółki, tj. [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX].

Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt zaniechania stosowania w obrocie z udziałem konsumentów kwestionowanych postanowień wzorców umów. Prezes Urzędu uznał powyższą okoliczność za łagodzącą wymiar kary, uzasadniającą obniżenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja chroniona] %.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Wskazane powyżej okoliczności: łagodząca i obciążająca oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja chroniona] %.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorców umowy określonego w pkt I.2 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **632 111 zł (słownie: sześćset trzydzieści dwa tysiące sto jedenaście złotych)** po zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [informacja chroniona] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2024 r. oraz stanowi [XXXXXXXXXXXXXXX] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.2 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.3 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu

rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.3 sentencji decyzji uprawnia Spółkę do odstąpienia od umowy w terminie 90 dni od jej zawarcia w przypadku stwierdzenia - już po audycie przeprowadzonym przed zawarciem umowy - braku możliwości technicznych wykonania montażu.

W zakresie stosowania przez Spółkę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.3 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcach umownych stworzonych przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanych wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie tej klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów.

Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu zarówno do ekonomicznych jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów. Postanowienie to obarcza konsumentów ryzykiem i skutkami braku zachowania przez Spółkę należytej staranności podczas audytu. Narusza interes ekonomiczny konsumentów, którzy zgodnie z harmonogramem płatności są zobowiązani do zapłaty wynagrodzenia w całości najpóźniej w dniu dostarczenia komponentów instalacji. W konsekwencji, w przypadku stwierdzenia przez Spółkę w terminie 90 dni od dnia zawarcia umowy braku możliwości technicznych wykonania montażu, konsumenci nie mogą korzystać ze swoich środków pieniężnych, które byli zobowiązani wpłacić zgodnie z harmonogramem, a z których w tym czasie mogła korzystać Spółka. Postanowienie to może również powodować u konsumentów doznanie nierzetelnego traktowania przez kontrahenta, uczucie zawodu, co stanowi naruszenie pozaekonomicznych interesów.

Spółka wyjaśniła, że kwestionowane postanowienie zostało zmodyfikowane tak, aby zapewnić również konsumentowi prawo do odstąpienia i otrzymało następujące brzmienie:

„Wykonawca może odstąpić od Umowy w przypadku:

a) stwierdzenia, iż brak jest możliwości technicznych wykonania montażu instalacji PV/instalacji w terminie. Wykonawca ma prawo do odstąpienia od Umowy w terminie 90 dni od dnia jej zawarcia. Z tych samych przyczyn prawo do odstąpienia od Umowy przysługuje Inwestorowi - w terminie 14 dni od dnia poinformowania go przez Wykonawcę o okoliczności braku możliwości technicznych wykonania montażu w terminie. (...)”

Zamiana ta została wprowadzona we wzorcach umów dotyczących fotowoltaiki od 6 października 2022 r., a we wzorcach umów dotyczących pomp ciepła od 22 maja 2023 r.

Według Spółki wprowadzona zmiana sprawia, że nie obowiązuje już postanowienie o treści postanowienia kwestionowanego w niniejszym postępowaniu lub o zbliżonej do niego treści.

Prezes Urzędu nie podziela stanowiska Przedsiębiorcy. Pomimo tego, że Spółka zapewnia również konsumentowi prawo do odstąpienia od umowy, to w żaden sposób nie wpływa to na poprawę jego sytuacji. Zmienione postanowienie nadal uprawnia Spółkę do odstąpienia od umowy w terminie 90 dni od dnia jej zawarcia w razie błędnej oceny możliwości technicznych dokonanej podczas audytu, a tym samym obarcza wyłącznie

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.3 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o których mowa w pkt I.4 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienia wzorców umowy, o których mowa w pkt I.4 sentencji decyzji odnoszą się do braku odpowiedzialności Spółki za opóźnienia wykonania umowy z powodu niekorzystnych warunków atmosferycznych.

W zakresie stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o których mowa w pkt I.4 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienia zostały zawarte we wzorcach umownych stworzonych przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanych wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie tych klauzul niedozwolonych jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienia wywołują negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów. Bowiem postanowienia te wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumentów za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, gdyż Spółka może przedłużyć termin realizacji umowy bez konsekwencji, jeśli przesunięcie nastąpi z powodu niekorzystnych warunków atmosferycznych. Postanowienia te zawierają niejednoznaczne i ogólnikowe określenie „niekorzystne warunki atmosferyczne”. Pozwala to Spółce, w trakcie wykonywania umowy, na jednostronną ocenę, czy takie warunki w ogóle zaistniały i przez jaki okres trwały. Na mocy tych postanowień Spółka zastrzega sobie również możliwość zupełnie swobodnego i niemożliwego do przewidzenia dla konsumenta wydłużenia terminu montażu, co sprawia, iż konsument nie znając terminu wykonania umowy nie będzie mógł skutecznie go egzekwować.

W zakresie interesów ekonomicznych, postanowienia te mogą doprowadzić do nieuzasadnionego opóźnienia realizacji inwestycji, a tym samym opóźniać czerpanie przez konsumenta korzyści płynących z instalacji fotowoltaicznej, czy też pompy ciepła. Sytuacja taka może wywołać u konsumenta poczucie braku stabilności, stres, konieczność dostosowania swojego czasu do opóźnionego terminu instalacji, co z kolei narusza jego interesy pozaekonomiczne.

Wskazać również należy, że z wyjaśnień Spółki wynika, że postanowienia te we wzorcach umów dotyczących instalacji fotowoltaicznej stosowała do października 2022 r., zaś we wzorcach umów dotyczących pompy ciepła do maja 2023 r. Na podstawie wzorców umów zawierających kwestionowane postanowienia Spółka zawarła łącznie [XXX] umowy.

W ocenie Prezesa Urzędu, stopień naruszenia zarzucanego Przedsiębiorcy jest znaczny. Zgodnie z art. 111 uokik stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. W przedmiotowej sprawie Przedsiębiorca działa jako profesjonalista, a stosowane przez niego postanowienia uderzają w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu również skutki rynkowe omawianego naruszenia mają szeroki zakres, bowiem kwestionowane postanowienia miały zastosowanie do wszystkich konsumentów, którzy w okresie od stycznia 2022 r. do października 2022 r. zawarli umowy dotyczące instalacji fotowoltaicznej oraz w okresie od stycznia 2022 r. do maja 2023 r. zawarli umowy dotyczące pompy ciepła, na podstawie omawianych wzorców. Wskazać należy, że Spółka zawarła ponad [informacja chroniona] umów, wpływając negatywnie na sytuację konsumentów. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również okres stosowania zakwestionowanych postanowień. Zważywszy, że wzorce dotyczące pomp ciepła zawierające kwestionowane postanowienie pozostawały w obrocie ponad rok, Prezes Urzędu ocenił okres stosowania postanowień określonych w pkt I.4 sentencji decyzji jako długotrwały.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [informacja chroniona] obrotu Spółki, tj. [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXX].

Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt zaniechania stosowania w obrocie z udziałem konsumentów kwestionowanych postanowień wzorców umów jeszcze przed wszczęciem niniejszego postępowania. Prezes Urzędu uznał powyższą okoliczność za łagodzącą wymiar kary, uzasadniającą obniżenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja chroniona] %.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Wskazane powyżej okoliczności: łagodząca i obciążająca oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja chroniona] %.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonych postanowień wzorców umowy określonych w pkt I.4 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **474 083 zł (słownie: czterysta siedemdziesiąt cztery tysiące osiemdziesiąt złotych)** po zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [informacja chroniona] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2024 r. oraz stanowi [XXXXXXXXXXXXXXXXXX] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.4 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o których mowa w pkt I.5 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienia wzorców umowy, o których mowa w pkt I.5 sentencji decyzji odnoszą się do braku odpowiedzialności Spółki za opóźnienia wykonania umowy powstałe z przyczyn niezależnych od Spółki.

W zakresie stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o których mowa w pkt I.5 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienia zostały zawarte we wzorcach umownych stworzonych przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanych wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie tych klauzul niedozwolonych jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienia wywołują negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów. Bowiem postanowienia te dają Spółce możliwość zmiany mocy instalacji bez żadnych obiektywnych przyczyn i bez zgody konsumenta.

W zakresie interesów ekonomicznych, postanowienia te mogą doprowadzić do konieczności zapłaty przez konsumentów wyższej ceny za wykonaną instalację w przypadku zwiększenia mocy instalacji np. poprzez montaż większej ilości paneli albo nieosiągnięcie zamierzonego efektu ekonomicznego związanego z montażem instalacji fotowoltaicznej w przypadku zainstalowania jej o mocy niższej niż wskazana w umowie. Sytuacja taka może podważać zaufanie konsumenta do przedsiębiorcy, wywołać u konsumenta poczucie braku rzetelnego traktowania, wprowadzenia w błąd, co z kolei narusza jego interesy pozaekonomiczne.

Wskazać również należy, że z wyjaśnień Spółki wynika, że postanowienia te stosowała od stycznia 2022 r. do listopada 2024 r., a na podstawie wzorców umów zawierających kwestionowane postanowienia Spółka zawarła [informacja chroniona] umów.

W ocenie Prezesa Urzędu, stopień naruszenia zarzucanego Przedsiębiorcy jest znaczny. Zgodnie z art. 111 uokik stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. W przedmiotowej sprawie Przedsiębiorca działa jako profesjonalista, a stosowane przez niego postanowienia uderzają w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu również skutki rynkowe omawianego naruszenia mają szeroki zakres, bowiem kwestionowane postanowienia miały zastosowanie do wszystkich konsumentów, którzy w okresie od stycznia 2022 r. do listopada 2024 r. zawarli umowy na podstawie omawianych wzorców. Wskazać należy, że Spółka zawarła ponad [XXXXXXXXXXXX] umów, wpływając negatywnie na sytuację konsumentów. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długi okres stosowania zakwestionowanych postanowień. Zważywszy, że wzorce zawierające te postanowienia pozostawały w obrocie ponad rok, Prezes Urzędu ocenił okres stosowania postanowień określonych w pkt I.5 sentencji decyzji jako długotrwały.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [informacja chroniona] % obrotu Spółki, tj. [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX].

Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt zaniechania stosowania w obrocie z udziałem konsumentów kwestionowanych postanowień wzorców umów. Prezes Urzędu uznał powyższą okoliczność za łagodzącą wymiar kary, uzasadniającą obniżenie kwoty bazowej o [XXXX] %.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja chroniona] %.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] %.

Wskazane powyżej okoliczności: łagodząca i obciążająca oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja chroniona] %.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonych postanowień wzorców umowy określonych w pkt I.5 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **592 604 zł (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt dwa tysiące sześćset cztery złote)** po zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [informacja chroniona] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2024 r. oraz stanowi [XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.5 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.6 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.6 sentencji decyzji odnosi się do braku odpowiedzialności Spółki za brak ilości wyprodukowanej przez instalację fotowoltaiczną energii elektrycznej, która to ilość została wskazana konsumentowi przez Spółkę.

W zakresie stosowania przez Spółkę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.6 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcach umownych stworzonych przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanych wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie tej klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu zarówno do ekonomicznych jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów.

Postanowienie to w sposób nieuzasadniony pozbawia konsumentów możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu nienależytego wykonania umowy, a tym samym wprowadzając ich w błąd odnośnie przysługujących im uprawnień nie tylko narusza interesy ekonomiczne konsumentów, ale może powodować również doznanie nierzetelnego traktowania przez kontrahenta, co stanowi naruszenie pozaekonomicznych interesów.

Wskazać również należy, że z wyjaśnień Spółki wynika, że postanowienie to stosowała od stycznia 2022 r. do listopada 2024 r., a na podstawie wzorców umów zawierających kwestionowane postanowienia Spółka zawarła [informacja chroniona] umów.

W ocenie Prezesa Urzędu, stopień naruszenia zarzucanego Przedsiębiorcy jest znaczny. Zgodnie z art. 111 uokik stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. W przedmiotowej sprawie Przedsiębiorca działa jako profesjonalista, a stosowane przez niego postanowienia uderzają w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu również skutki rynkowe omawianego naruszenia mają szeroki zakres, bowiem kwestionowane postanowienia miały zastosowanie do wszystkich konsumentów, którzy w okresie od stycznia 2022 r. do listopada 2024 r. zawarli umowy na podstawie omawianych wzorców. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długi okres stosowania zakwestionowanych postanowień. Zważywszy, że wzorce zawierające te postanowienia pozostawały w obrocie ponad rok, Prezes Urzędu ocenił okres stosowania postanowień określonych w pkt I.6 sentencji decyzji jako długotrwały.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [informacja chroniona] obrotu Spółki, tj. [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX].

Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt zaniechania stosowania w obrocie z udziałem konsumentów kwestionowanych postanowień wzorców umów. Prezes Urzędu uznał powyższą okoliczność za łagodzącą wymiar kary, uzasadniającą obniżenie kwoty bazowej o [XXXXXX] %.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja chroniona] %.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Wskazane powyżej okoliczności: łagodząca i obciążająca oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja chroniona] %.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorców umowy określonego w pkt I.6 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **632 111 zł (słownie: sześćset trzydzieści dwa tysiące sto jedenaście złotych)** po zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [X] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2024 r. oraz stanowi [XXX] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.6 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.7 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.7 sentencji decyzji nakłada na konsumenta, w przypadku powzięcia przez Spółkę wątpliwości co do wytrzymałości dachu, obowiązek wykonania na jego koszt ekspertyzy wytrzymałości dachu lub zlecenie tej ekspertyzy Spółce za dodatkowym wynagrodzeniem, a w razie niewykonania tej ekspertyzy uprawnia Spółkę do odstąpienia od umowy.

W zakresie stosowania przez Spółkę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.7 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcach umownych stworzonych przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanych wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie tej klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów.

Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu zarówno do ekonomicznych jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów. Postanowienie to obarcza konsumentów ryzykiem i skutkami braku zachowania przez Spółkę należytej staranności podczas audytu. Narusza interes ekonomiczny konsumentów. Zgodnie z harmonogramem płatności konsumenci są zobowiązani do zapłaty wynagrodzenia w całości najpóźniej w dniu dostarczenia komponentów instalacji. W przypadku powzięcia przez Spółkę wątpliwości co do wytrzymałości dachu na etapie montażu, konsumenci nie mogą korzystać ze swoich środków pieniężnych, które byli zobowiązani wpłacić zgodnie z harmonogramem, a z których w tym czasie mogła korzystać Spółka. Ponadto jeśli wyniki ekspertyzy wskażą, że wytrzymałość dachu nie pozwala na montaż instalacji fotowoltaicznej, a konsument nie ma możliwości jej montażu w innym miejscu, to będzie musiał jeszcze dodatkowo ponieść koszty ekspertyzy nie uzyskując planowanego efektu w postaci mikroinstalacji fotowoltaicznej. Ponadto postanowienie to może również powodować u konsumentów doznanie nierzetelnego traktowania przez kontrahenta, uczucie zawodu, co stanowi naruszenie pozaekonomicznych interesów.

Z wyjaśnień Spółki wynika, że postanowienie to stosowała od stycznia 2022 r. do października 2022 r., a na podstawie wzorców umów zawierających kwestionowane postanowienie Spółka zawarła [informacja chroniona] umowy.

W ocenie Prezesa Urzędu, stopień naruszenia zarzucanego Przedsiębiorcy jest znaczny. Zgodnie z art. 111 uokik stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. W przedmiotowej sprawie Przedsiębiorca działa jako profesjonalista, a stosowane przez niego postanowienia uderzają w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu również skutki rynkowe omawianego naruszenia mają

szeroki zakres, bowiem kwestionowane postanowienia miały zastosowanie do wszystkich konsumentów, którzy od stycznia do października 2022 r. zawarli umowy na podstawie omawianych wzorców lub chcieli zawrzeć. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również okres stosowania zakwestionowanego postanowienia. Postanowienie to znajdowało się we wzorcach umowy obowiązujących krócej niż jeden rok dlatego też Prezes Urzędu ocenił okres jego stosowania jako krótkotrwały.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [informacja chroniona] obrotu Spółki, tj. [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXX].

Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt zaniechania stosowania w obrocie z udziałem konsumentów kwestionowanego postanowienia jeszcze przed wszczęciem niniejszego postępowania. Prezes Urzędu uznał powyższą okoliczność za łagodzącą wymiar kary, uzasadniającą obniżenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja chroniona] %.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Wskazane powyżej okoliczności: łagodząca i obciążająca oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja chroniona] %.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia określonego w pkt I.7 sentencji niniejszej decyzji na kwotę 474 083 zł (słownie: czterysta siedemdziesiąt cztery tysiące osiemdziesiąt trzy złote) po zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [informacja chroniona] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2024 r. oraz stanowi [informacja chroniona] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.7 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.8 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.8 sentencji decyzji uprawnia Spółkę do swobodnego i niemożliwego dla konsumenta do przewidzenia wydłużenia terminu realizacji umowy, co sprawia, iż konsument nie znając tego terminu nie będzie mógł skutecznie go egzekwować.

niniejszego postępowania. Prezes Urzędu uznał powyższą okoliczność za łagodzącą wymiar kary, uzasadniającą obniżenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja chroniona] %.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [XXXXX] %.

Wskazane powyżej okoliczności: łagodząca i obciążająca oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja chroniona] %.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy określonego w pkt I.8 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **395 070 zł (słownie: trzysta dziewięćdziesiąt pięć tysięcy siedemdziesiąt złotych)** po zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [informacja chroniona] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2024 r. oraz stanowi [XXXXXXXXXXXXXXXXX] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.8 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.9 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.9 sentencji decyzji wyłącza odpowiedzialność Spółki za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, w tym opóźnienie, z powodu zamieci śnieżnej lub burzy, a więc okoliczności, które w świetle obowiązującego prawa nie stanowią podstawy do takiego wyłączenia.

W zakresie stosowania przez Spółkę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcach umowy, o którym mowa w pkt I.9 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcach umownych stworzonych przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanych wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie tej klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów. Przedsiębiorca zwolnił się z obowiązku dotrzymania wskazanego w umowie terminu na wykonanie montażu instalacji fotowoltaicznej z powodu zamieci śnieżnej lub burzy. Przedsiębiorca jako profesjonalny uczestnik obrotu gospodarczego miał, a przynajmniej powinien mieć wiedzę, że okolicznością wyłączającą odpowiedzialność przedsiębiorcy może być siła wyższa oraz że

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.9 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o których mowa w pkt I.10 sentencji decyzji.

Przy ustaleniu wysokości kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę: okoliczności naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów ustawy, które zostały opisane szczegółowo we wcześniejszej części decyzji oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszenia. Prezes Urzędu rozważył ponadto, czy wysokość kary powinna podlegać modyfikacjom z uwagi na okoliczności łagodzące lub obciążające.

Postanowienia wzorców umowy, o których mowa w pkt I.10 sentencji decyzji wyłączają dokument zawierający zindywidualizowane dane na podstawie których Przedsiębiorca dobrał moc pompy, czy też określający preferowane przez konsumenta miejsce montażu instalacji fotowoltaicznej z załączników stanowiących integralną część umowy. Ponadto dopuszczają one możliwość jednostronnej modyfikacji przez Spółkę tego dokumentu.

W zakresie stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umowy, o których mowa w pkt I.10 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienia zostały zawarte we wzorcach umownych stworzonych przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanych wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie tych klauzul niedozwolonych jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienia wywołują negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów. Postanowienia te pozbawiają konsumentów możliwości powoływania się na dane zawarte w Arkuszu przy dokonywaniu przez nich oceny zgodności świadczenia z umową, co może utrudniać lub w ogóle uniemożliwiać zgłoszenie takiej niezgodności. Pozbawienie konsumentów w ten sposób możliwości dochodzenia roszczeń rażąco narusza ich interesy ekonomiczne. Ponadto sytuacja taka może wywołać u konsumenta poczucie niepewności co do rzetelności poczynionych i zamieszczonych w Arkuszu ustaleń, co z kolei narusza jego interesy pozaekonomiczne.

Wskazać również należy, że z wyjaśnień Spółki wynika, że postanowienia te we wzorcach umów dotyczących instalacji fotowoltaicznej stosowała od stycznia 2022 r. do października 2022 r., zaś we wzorcach umów dotyczących pompy ciepła do maja 2023 r. Na podstawie wzorców umów zawierających kwestionowane postanowienia Spółka zawarła łącznie [informacja chroniona] umowy.

W ocenie Prezesa Urzędu, stopień naruszenia zarzucanego Przedsiębiorcy jest znaczny. Zgodnie z art. 111 uokik stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. W przedmiotowej sprawie Przedsiębiorca działa jako profesjonalista, a stosowane przez niego postanowienia uderzają w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu również skutki rynkowe omawianego naruszenia mają

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja chroniona] %.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [informacja chroniona] %.

Wskazane powyżej okoliczności: łagodząca i obciążająca oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja chroniona] %.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonych postanowień wzorców umowy określonych w pkt I.11 i I.12 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **632 111 zł (słownie: sześćset trzydzieści dwa tysiące sto jedenaście złotych)** po zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [informacja chroniona] % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2024 r. oraz stanowi [informacja chroniona] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.11 sentencji niniejszej decyzji.

Nałożenie przez Prezesa Urzędu kary pieniężnej na osoby zarządzające (pkt IV sentencji decyzji)

Art. 106b ust. 1 uokik przewiduje możliwość nałożenia przez Prezesa Urzędu na osobę zarządzającą kary pieniężnej w wysokości do 2 000 000 zł, jeżeli osoba ta, w ramach sprawowania swojej funkcji w czasie trwania stwierdzonego naruszenia, umyślnie dopuściła przez swoje działanie lub zaniechanie do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów określonych w art. 23a lub art. 24 uokik. Zgodnie z art. 106b ust. 3 uokik nałożenie na osobę zarządzającą kary pieniężnej może nastąpić wyłącznie w decyzji nakładającej na przedsiębiorcę karę pieniężną, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 3a lub 4 uokik.

Ustawodawca wskazuje, że wymierzając osobie zarządzającej karę pieniężną Prezes Urzędu uwzględnia w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także stopień wpływu zachowania osoby zarządzającej na naruszenie, którego dokonał przedsiębiorca, przychody uzyskane przez osobę zarządzającą u danego przedsiębiorcy, z uwzględnieniem okresu trwania naruszenia, oraz okres i skutki rynkowe naruszenia lub skutki naruszenia dla konsumentów (art. 111 ust. 1 pkt 2 uokik).

Przy wymierzaniu kar pieniężnych dla osób zarządzających Prezes Urzędu uwzględnia również okoliczności obciążające i łagodzące. W przypadku dopuszczenia przez osobę zarządzającą do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów, o których mowa w art. 24 uokik, za okoliczności łagodzące ustawa uznaje w szczególności (art. 111 ust. 3 pkt 2a uokik):

- a) działanie pod przymusem,
- b) przyczynienie się do dobrowolnego usunięcia przez przedsiębiorcę skutków naruszenia,

- c) przyczynienie się do zaniechania przez przedsiębiorcę z własnej inicjatywy stosowania niedozwolonej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu,
- d) podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków,
- e) współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania.

Ustawa za okoliczności obciążające uznaje natomiast w szczególności (art. 111 ust. 4 pkt 2a uokik):

- a) znaczne korzyści uzyskane przez osobę zarządzającą w związku z dokonany naruszeniem,
- b) dokonanie uprzednio podobnego naruszenia.

Zgodnie z art. 4 pkt 3a uokik pod pojęciem osoby zarządzającej rozumie się kierującego przedsiębiorstwem, w szczególności osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy.

W celu wykładni pojęcia osoby zarządzającej w pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie znaczenia pojęcia „kierujący przedsiębiorstwem”. Czasownik „kierować” powinien być rozumiany zgodnie z definicją słownikową, a więc jako „wytyczać drogi działania, rządzić kimś, czymś, stać na czele”.³⁴ **Przepis ten swoim zakresem obejmuje zatem osoby, które są upoważnione do podejmowania decyzji związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa.** Jedynie przykładowo wymienia on osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy.

Za osoby zarządzające uznaje się m.in.: i) osoby wchodzące w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy (np. członek zarządu spółki kapitałowej, spółki partnerskiej lub spółdzielni), które w praktyce kierują przedsiębiorstwem; ii) osoby pełniące funkcję kierowniczą, tj. takie, którym powierzono kierowanie przedsiębiorstwem, lecz które nie wchodzi w skład organu zarządzającego np. dyrektor określonego pionu; iii) inne osoby kierujące przedsiębiorstwem, tj. osoby mogące faktycznie określać kierunki działania przedsiębiorcy nie pełniąc formalnie funkcji kierowniczych w strukturze organizacyjnej przedsiębiorcy, ani nie zasiadając w organach zarządzających przedsiębiorcy. W literaturze wskazuje się, że osobą zarządzającą może być także prokurent. Np. w komentarzu pod red. T. Skoczego: „Natomiast za kierującego przedsiębiorstwem, który nie wchodzi w skład organu zarządzającego i nie pełni funkcji kierowniczej (o ile faktycznie nie będzie mu powierzona taka funkcja), będzie mógł być uznany prokurent (z wyjątkiem prokurenta oddziałowego - zob. art. 109⁵ KC)”.³⁵

Zgodnie z § 12 umowy [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX]. Przedsiębiorca zawsze posiadał zarząd jednoosobowy.

Przedsiębiorca został zarejestrowany w dniu 21 września 2020 r., ale pierwszą umowę sprzedaży oraz montażu pompy ciepła, jak i umowę sprzedaży oraz montażu instalacji fotowoltaicznej zawarł w styczniu 2022 r. Zawierając umowy z konsumentami Spółka

³⁴ A. Jurkowska-Gomułka, A. Piszcz (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumenta. Komentarz*, wyd. 1 2025 r. art. 4 Legalis

³⁵ E. Stawicki [w:] *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, wyd. II, red. A. Stawicki, Warszawa 2016, art. 4. Legalis

[illegible]

[informacja chroniona] udzieliła pełnomocnictwa m.in. [informacja chroniona] do samodzielnego reprezentowania jej na wszelkich zgromadzeniach wspólników spółki zarówno zwyczajnych, jak i nadzwyczajnych, w tym w szczególności, ale nie wyłącznie m.in. do: zabierania głosu podczas zgromadzeń wspólników spółki we wszelkich sprawach, według swobodnego uznania pełnomocnika, głosowania nad wszelkimi uchwałami, w tym także nad uchwałami w przedmiocie zmian umowy spółki, według swobodnego uznania pełnomocnika. Pełnomocnik otrzymał zatem od większościowego udziałowca Spółki pełną swobodę działania w zakresie objętym pełnomocnictwem. [informacja chroniona] działając w oparciu o to pełnomocnictwo podpisał w imieniu [informacja chroniona] m.in. uchwałę zmieniającą umowę Spółki w zakresie przedmiotu jej działalności, a także dokonał zmiany w składzie zarządu Spółki odwołując z jego składu i funkcji prezesa [informacja chroniona] i powołując w jej miejsce [informacja chroniona].

[illegible]

Nie ma więc wątpliwości, że zarówno [informacja chroniona], jak i [informacja chroniona] są osobami zarządzającymi Spółką. Każde z nich w okresie sprawowania funkcji miało wpływ i brało udział w wytyczaniu kierunków działania Spółki.

W konsekwencji prokurentów, analogicznie jak członków zarządu, obowiązuje podwyższony stopień staranności, gdyż obowiązani są oni dołożyć staranności wynikającej z charakteru ich funkcji. Jest to w zasadzie wzorzec zobiektywizowany. Wymagania wobec prokurentów (tak jak wobec członków zarządu) są wysokie. Staranność prokurenta powinna uwzględniać przewidywanie skutków założonych działań, wykazywanie zapobiegliwości, sumienności, ostrożności i dbałości w prowadzeniu spraw spółki, w szczególności od prokurenta wymagać należy znajomości przepisów prawa, konsekwencji ich naruszenia, zasad funkcjonowania spółki, swoich praw i obowiązków, zasad wykonywania powierzonych funkcji. Zarówno prokurent, jak i członek zarządu obowiązany jest również kontrolować swoje czynności przynajmniej z taką uwagą, jaka pozwala na zorientowanie się co do ich skutków, w tym czy podejmowane przez niego czynności są zgodne z prawem.

[illegible]

Według [informacja chroniona] jego rola ograniczała się jedynie do [informacja chroniona XX XXX]. W ocenie Prezesa Urzędu jednak taki sposób opisanie roli [informacja chroniona] w działalności Spółki przede wszystkim nie wyklucza sam w sobie pełnienia przez niego faktycznie roli osoby zarządzającej. Jak zostało to wyżej wskazane [informacja chroniona] otrzymał od [informacja chroniona] pełnomocnictwo do samodzielnego reprezentowania jej na wszelkich zgromadzeniach

Wysokość kary pieniężnej nałożonej na [informacja chroniona] za dopuszczenie do stosowania przez Spółkę postanowień wzorców umów określonych w pkt I.1 - I.12 sentencji decyzji

W okresie pełnienia przez [informacja chroniona] funkcji prezesa zarządu było stosowane każde z dwunastu kwestionowanych w niniejszym postępowaniu postanowień. Nakładając na [informacja chroniona] karę za umyślne dopuszczenie poprzez jej działanie do naruszenia przez Spółkę art. 23a uokik w zakresie stosowania niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w pkt I.1 - I.12 sentencji decyzji, Prezes Urzędu miał na względzie okoliczności rozpatrywane przy nakładaniu kary za stosowanie każdego z tych postanowień na Spółkę, w szczególności znaczny stopień naruszenia, długotrwałość stosowania większości z tych postanowień.

Prezesem jednoosobowego zarządu Spółki [informacja chroniona] była w okresie od listopada 2021 r. do sierpnia 2023 r. Wszystkie z kwestionowanych postanowień zostały wprowadzone od stycznia 2022 r. Postanowienia kwestionowane w pkt I.1 oraz I.2 sentencji decyzji były stosowane do listopada 2024 r., postanowienia kwestionowane w pkt I.4 były stosowane we wzorcach umów dotyczących fotowoltaiki do października 2022 r., zaś we wzorcach umów dotyczących pomp ciepła do maja 2023 r. Postanowienia kwestionowane w pkt I. 5 oraz I.6 sentencji decyzji były stosowane do listopada 2024 r. Postanowienia kwestionowane w pkt I.7 - I.12 we wzorcach umów dotyczących fotowoltaiki były stosowane do października 2022 r., a postanowienie kwestionowane w pkt I.10 we wzorcach umów dotyczących pomp ciepła było stosowane do maja 2023 r.

125

Rys. 1. Zestawienie udziałów [informacja chroniona] w spółkach zależnych.

Źródło: <https://beckkrs.legalis.pl/people/180953571#details>

Prezes Urzędu ustalił również, że [informacja chroniona] jest jedynym udziałowcem [XXXXXXXXXXXX] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Moskwie (Rosja) - NIP [XXXX], nr rejestrowy [informacja chroniona]. Formalnie, przedmiotem głównym działalności jest *sprzedaż hurtowa sztuców i przyborów gospodarstwa domowego*, jednak w praktyce

[illegible]

Nakładając na osobę zarządzającą Spółką, tj. [informacja chroniona] karę za umyślne dopuszczenie poprzez jej działania do naruszenia przez Spółkę art. 23a uokik w zakresie stosowania niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w pkt I.1 - I.12 sentencji, Prezes Urzędu miał na względzie wszystkie okoliczności rozpatrywane przy nakładaniu kary za te naruszenia na Spółkę, w tym długotrwałość stosowania poszczególnych niedozwolonych postanowień umownych oraz opisane wyżej skutki tego naruszenia dla konsumentów. Prezes Urzędu, określając karę za umyślne dopuszczenie przez [informacja chroniona] poprzez jej działania do naruszenia przez Spółkę art. 23a uokik w zakresie stosowania niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w pkt I.1 - I.12 sentencji, nie dopatrzzył się okoliczności łagodzących i obciążających.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu nałożył na [informacja chroniona] kary pieniężne w wysokości:

1. 12 000 zł, co stanowi 0,6% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień umownych określonych w pkt I.1 sentencji niniejszej decyzji,
2. 14 000 zł, co stanowi 0,7% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.2 sentencji niniejszej decyzji,
3. 16 000 zł, co stanowi 0,8 % maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.3 sentencji niniejszej decyzji,
4. 11 000 zł, co stanowi 0,55% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień umownych określonych w pkt I.4 sentencji niniejszej decyzji,
5. 13 000 zł, co stanowi 0,65% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień umownych określonych w pkt I.5 sentencji niniejszej decyzji,
6. 14 000 zł, co stanowi 0,7% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.6 sentencji niniejszej decyzji,
7. 11 000 zł, co stanowi 0,55% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.7 sentencji niniejszej decyzji,
8. 10 000 zł, co stanowi 0,5% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.8 sentencji niniejszej decyzji,
9. 10 000 zł, co stanowi 0,5% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.9 sentencji niniejszej decyzji,
10. 13 000 zł, co stanowi 0,65% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień umownych określonych w pkt I.10 sentencji niniejszej decyzji,
11. 14 000 zł, co stanowi 0,7% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień umownych określonych w pkt I.11 i I.12 sentencji niniejszej decyzji.

Wysokość kary pieniężnej nałożonej na [informacja chroniona] za dopuszczenie do stosowania przez Spółkę postanowień wzorców umów określonych w pkt I.1 - I.3 oraz I.5 - I.6 sentencji decyzji

Biorąc pod uwagę, szeroki wachlarz uprawnień do [informacja chroniona XXXXXXXXXXXX
XXX
XXX
XXXXXX] miał istotny wpływ na kierowanie przedsiębiorstwem, w tym w zakresie stosowanych przez Przedsiębiorcę wzorców umów. Posiadając tak szerokie uprawnienia zarządzające, [informacja chroniona], będąc świadomym abuzywności stosowanych przez Spółkę postanowień, nie podjął żadnych działań w celu ich eliminacji.

[illegible]

[informacja chroniona] jako prokurent podpisując w imieniu Spółki odpowiedzi na reklamacje miał świadomość kształtowania stosunków umownych z konsumentami w sposób godzący w równowagę kontraktową stron gdzie zabezpieczone były jedynie interesy przedsiębiorcy kosztem interesów konsumentów. Jedną z reklamacji dotyczyła zamontowania w instalacji fotowoltaicznej innego modelu falownika niż ten, który został zaoferowany konsumentowi w projekcie i zaakceptowany przez konsumenta. W odpowiedzi z dnia 23 maja 2023 r. [informacja chroniona XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX] sygnował swoim podpisem twierdzenie: „(...) Marka oraz model falownika wskazane są natomiast w wizualizacji, która nie jest integralną częścią umowy, a jedynie poglądowym rysunkiem, mającym zobrazować Klientowi, w jaki sposób wyglądać będzie zakupiona przez niego instalacja po zrealizowaniu montażu.” (dowód: karta 3820 akt adm.). Powyższe twierdzenia [XXXXXXXXXXXXXXXXXX] są w ocenie Prezesa Urzędu prostą konsekwencją modelu funkcjonowania Spółki, w którym posługując się zakwestionowanymi postanowieniami wzorców umów dawała ona sobie prawo w szczególności do zmiany mocy zamówionej instalacji (por. pkt I.5 sentencji decyzji; zmiana mocy może wynikać z kolei jedynie ze zmiany marek, modeli lub mocy poszczególnych urządzeń wchodzących w skład oferowanej instalacji).

W odpowiedzi z dnia 18 sierpnia 2023 r. na wystąpienie Powiatowego Rzecznika Konsumentów [XXXXXXXXXX] wskazał, że: „(...) w przypadku wyrażenia przez Konsumenta wątpliwości w tym zakresie oraz zasygnalizowania przez niego [konsumenta], iż potrzebuje wsparcia, przedstawiciele Spółki z pewnością dołożyliby starań, aby dobrać urządzenie optymalne dla Konsumenta, pomimo iż usługi w tym zakresie nie stanowią przedmiotu Umowy.” [XXXXXXXXXX] świadomie sygnował wyłączenie lub ograniczanie odpowiedzialności Spółki za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania w zakresie prawidłowości doboru instalacji oraz adekwatności audytu i jego wyników (por. postanowienia wskazane w

Prezes Urzędu, określając karę za umyślne dopuszczenie przez [informacja chroniona] poprzez jego działania do naruszenia przez Spółkę art. 23a uokik w zakresie stosowania niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w pkt I.1 - I.6 i I.10 sentencji, nie dopatrzył się okoliczności łagodzących i obciążających.

1. 12 000 zł, co stanowi 0,6% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień umownych określonych w pkt I.1 sentencji niniejszej decyzji,
2. 14 000 zł, co stanowi 0,7% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.2 sentencji niniejszej decyzji,
3. 16 000 zł, co stanowi 0,8 % maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.3 sentencji niniejszej decyzji,
4. 5 000 zł, co stanowi 0,25% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.4 sentencji niniejszej decyzji we wzorcach umów dotyczących pomp ciepła,
5. 13 000 zł, co stanowi 0,65% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonych postanowień umownych określonych w pkt I.5 sentencji niniejszej decyzji,
6. 14 000 zł, co stanowi 0,7% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.6 sentencji niniejszej decyzji,
7. 6 000 zł, co stanowi 0,3% maksymalnego wymiaru kary za umyślne dopuszczenie do stosowania niedozwolonego postanowienia umownego określonego w pkt I.10 sentencji niniejszej decyzji we wzorcach umów dotyczących pomp ciepła.

Zdaniem Prezesa Urzędu orzeczone kary są adekwatne do stopnia wpływu zachowania osób zarządzających na naruszenie, którego dokonał Przedsiębiorca oraz okresu i skutków naruszenia dla konsumentów. Kary te pełnią przede wszystkim funkcję represyjną, stanowiąc sankcję i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest również ich walor wychowawczy, odstrasżający dla innych osób zarządzających przed podejmowaniem decyzji o dopuszczeniu do obrotu z udziałem konsumentów wzorców umów zawierających niedozwolone postanowienia umowne.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt IV sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów kary pieniężne, o których mowa w pkt III i IV sentencji niniejszej decyzji, należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, zamieszczone w pkt V decyzji.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 uokik, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 uokik, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Zgodnie z art. 263 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. k.p.a. w zw. z art. 83 uokik do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 tej ustawy, a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych, a także koszty mediacji. Zgodnie zaś z art. 264 § 1 k.p.a. w zw. z art. 83 uokik jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

W punkcie I. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone stwierdził naruszenie przez Energia dla przyszłości Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie oraz osoby zarządzające art. 23a uokik. Spełniona została zatem przesłanka wynikająca z art. 77 ust. 1 uokik pozwalająca na obciążenie przedsiębiorcy kosztami przeprowadzonego postępowania, którymi są dla Prezesa Urzędu wydatki związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją z Przedsiębiorcą w kwocie **47,20 zł (słownie czterdzieści siedem złotych dwadzieścia groszy)**

Koszty niniejszego postępowania Przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie **14 dni od uprawomocnienia się decyzji.**

Mając powyższe na względzie, postanowiono jak w pkt. V sentencji decyzji.

Pouczenia

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 uokik, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury w Łodzi.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach - zawartego w pkt. V sentencji decyzji - na podstawie art. 264 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 uokik oraz stosowanie do art. 81 ust. 5 tej ustawy w związku z art. 479³² § 1 k.p.c., Przedsiębiorcy przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury w Łodzi.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 959 ze zm. dalej: „**ukssc**”) odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł. Z kolei, zgodnie z art. 32 ust. 2 tej ustawy, zażalenie na

postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 500 zł. Opłatę od odwołania lub zażalenia należy uiścić na rachunek bankowy Sądu Okręgowego w Warszawie albo w kasie tego sądu lub w inny sposób, zgodnie z informacjami podanymi przez Sąd. Na stronie internetowej Sądu Okręgowego w Warszawie oraz na tablicy ogłoszeń w budynku Sądu dostępne są informacje o: 1) funkcjonujących kasach sądu, w których można uiścić opłatę sądową; 2) możliwych sposobach uiszczania opłat sądowych w formie bezgotówkowej; 3) numerach rachunków bieżących dochodów sądu, na które można dokonywać wpłat.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 i ust. 2 ukssc, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki. Zgodnie z art. 105 ust. 1 zd.1 ukssc, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 zd. 1 k.p.c., strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Niniejsza decyzja nie podlega doręczeniu w trybie art. 4 i 5 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045), w związku z art. 147 ust. 5 tej ustawy.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Łodzi*

Tomasz Dec

Otrzymują:

